

Näringsliv

24

Förslag till statsbudget för 2001

Näringsliv

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	9
2	Lagförslag	11
2.1	Förslag till lag om ändring i konkurrenslagen (1993:20)	11
3	Näringsliv	13
3.1	Omfattning	13
3.2	Utgiftsutveckling	13
3.3	Skatteavvikelser	13
4	Politikområde Näringspolitik	16
4.1	Omfattning	16
4.2	Utgiftsutveckling	17
4.3	Mål	18
4.4	Politikens inriktning	18
4.5	Insatser	22
4.5.1	Statliga insatser inom politikområdet	22
4.5.2	Statliga insatser utanför politikområdet	31
4.6	Resultatbedömning	32
4.6.1	Resultat	32
4.7	Analys och bedömning	39
4.8	Revisionens iakttagelser	42
4.9	Budgetförslag	42
4.9.1	38:1 Myndigheten för företagsutveckling: Förvaltningskostnader ...	42
4.9.2	38:2 Näringslivsutveckling	43
4.9.3	38:3 Myndigheten för analyser, omvärldsbevakning och utvärderingar: Förvaltningskostnader	44
4.9.4	38:4 Turistfrämjande	45
4.9.5	38:5 Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersökningsverksamhet m.m.	45
4.9.6	38:6 Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning	46
4.9.7	38:7 Sveriges geologiska undersökning: Miljösäkring av oljelagringsanläggningar m.m.	47
4.9.8	38:8 Patentbesvärsträtten	47
4.9.9	38:9 Patent- och registreringsverket: Finansiering av viss verksamhet (likvidatorer)	48

4.9.10	38:10 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Bidrag till riksmätplatser.....	48
4.9.11	38:11 Elsäkerhetsverket.....	49
4.9.12	38:12 Bidrag till standardisering, provning och mätteknisk FoU m.m.	49
4.9.13	38:13 Rymdstyrelsen: Förvaltningskostnader.....	50
4.9.14	38:14 Rymdverksamhet.....	51
4.9.15	38:15 Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien.....	52
4.9.16	38:16 Konkurrensverket.....	53
4.9.17	38:17 Konkurrensforskning.....	54
4.9.18	38:18 Täckande av förluster vid viss garantigivning m.m.	55
4.9.19	38:19 Medel till AB Göta kanalbolag för upprustning och drift av kanalen.....	55
4.9.20	38:20 Kostnader för omstrukturering av vissa statligt ägda företag, m.m.	56
4.9.21	38:21 Avgifter till vissa internationella organisationer.....	56
4.10	Övrig statlig verksamhet.....	57
4.10.1	Patent- och registreringsverket.....	57
4.10.2	Revisorsnämnden.....	59
4.10.3	Försäljning av Grängesbergs Gruvor AB till Ludvika kommun.....	60
5	Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande.....	63
5.1	Omfattning.....	63
5.2	Utgiftsutveckling.....	64
5.3	Mål.....	64
5.4	Politikens inriktning.....	64
5.5	Insatser.....	65
5.5.1	Statliga insatser inom politik-området.....	65
5.5.2	Insatser utanför politikområdet.....	66
5.6	Resultatbedömning.....	67
5.6.1	Resultat.....	67
5.6.2	Analys och slutsatser.....	68
5.7	Revisionens iakttagelser.....	69
5.8	Budgetförslag.....	69
5.8.1	39:1 SWEDAC (Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll): Myndighetsverksamhet.....	69
5.8.2	39:2 Kommerskollegium.....	70
5.8.3	71	
5.8.3	39:3 Exportfrämjande verksamhet.....	71
5.8.4	39:4 AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning.....	71
5.8.5	39:5 Investeringsfrämjande.....	72
5.8.6	39:6 Näringslivsutveckling i Östersjöregionen.....	72
5.8.7	39:7 Avgifter till internationella handelsorganisationer.....	73
5.8.8	Exportkreditnämnden.....	73
6	Konsumentpolitik.....	75
6.1	Omfattning.....	75
6.2	Utgiftsutveckling.....	75
6.3	Mål.....	76
6.4	Politikens inriktning.....	76
6.5	Insatser.....	77
6.5.1	Statliga insatser under året.....	77

6.5.2	Insatser utanför politikområdet	77
6.6	Resultatbedömning	78
6.6.1	Resultat	78
6.6.2	Analys och slutsatser.....	80
6.7	Revisionens iakttagelser	81
6.8	Budgetförslag.....	81
6.8.1	40:1 Marknadsdomstolen.....	81
6.8.2	40:2 Konsumentverket.....	81
6.8.3	40:3 Allmänna reklamationsnämnden	82
6.8.4	40:4 Fastighetsmäklarnämnden.....	82
6.8.5	40:5 Åtgärder på konsumentområdet	83
6.8.6	40:7 Bidrag till miljömärkning av produkter	83
7	Politikområde Forskningspolitik under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning.....	85
7.1	Budgetförslag.....	85
7.1.1	26:1 Verket för innovationssystem: Förvaltningskostnader	85
7.1.2	26:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling.....	86

Tabellförteckning

Anslagsbelopp.....	9
3.1 Utgiftsutvecklingen inom utgiftsområdet.....	13
3.2 Skatteavvikelser netto	14
4.1 Utgiftsutvecklingen inom politikområdet.....	17
4.2 Anslagsutveckling.....	42
4.3 Anslagsutveckling.....	43
4.4 Anslagsutveckling.....	44
4.5 Anslagsutveckling.....	45
4.6 Beräkning av anslaget för 2001	45
4.7 Anslagsutveckling.....	45
4.8 Offentligrättslig verksamhet	45
4.9 Uppdragsverksamhet	46
4.10 Beräkning av anslaget för 2001	46
4.11 Anslagsutveckling.....	46
4.12 Beräkning av anslaget för 2001	46
4.13 Anslagsutveckling.....	47
4.14 Beräkning av anslaget för 2001	47
4.15 Anslagsutvecklingen.....	47
4.16 Beräkning av anslaget för 2001	48
4.17 Anslagsutveckling.....	48
4.18 Beräkning av anslaget för 2001	48
4.19 Anslagsutveckling.....	48
4.20 Beräkning av anslaget för 2001	49
4.21 Anslagsutveckling.....	49
4.22 Budget för avgiftsbelagd verksamhet.....	49
4.23 Beräkning av anslaget för 2001	49
4.24 Anslagsutveckling.....	49
4.25 Beräkning av anslaget för 2001	50
4.26 Anslagsutveckling.....	50
4.27 Beräkning av anslaget för 2001	50
4.28 Anslagsutveckling.....	51
4.29 Bymyndiganden om ekonomiska förpliktelser	51
4.30 Beräkning av anslaget för 2001	52
4.31 Anslagsutveckling.....	52
4.32 Anslagsutveckling.....	53
4.33 Beräkning av anslaget för 2001	53
4.34 Anslagsutvecklingen.....	54
4.35 Beräkning av anslaget för 2001	54
4.36 Anslagsutvecklingen.....	55
4.37 Beräkning av anslaget för 2001	55
4.38 Anslagsutveckling.....	55
4.39 Anslagsutveckling.....	56

4.40	Anslagsutveckling	56
4.41	Beräkning av anslaget för år 2001	57
4.42	Offentligrättslig verksamhet	57
4.43	Uppdragsverksamhet	59
5.1	Utgiftsutvecklingen inom politikområdet Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande.....	64
5.2	Anslagsutvecklingen	69
5.3	Budget för avgiftsbelagd verksamhet – Ackreditering	70
5.4	Anslagsutvecklingen	70
5.5	Beräkning av anslaget för 2001	70
5.6	Anslagsutvecklingen	71
5.7	Beräkning av anslaget för 2001	71
5.8	Anslagsutvecklingen	71
5.9	Beräkning av anslaget för 2001	72
5.10	Anslagsutvecklingen	72
5.11	Beräkning av anslaget för 2001	72
5.12	Anslagsutvecklingen	72
5.13	Beräkning av anslaget för 2001	73
5.14	Anslagsutvecklingen	73
5.15	Beräkning av anslaget för 2001	73
5.16	Budget för avgiftsbelagd verksamhet	74
6.1	Utgiftsutvecklingen inom politikområdet	75
6.2	Anslagsutveckling	81
6.3	Anslagsberäkning.....	81
6.4	Anslagsutveckling.....	81
6.5	Offentligrättslig verksamhet.....	82
6.6	Offentligrättslig verksamhet.....	82
6.7	Anslagsberäkning.....	82
6.8	Anslagsutveckling.....	82
6.9	Anslagsberäkning.....	82
6.10	Anslagsutveckling.....	82
6.11	Anslagsberäkning.....	83
6.12	Anslagsutveckling.....	83
6.13	Anslagsutveckling.....	83
7.1	Anslagsutveckling.....	85
7.2	Anslagsutveckling.....	86
7.3	Bemyndiganden om ekonomiska förpliktelser.....	87

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. antar förslaget till lag om ändring i konkurrenslagen (avsnitt 2.1),
2. godkänner de föreslagna målen för politikområdena Näringspolitik (avsnitt 4.3) och Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande (avsnitt 5.3) samt att de tidigare målen inom utgiftsområdet, utom målet för konsumentpolitik, upphör att gälla (avsnitt 4.6.1),
3. bemyndigar regeringen att under år 2001, i fråga om ramanslaget 26:2 *Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling*, ingå ekonomiska förpliktelser om bidrag som inklusive tidigare åtaganden innebär utgifter om högst 900 000 000 kronor under budgetåret 2002 och sammanlagt högst 950 000 000 kronor under budgetåren 2003 – 2006 (avsnitt 7.1.2),
4. bemyndigar regeringen att under år 2001, i fråga om ramanslaget 38:14 *Rymdverksamhet*, ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare åtaganden innebär utgifter om högst 1 550 000 000 kronor efter år 2001 (avsnitt 4.9.14),
5. bemyndigar regeringen att få sälja statens aktier i Grängesbergs Gruvor AB till Ludvika kommun (avsnitt 4.10.3),
6. bemyndigar regeringen att under år 2001 ikläda staten betalningsansvar intill ett belopp av högst 150 000 000 000 kronor för exportkreditgarantisystemet (avsnitt 5.8.8),
7. bemyndigar regeringen att för år 2001 ikläda staten betalningsansvar intill ett belopp av högst 10 000 000 000 kronor för investeringsgarantier (avsnitt 5.8.8),
8. bemyndigar regeringen att för år 2001 besluta att Exportkreditnämnden får obegränsad upplåningsrätt i Riksgäldskontoret för skadeutbetalning (avsnitt 5.8.8),
9. godkänner den föreslagna inriktningen på verksamheten vid AB Svensk Exportkredit som, förutom att bedriva finansieringsverksamhet för att främja svensk exportindustri och svenskt näringsliv, även kan engagera sig i annan svensk och internationell finansieringsverksamhet på kommersiella grunder (avsnitt 5.8.4),
10. för budgetåret 2001 anvisar anslagen under utgiftsområde 24 *Näringsliv* enligt följande uppställning:

Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag	Anslagstyp	
26:1 Verket för innovationssystem: Förvaltningskostnader	ramanslag	111 927
26:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	ramanslag	1 005 949
38:1 Myndigheten för företagsutveckling: Förvaltningskostnader	ramanslag	183 537

38:2	Näringslivsutveckling	ramanslag	195 062
38:3	Myndigheten för analyser, omvärldsbevakning och utvärdering: Förvaltningskostnader	ramanslag	70 000
38:4	Turistfrämjande	ramanslag	80 590
38:5	Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersöknings- verksamhet m.m.	ramanslag	160 833
38:6	Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning	ramanslag	4 924
38:7	Sveriges geologiska undersökning: Miljösäkring av oljelag- ringsanläggningar m.m.	ramanslag	86 000
38:8	Patentbesvärsträtten	ramanslag	13 897
38:9	Patent- och registreringsverket: Finansiering av viss verksam- het (likvidatorer)	ramanslag	10 000
38:10	Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Bidrag till riksmätplatser	ramanslag	13 947
38:11	Elsäkerhetsverket	ramanslag	38 942
38:12	Bidrag till standardisering, provnings- och mätteknisk FoU m.m.	ramanslag	80 388
38:13	Rymdstyrelsen: Förvaltningskostnader	ramanslag	18 280
38:14	Rymdverksamhet	ramanslag	535 809
38:15	Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien	obetecknat anslag	5 359
38:16	Konkurrensverket	ramanslag	73 378
38:17	Konkurrensforskning	ramanslag	6 184
38:18	Täckande av förluster vid viss garantigivning, m.m.	ramanslag	2 000
38:19	Medel till AB Göta kanalbolag för upprustning och drift av ka- nalen	obetecknat anslag	15 000
38:20	Kostnader för omstrukturering av vissa statligt ägda företag, m.m.	ramanslag	45 000
38:21	Avgifter till vissa internationella organisationer	ramanslag	6 519
39:1	Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighets- verksamhet	ramanslag	18 234
39:2	Kommerskollegium	ramanslag	57 567
39:3	Exportfrämjande verksamhet	ramanslag	173 656
39:4	AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning	ramanslag	136
39:5	Investeringsfrämjande	ramanslag	51 357
39:6	Näringslivsutveckling i Östersjöregionen	ramanslag	300 000
39:7	Avgifter till internationella handelsorganisationer	ramanslag	16 810
40:1	Marknadsdomstolen	ramanslag	5 112
40:2	Konsumentverket	ramanslag	92 972
40:3	Allmänna reklamationsnämnden	ramanslag	16 691
40:4	Fastighetsmäklarnämnden	ramanslag	7 679
40:5	Åtgärder på konsumentområdet	ramanslag	10 000
40:6	Bidrag till miljömärkning av produkter	obetecknat anslag	3 800
Summa			3 517 539

2 Lagförslag

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i konkurrenslagen (1993:20)

Härigenom föreskrivs i fråga om konkurrenslagen (1993:20)
dels att 32 och 63 §§ skall ha följande lydelse,
dels att det i lagen skall införas tre nya paragrafer 31 a, 31 b och 31 c §§ av
 följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

31 a §

Konkurrensskadeavgift skall betalas till Konkurrensverket inom trettio dagar efter det att domen vunnit laga kraft eller den längre tid som anges i domen.

31 b §

Om avgiften inte betalas inom den tid som anges i 31 a §, skall Konkurrensverket lämna den obetalda konkurrensskadeavgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

31 c §

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om hur konkurrensskadeavgiften skall betalas.

32 §

För att säkerställa ett anspråk på konkurrensskadeavgift får *Stockholms tingsrätt* besluta om kvarstad. Därvid gäller i tillämpliga delar vad som är föreskrivet i 15 kap. rättegångsbalken om kvarstad för fordran.

För att säkerställa ett anspråk på konkurrensskadeavgift får *rätten* besluta om kvarstad. Därvid gäller i tillämpliga delar vad som är föreskrivet i 15 kap. rättegångsbalken om kvarstad för fordran.

Beslut om kvarstad meddelas av den domstol där rättegång om konkurrensskadeavgift pågår. Om talan om konkurrensskadeavgift ännu inte har väckts skall talan om kvarstad prövas av Stockholms tingsrätt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

3 Näringsliv

3.1 Omfattning

I utgiftsområde 24 Näringsliv ingår politikområdena Näringspolitik (N), Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande (UD) och Konsumentpolitik (Fi).

3.2 Utgiftsutveckling

Tabell 3.1 Utgiftsutvecklingen inom utgiftsområdet

	Utfall 1999	Anslag 2000 ¹	Utgifts- prognos 2000	Förslag anslag 2001	Beräknat anslag 2002	Beräknat anslag 2003
Forskningspolitik ²				1 118	1 073	1 081
Näringspolitik	2 786	2 457	2 880	1 646	1 545	1 553
Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande	355	420	494	618	532	485
Konsumentpolitik	115	124	129	136	132	135
Totalt för utgiftsområde 24 Näringsliv	3 256	3 001	3 503	3 518	3 283	3 254

¹ Inklusive beslut till följd av förslag till tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2000 i samband med den ekonomiska vårpropositionen.

² Politikområdet hör till utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning.

3.3 Skatteavvikelser

Förutom de stöd till ett visst utgiftsområde som redovisas via anslag på statsbudgetens utgiftssida förekommer även stöd på statsbudgetens inkomstsida i form av olika särregler i skattelagstiftningen. Dessa stöd brukar kallas saldpåverkande skatteavvikelser. Det handlar om avvikelser från en enhetlig beskattning, t.ex. att

en viss grupp omfattas av skattelättnad i förhållande till en enhetlig norm, vilket kan uppfattas som en skatteförmån. I det följande redovisas skatteavvikelser som hänför sig till utgiftsområde 24 Näringsliv.

Tabell 3.2 Skatteavvikelser netto

Miljarder kronor

	2000	2001
Löneunderlag aktiva delägare i fåmansaktiebolag	0,41	0,47
Kvittning av underskott i aktiv näringsverksamhet	0,02	0,02
Nedskrivning av lager och pågående arbete	1,18	0,97
Skadeförsäkringsföretag	0,26	0,55
Överavskrivningar avseende inventarier	5,91	4,44
Periodiseringsfonder	3,42	3,66
Nedsättning inriktning mindre företag	5,30	5,87
Rumsuthyrning	0,47	0,88
Bränsleförbrukning inom industrin, energi skatt	1,85	1,85
Elförbrukning inom industrin	8,24	9,03
Metallurgiavdrag	0,25	0,25
Nedsättning av koldioxidskatt som utgår på bränslen inom energiintensiv industri	0,20	0,20
Undantag från svavelskatt för viss industri	–	1,34 ¹
Summa	27,51	29,53

¹ Nytt.

Löneunderlag aktiva delägare i fåmansaktiebolag

Genom reglerna i 3§ 12 mom. SIL för beskattning av aktiva delägare i fåmansaktiebolag och närstående till dessa, beskattas viss avkastning på arbetskraft i inkomstslaget kapital. Avkastning på arbete är lön, som bör beskattas i inkomstslaget tjänst. Avvikelsen består i skillnaden mellan tjänste- och kapitalinkomstbeskattningen.

Kvittning av underskott i aktiv näringsverksamhet

Underskott av aktiv näringsverksamhet får kvittas mot tjänsteinkomster under de fem första verksamhetsåren. Avdragsrätten är belagd med olika restriktioner för att förhindra handel med avdragsrätt och att avdragsrätt för samma näringsverksamhet kan uppkomma för flera femårsperioder.

Nedskrivning av lager och pågående arbete

Enligt en alternativregel kan lager (gäller ej fastigheter och värdepapper) tas upp till 97 procent av det sammanlagda anskaffningsvärdet. Olika bestämmelser finns för pågående arbeten som utförs på löpande räkning och arbeten som utförs till fast pris. För arbeten på löpande räkning

kan samma alternativregel som ovan användas. Skatteavvikelsen utgörs av ränteeffekten på den skattelättnad som lagernedskrivningen medför. Eftersom räntan på krediten inte är förmånsgrundande skall den utgöra underlag för särskild löneskatt.

Skadeförsäkringsföretag

I vissa fall har skadeförsäkringsföretag möjlighet att göra extra avsättningar till säkerhetsreserven. Skatteavvikelsen utgörs av ränteeffekten på skillnaden i skatt som det extra avdraget medför.

Återföring skatteutjämningsreserv

Avsättning till skatteutjämningsreserv upphörde 1993 (1994 års taxering). 9/10 av beloppet skall återföras till beskattning i princip i lika delar under en period om sju år, varför skatteavvikelsen kvarstår. En definitiv skattelättnad avseende skatten på 10 procent av den totala omsättningen uppkommer därvid.

Överavskrivningar avseende inventarier

Den bokföringsmässiga avskrivningstiden bestäms av tillgångens livstid i bolaget, medan den skattemässiga avskrivningstiden bestäms enligt lag. Detta innebär att bokföringsmässiga och skattemässiga avskrivningar endast undantagsvis överensstämmer. Skatteregeln medger att en tillgång skrivs av snabbare än vad som är ekonomiskt motiverat. Skatteavvikelsen avser ränteeffekten på skattekrediten. Eftersom denna inte är förmånsgrundande skall den ligga till grund för beräkning av särskild löneskatt.

Periodiseringsfonder

Periodiseringsfond är en vinstanknuten reservningsmöjlighet där näringsidkaren/bolaget kan reservera medel under högst 6 år (före inkomståret 1999 var tiden 5 år). Inkomståret 1996 medgavs avsättning med högst 25 procent. Avsättningstaket sänktes till 20 procent inkomståret 1997. Avsättningstaket för enskilda näringsidkare och för fysiska personer som är delägare i HB återställdes inkomståret 1998. Fr.o.m. inkomståret 2001 är avsättningstaket 25 procent

för aktiebolag och övriga juridiska personer och 30 procent för enskild näringsidkare och fysiska personer som är delägare i HB. Reserveringsmöjligheten innebär en skattecredit på det reserverade beloppet.

Nedsättning inriktning mindre företag

Vid beräkning av arbetsgivaravgifter får en arbetsgivare göra ett avdrag med 5 procent av lönesumman upp till ett visst tak. Den maximala lönesumman som medgav nedsättning uppgick år 1997 till 600 000 kr per år. Fr.o.m. år 1998 har den maximala lönesumman som medger nedsättning höjts till 852 000 kr. Till denna avvikelse har även förts motsvarande avdrag för egenavgifter för enskilda näringsidkare.

Rumsuthyrning

Skattesatsen är 12 procent.

Bränsleförbrukning inom industrin, energiskatt

Industrisektorn är skattebefriad för all användning av fossila bränslen. Normen utgörs av full skattesats på dessa bränslen.

Elförbrukning inom industrin

Industrisektorn är skattebefriad för all användning av elektrisk kraft. Normen utgörs av normalskattesatsen på el.

Metallurgiavdrag

Avdrag medges för koldioxidskatt för kolbränslen som används för metallurgiska processer.

Nedsättning av koldioxidskatt som utgår på bränslen inom energiintensiv industri

Fr.o.m. den 1 juli 1997 får den energiintensiva sektorn en nedsättning till 12 procent av den koldioxidskatt som överstiger 0,8 procent av det enskilda företags omsättning. Företag inom cement-, kalk-, glas- och stenindustri är dock skattebefriade för koldioxidskatten på kol och naturgas över 1,2 procent av omsättningen.

Undantag från svavelskatt för viss industri

Bränslen som används i metallurgiska processer och för att producera varor av cement, kalk och andra mineraliska ämnen är befriade från svavelskatt liksom bränslen i sodapannor inom skogsindustrin. Svavelskatten utgår med 30 kr per kg svavelinnehåll i andra fall än ovanstående.

4 Politikområde Näringspolitik

4.1 Omfattning

Politikområdet Näringspolitik omfattar näringslivsfrågor, teknisk forskning och utveckling och dess infrastruktur, konkurrensfrågor samt regional näringspolitik.

Inom politikområdet ryms frågor som företagsutveckling, stöd till kooperativ utveckling, turistfrämjande, undersökning av och information om landets geologiska beskaffenhet och mineralhantering, tillstånd och tillsyn enligt minerallagen samt miljösäkring av oljelagringsanläggningar, immaterial- och associationsrättsliga frågor, ansvar för teknisk provning och kontroll, legal mätteknik och ädelmetallkontroll samt bidrag till riksmätplatserna, ansvar för säkerhetsfrågor inom elområdet, bidrag till svenska standardiseringsorganisationen, statens ansvar för provnings- och mätteknisk forskning och utveckling, rymdverksamhet, konkurrensfrämjande arbete samt konkurrensforskning.

Politikområdet omfattar också den regionala näringspolitiken och de regionala tillväxtavtalen. Inriktningen på denna del av näringspolitiken är gränsöverskridande och berör ett flertal olika politikområden och verksamheter.

Inom politikområdet verkar organisationerna Myndigheten för företagsutveckling (delar av nuvarande NUTEK och ALMI Företagspartner AB), Myndigheten för analyser, omvärldsbevakning och utvärderingar (nuvarande Statens institut för regionalforskning (SIR), delar av nuvarande NUTEK och Stiftelsen Sveriges tekniskvetenskapliga attachéverksamhet), Turistdelegationen, Sveriges Rese- och Turistråd AB, Sveriges geologiska undersökning (SGU), Bergsstaten, Patentbesvärsrätten (PBR), Patent- och registreringsverket (PRV), Elsäkerhetsverket, Rymdstyrelsen, Ingenjörsvetenskapsakademien, Konkurrensverket, Revisorsnämnden samt AB Göta Kanalbolag.

Andra statliga aktörer inom politikområdet är Industrifonden, Stiftelsen Innovationscentrum och Svensk-Norsk Industrifond.

4.2 Utgiftsutveckling

Tabell 4.1 Utgiftsutvecklingen inom politikområdet
Miljoner kronor

	Utfall 1999	Anslag 2000 ¹	Utgifts- prognos 2000	Förslag anslag 2001	Beräknat anslag 2002	Beräknat anslag 2003
<i>Anslag inom politikområde Näringspolitik</i>				-	-	-
Närings- och teknikutvecklingsverket: Förvaltningskostnader ²	234,7	223,5	230			
Småföretagsutveckling ³	163,7	189,1	227,0	-	-	-
Stöd till kooperativ utveckling ⁴	18	19,7	19,9	-	-	-
Miljöteknikdelegationen ⁵	0	10	10	-	-	-
Teknisk forskning och utveckling ⁶	868,5	688,6	996,5	-	-	-
Bidrag till Stiftelsen Sveriges tekniska-vetenskapliga attachéverksamhet ⁷	29,9	29,9	29,9	-	-	-
Småföretagsutveckling (äldreanslag)	31					
Bidrag till tekniköverföring (äldreanslag)	4,7					
Fortsatt program för småföretagsutveckling, förnyelse och tillväxt (äldreanslag)	257,9	165,9	150			
38:1 Myndigheten för företagsutveckling: Förvaltningskostnader ⁸	-	-	-	183,5	187,4	191,4
38:2 Näringslivsutveckling ⁸	-	-	-	195,1	139,1	135,6
38:3 Myndigheten för analyser, omvärldsbevakning och utvärderingar: Förvaltningskostnader ⁸	-	-	-	70	71,5	73
38:4 Turistfrämjande	79,3	81,5	83,6	80,6	83,3	85,7
38:5 Sveriges geologiska undersökning: Geologiska undersökningsverksamhet m.m.	183,5	164,7	172,1	160,8	158,8	154
38:6 Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning	6,4	4,8	5	4,9	5	5,1
38:7 Sveriges geologiska undersökning: Miljösäkring av oljelager m.m.	38	40	73,1	86	41	33
38:8 Patentbesvärätten	11,8	13	14	13,9	14,2	14,5
38:9 Patent- och registreringsverket (likvidatorer)	5,4	6,1	10,1	10	10	10
38:10 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Bidrag till riksmätplatser	13	9,9	21	13,9	13,9	13,9
38:11 Elsäkerhetsverket	40,2	37,7	37,5	38,9	39,7	40,6
38:12 Bidrag till standardisering, provnings- och mätteknisk FoU m.m.	77	78,9	78,9	80,4	81,8	83,5
38:13 Rymdstyrelsen: Förvaltningskostnader	14,5	15	15,2	18,3	18,7	19,1
38:14 Rymdverksamhet	531,2	534,5	544,2	535,8	545,6	556,8
38:15 Bidrag till ingenjörsvetenskapsakademien	5,4	5,4	5,4	5,4	5,4	5,4
38:16 Konkurrensverket	64,2	63,5	71,7	73,4	75	76,6
38:17 Konkurrensforskning	5,7	6,1	10,6	6,2	6,3	6,4
38:18 Täckande av förluster vid viss garantigivning m.m.	3,4	4	3,5	2	2	2
38:19 Medel till AB Göta kanlabolag för upprustning och drift	15	15	15	15	15	15
38:20 Kostnader för omstrukturering av vissa statligt ägda bolag	61,5	45	49	45	25	25
38:21 Avgifter till vissa internationella organisationer	6,2	5,5	6,4	6,5	6,5	6,5
Totalt inom politikområde 38 Näringspolitik	2 786,0⁹	2 457,3	2 879,6	1 645,6	1 545,1	1 553,2

¹ Inklusive beslut till följd av förslag till tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2000 i samband med den ekonomiska vårpropositionen.

² Fr.o.m. 2001 uppgår anslaget i anslagen 38:1 Myndigheten för företagsutveckling: Förvaltningskostnader, 38:3 Myndigheten för analyser, omvärldsbevakning och utvärderingar: Förvaltningskostnader och 26:1 Verket för innovationssystem: Förvaltningskostnader

³ Fr.o.m. 2001 uppgår anslaget i anslagen 38:1 Myndigheten för företagsutveckling: Förvaltningskostnader och 38:2 Näringslivsutveckling

⁴ Fr.o.m. 2001 uppgår anslaget i anslaget 38:2 Näringslivsutveckling

⁵ Anslaget upphör 2000

⁶ Fr.o.m. 2001 uppgår anslaget i anslagen 38:2 Näringslivsutveckling och 26:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling

⁷ Fr.o.m. 2001 uppgår anslaget i anslaget 38:3 Myndigheten för analyser, omvärldsbevakning och utvärderingar: Förvaltningskostnader

⁸ Nytt anslag fr.o.m. 2001

⁹ Inklusive Sprängämnesinspektionen 15,9 miljoner kronor som nu tillhör utg.omr. 6 Totalförsvaret.

4.3 Mål

Målet för politikområdet Näringspolitik föreslås vara att främja en hållbar ekonomisk tillväxt och en ökad sysselsättning genom fler och växande företag.

4.4 Politikens inriktning

Företagande är ett strategiskt område med stor betydelse för den svenska tillväxten och sysselsättningen. Tyngdpunkten i näringspolitiken skall i första hand ligga på generella åtgärder som skapar goda förutsättningar och incitament för företagande. Den skall också utformas så att olika regionala förutsättningar och prioriteringar får genomslag. Satsningar på forskning och utveckling är av central betydelse för företagens kunskapsförsörjning. Överföring av kunskap och kompetens från bl.a. högskolorna och universitetet till näringslivet är betydelsefullt för en ökad konkurrenskraft hos företagen. Andelen av den samlade ekonomin där konkurrens råder bör öka, eftersom en väl fungerande konkurrens stimulerar nytänkande och bidrar till att utveckla nya produkter och tjänster till nytta för konsumenterna. Detta ökar i sin tur produktiviteten och dämpar prisutvecklingen. Konkurrenspolitiken har därmed en viktig uppgift att fylla inom ramen för näringspolitiken och i ett samhälls-ekonomiskt perspektiv.

Näringspolitikens omfattning förutsätter nära samverkan med andra politikområden, exempelvis arbetsmarknads-, arbetslivs-, regional-, energi-, transport-, miljö- skatte-, samt utbildnings- och forskningspolitik. Ett bättre utvecklat samspel möjliggör samordningsfördelar och förhindrar att insatser inom olika politikområden motverkar varandra.

Näringsliv

Sverige behöver ett entreprenörsklimat på högsta internationella nivå vilket innefattar en positiv attityd till företagande. Detta uppnås bl.a. genom att man identifierar och eliminerar problem som mindre företag möter t.ex. på grund av bristande administrativa resurser, sämre tillgång till kapitalmarknaden eller extern kompetens. Vidare är det väsentligt att den enskilde entreprenören får bättre tillgång till kunskap och kompetens genom bl.a. högskolor och universitet.

Flera områden är således centrala för arbetet med att stimulera näringsklimatet och därigenom skapa goda förutsättningar för bl.a. nyetablering av företag samt möjligheter för redan etablerade företag att växa. De viktigaste områdena är kapitalförsörjning, regelförenklingsarbete, information, service och rådgivning, kompetens och kunskapsöverföring samt en väl fungerande konkurrens. På ett mer övergripande plan bör staten främja positiva attityder till företagande och entreprenörskap. Det är också betydelsefullt att insatserna utgår från det lilla företagets perspektiv. En effektiv näringspolitik förutsätter ett kvalitativt bra underlag genom dialoger med företagarna och analyser av de förutsättningar som gäller för näringslivets utveckling. Dessutom skall statens insatser bli mer efterfrågestyrda och utvärderas mer än tidigare.

I de fall aktiviteter riktade till enskilda företag är motiverade, bör statens roll preciseras, riktas i större utsträckning efter behoven samt följas upp och utvärderas i större utsträckning, så att de inte påverkar konkurrensförhållandena negativt.

Den svenska regeringen har tillsammans med bl.a. den brittiska regeringen tagit initiativ till en europeisk småföretagsstadga. Stadgan innebär bl.a. att medlemsländerna skall framhäva betydelsen av småföretagens insatser för Europas ekonomi och sysselsättning. Det är viktigt att skapa en positiv miljö för innovativa företagare genom att undanröja marknadshinder och strukturella hinder för företag samt att ha ett regelverk som

undviker onödig belastning och där företagens och småföretagens intressen klart erkänns. Stadgan framhåller betydelsen av att bygga upp Europas förmåga och skicklighet på företagsidan och bereda Europa för att effektivt kunna konkurrera på den globala marknaden. Stadgan kommer att följas upp på Stockholmstoppmötet i mars 2001.

En effektivare myndighetsstruktur

Regeringen har påbörjat en omstrukturering av centrala myndighetsfunktioner inom näringspolitiken. Syftet är att dels anpassa strukturen till förändrade förutsättningar, dels skapa en enklare, tydligare och mer kraftfull myndighetsstruktur där också synergieffekter kan utnyttjas.

Riksdagen godkände under våren regeringens förslag och riktlinjer (prop. 1999/2000:71, bet. 1999/2000:NU17, rskr. 1999/2000:258 och prop. 1999/2000:81, bet. 1999/2000:UbU17, rskr. 1999/2000:127) för tre nya myndigheter inom Näringsdepartementets områden.

De organisationskommittéer respektive utredare (dir 2000:19, dir 2000:33 och dir 2000:37) som regeringen tillsatt har i uppgift att lämna förslag till preciserade ansvarsområden, organisation och arbetsformer för respektive myndighet och i övrigt vidta de åtgärder som krävs för att myndigheterna skall kunna inleda sina verksamheter den 1 januari 2001.

Med utgångspunkt i propositionen och det underlag som hittills redovisats av organisationsutredningarna ser den nya strukturen i korthet ut på följande sätt.

En ny myndighet för företagsutveckling skapas, utifrån förutsättningarna i landets olika regioner. Den skall ansvara för frågor av betydelse för såväl nationell som regional nivå och ha en tydlig näringslivsförankring. Företagens behov skall vara i centrum.

En ny myndighet för analyser, omvärldsbevakning och utvärderingar bildas. Den skall bidra till att ge ett bättre beslutsunderlag för Regeringskansliet, berörda myndigheter, regionala organ m.fl. Fokus för myndighetens arbete skall vara näringslivets konkurrenskraft och andra tillväxtfrågor, perspektivet skall vara regionalt, nationellt och internationellt och arbetsfältet spänna över de områden som är relevanta för närings-, innovations- och regionalpolitiken.

En ny myndighet för finansiering av forskning och utveckling inom teknik, kommunikation, arbetsliv och arbetsmarknad skapas. Myndigheten skall i nära samverkan med företag, myndig-

heter och andra relevanta aktörer bygga upp kompetens och även svara för kunskapsöverföring inom dessa områden till avnämare. Denna myndighet tillhör politikområde Forskningspolitik.

Sammantaget innebär detta en ny slagkraftig struktur med tre samverkande och kompletterande myndigheter som skall ge ökat kunskapsunderlag till närings-, innovations- och regionalpolitiken, bättre nyttiggörande av forskning och kunskap för uthållig tillväxt och samhällsutveckling, och en förenklad och mer effektiv struktur för statens åtgärder för företagsutveckling.

Det är viktigt att myndigheterna i sin verksamhet beaktar att de tillsammans utgör en väsentlig del i näringspolitiken. De förutsätts därför samverka nära med varandra.

Konkreta budgetförslag m.m. rörande de tre myndigheterna lämnas under respektive anslag.

Härmed har regeringen inlett ett förändringsarbete på central nivå för att öka kundnyttan, samt förbättra styrningen och användningen av medel. Det fortsatta arbetet får visa på behovet av ytterligare organisatoriska förändringar. Detta arbete kommer att ske i nära samverkan med bl.a. Utrikesdepartementet, i synnerhet avseende dess utlandsorganisation, samt med andra berörda myndigheter och organisationer t.ex. Sveriges exportråd och Invest in Sweden Agency, ISA.

När det gäller statens roll och organisation på den regionala nivån, avser regeringen att efter samråd med berörda aktörer återkomma med förslag under år 2001.

Turism

Riksdagen beslutade våren 1995 att det övergripande målet för turistpolitiken är att Sverige skall ha en hög attraktionskraft som turistland och en långsiktigt konkurrenskraftig turistnäring.

Målet uppnås bl.a. med utgångspunkt i de strategiska riktlinjer som Turistdelegationen lade fram 1996 för utveckling av svensk turism. Verksamheten skall bedrivas genom olika projekt för samverkan och kunskapsutveckling, marknadsinformation, statistik samt genom utredningsarbete och skapande av gemensamma nationella strategier och metoder för utvecklingen av svensk turism. Till detta kommer även marknadsföring och information utomlands av Sverige som turistland.

Den s.k. Framtidsgruppen har under året etablerats för att stärka tillväxten i den svenska rese- och turistindustrin. Syftet är att analysera

de faktorer som kan främja tillväxt samt ta fram underlag för en nationell strategi för den svenska turistnäringen.

Geologisk verksamhet och mineralfrågor

Modern och ändamålsenlig geologisk information skall erbjudas företag, myndigheter och andra intressenter. Eftersom geologin kan sägas utgöra golvet i ekosystemet är sådan kunskap en viktig del i en ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar näringslivs- och samhällsutveckling.

Vårt lands goda geologiska förutsättningar för fynd av malm och mineral skall tas tillvara med hänsyn tagen till en långsiktig balanserad utveckling så att fler sysselsättningstillfällen skapas. De sju nordligaste länsstyrelserna har lämnat förslag till en utvecklad organisation för marknadsföring av Sverige som prospekteringsland. Regeringen ser ingen anledning att ändra SGU:s uppgift och organisation för att informera om generella förutsättningar för prospektering och gruvdrift.

Teknisk forskning och utveckling och dess infrastruktur

Regeringens politik inriktas på att genom satsningar på forskning och utveckling öka den kunskap och kompetens i näringslivet som behövs för att stimulera innovationer, tillväxt och förnyelse.

Ett viktigt inslag i politiken är främjandet av olika former av samverkan mellan universitet, högskolor, forskningsinstitut, näringsliv och samhälle. Huvuddelen av dessa insatser redovisas inom politikområde Forskningspolitik.

Insatser görs också för att rymdteknik i högre grad skall kunna användas för att utveckla för samhället viktiga områden, t.ex. meteorologi, navigering och miljöövervakning. I politiken ingår vidare att upprätthålla en svensk standardiseringsorganisation som effektivt driver svenska intressen i det internationella standardiseringsarbetet.

Regeringen redogör närmare för inriktningen på verksamheten de närmaste åren i propositionen *Forskning och förnyelse* (prop. 2000/2001:3).

Konkurrensfrågor

Målet för Konkurrenspolitiken är att verka för väl fungerande marknader och effektiv konkurrens till nytta för konsumenterna. Konkurrensen har stärkts genom bl.a. Sveriges medlemskap i EU. Fortfarande kännetecknas emellertid den svenska marknaden av fåtalskonkurrens och konkurrensbegränsningar på flera marknader, liksom av särregler som hindrar en effektiv konkurrens. Den offentliga sektorns näringsverksamhet är ibland fortsatt konkurrensbegränsande, främst i förhållande till små företag i den privata sektorn. Ökade insatser behövs därför för att stärka konkurrensen.

Regeringen har, i den konkurrenspolitiska propositionen (prop. 1999/2000:140), bl.a. slagit fast följande övergripande inriktning för konkurrenspolitiken:

- Den svenska marknaden är en del av EU:s inre marknad – hinder för tillträde skall avlägsnas och EU:s regler för konkurrensen skall kunna tillämpas också i Sverige.
- Karteller och andra konkurrensbegränsningar som allvarligt skadar konsumentintresset kan inte accepteras – de medel som staten har att upptäcka och ingripa när företag sätter konkurrensen ur spel måste bli mer effektiva.
- Konsumenternas intresse av väl fungerande konkurrens måste väga tungt när offentliga regler som påverkar marknadernas funktionssätt utformas.
- På nya marknader skall strukturer och regler stödja uppkomsten av en balanserad och väl fungerande konkurrens.
- När offentliga aktörer agerar på konkurrensmarknader får det inte ske på sådant sätt att det privata företagandet hämmas; myndighetsuppgifter skall hållas i sär från kommersiell verksamhet.
- Statligt stöd till företag bör utnyttjas restriktivt och med en utformning som så långt som möjligt undviker snedvridning av konkurrensen såväl inom EU som nationellt.

Regional näringspolitik

Den ökande insikten om den lokala och regionala miljöns betydelse för näringslivets utveckling föranledde regeringen att år 1998 (prop. 1997/98:62, bet. 1997/98:AU, rskr. 1997/1998:204) ta initiativ till en *regional näringspolitik med de regionala tillväxtavtalen som det huvudsakliga instrumentet för dess genomförande*. Avsikten är att bättre kunna ta tillvara den tillväxtpotential som finns runt om i landet genom att anpassa verksamheter inom politikområden till lokala och regionala förutsättningar. Den regionala näringspolitiken spänner över flera olika sektorer. Förutom näringspolitiken, utgör bl.a. arbetsmarknads-, utbildnings- och regionalpolitiken viktiga inslag. Inga särskilda resurser tillförs, utan utgångspunkten är att befintliga offentliga medel ges en mer effektiv och ändamålsenlig användning genom samordning och tydligare efterfrågestyrning. Den regionala nivån kan också lämna förslag till förändringar av regelverk m.m. i syfte att underlätta samordningen mellan resurser från olika sektorer.

Under åren 1998–1999 har regionala tillväxtavtal utarbetats i alla delar av landet. Arbetet har engagerat ett stort antal personer från såväl offentlig som privat sektor. Tillsammans har grupperingar i varje län, s.k. partnerskap, analyserat näringslivets förutsättningar och utvecklingsbehov och enats kring förslag till konkreta åtgärder samt hur dessa skall finansieras. Regeringens initiativ har resulterat i ett förbättrat samarbetsklimat mellan olika parter och lett till ett ökat engagemang för den egna regionens utveckling. Insikten om de lokala och regionala kunskapsmiljöernas betydelse har ökat.

Sammanlagt har länen inkommit med cirka 140 förslag om ändringar i regelverk. Regeringen har tidigare till riksdagen redovisat sammanställningar av förslagen (skr. 1998/99:96). Ytterligare information samt vissa ställningstaganden har bl.a. lämnats i budgetpropositionen för 2000 samt i propositionerna "Förnyad arbetsmarknadspolitik för delaktighet och tillväxt" (prop. 1999/2000:98) och "Vissa organisationsfrågor inom näringspolitiken" (prop. 1999/2000:71). Ett fåtal av de inkomna förslagen har sitt ursprung i processen med tillväxtavtal. Det stora flertalet är sektorsvisa förslag som har väckts i tidigare sammanhang. Regeringen för en fortlöpande dialog med berörda län kring de få förslag som har direkt relevans för tillväxtavtalens genomförande.

Arbetet kommer att fördjupas och konkretiseras under perioden 2000–2002 i samband med att de regionala tillväxtavtalen genomförs i en första omgång. Regeringen kommer löpande att samla in information för att se hur arbetsformen fungerar. Regeringen ser redan nu stora fördelar med att arbeta i s.k. programform. Detta ger bl.a. parter med olika organisatorisk eller sektoriell hemvist möjligheter att samverka kring en gemensam långsiktig utvecklingsstrategi, att bedriva ett mer kvalificerat analysarbete, att arbeta mot gemensamma mål och att göra tydligare prioriteringar av sina resurser. Styrning, uppföljning och utvärdering av de insatser som genomförs underlättas. De olika parterna blir i sitt agerande tydliga såväl mot varandra som mot det omgivande samhället.

Vidareutveckling av den regionala näringspolitiken

Regeringens avsikt med tillväxtavtalen är att dessa skall representera det svenska, regionala perspektivet för hur tillväxten och sysselsättningen skall gynnas. Denna modell är långsiktig och rikstäckande och därmed en viktig hörnsten i den samlade nationella tillväxtpolitiken.

Det hittillsvarande arbetet med tillväxtavtalen har i många län varit framgångsrikt. I takt med att processen har framskridit har också behov att vidareutveckla konceptet identifierats.

Många län uppfattar att staten har agerat otydligt när det gäller den statliga delen av *avtalens finansiering*. Merparten av de resurser som staten ställer till förfogande har i hög grad varit uppbunden till existerande verksamhet och möjligheterna till regionala omprioriteringar har varit begränsade. Sektorspolitiken prioriteras framför ett sektorsövergripande arbete. De statliga medel som kan användas flexibelt, på regional nivå, finns för närvarande främst inom anslaget för allmänna regionalpolitiska åtgärder och i viss, begränsad omfattning inom ramen för anslaget för arbetsmarknadspolitiska program. Till delar kan även anslaget för näringslivsutveckling i Östersjöregionen användas för regionala initiativ inom relativt flexibla ramar. En yttre ram för initiativen utgör, i den mån det är fråga om stöd till företag, givetvis av de EG-rättsliga regler som reglerar stöd till näringslivet, de s.k. statsstödregrerna. Länsstyrelser och självstyrelseorgan, särskilt i södra Sverige, pekar på betydelsen av att ha ett visst mått av fria och anpassningsbara medel för att kunna agera som en trovärdig part i överläggningar med andra potentiella finansierare och kunna påverka inriktningen av ar-

betet. Regionala företrädare hävdar också att många aktörer helst vill veta exakt vilka konkreta projekt resurserna skall gå till innan man beslutar. Få aktörer har möjlighet att gå in i överenskommelser som sträcker sig över mer än ett år med anledning av att deras budget inte sträcker sig längre.

En arbetsgrupp har lämnat förslag till *hur tillväxtavtalen skall följas upp och utvärderas*. Gruppen föreslår att uppföljning och utvärdering i den första avtalsomgången bör inriktas på att bedöma huruvida de regionala tillväxtavtalen är en mer effektiv arbetsmetod än traditionella arbetsätt. Den pekar på svårigheten att på nationell nivå utvärdera, sammanfatta och summera de resultat som uppnås genom tillväxtavtalen. Arbetsgruppen rekommenderar att nationella mål för den regionala näringspolitiken bör vara mer konkreta vilket i sin tur underlättar uppföljning och utvärdering. Gruppen konstaterar också att det för närvarande ställs omfattande krav på såväl nationella som regionala myndigheter att följa upp och utvärdera pågående verksamhet men att det trots ett omfattande informationsflöde är mycket svårt att få en samlad bild av de resultat och effekter som insatserna ger.

Genomgången av avtalen visar att bara enstaka nationella, statliga myndigheter hittills har engagerat sig i arbetet i någon nämnvärd utsträckning. NUTEK, som både bistår länen som metodutvecklare i arbetet och kommer i fråga som medfinansierare av åtgärder, är ett undantag. Organisationerna på turistområdet har också medverkat på ett intressant sätt genom att erbjuda sin kompetens och sina kontaktnät till partnerskapen. Arbetsmarknadsverket har tagit aktiv del i tillväxtavtalsarbetet och samma sak gäller universitet och högskolor. Vad gäller övriga delar av utbildningsväsendet har deltagandet inte varit lika framträdande. Detta trots att utbildnings- och kompetensinsatser tillhör de områden som oftast är högst prioriterade.

Regeringen bedömer att det finns goda skäl att fortsätta vidareutveckling av de regionala tillväxtavtalen och att nödvändiga förändringar skall vara genomförda i god tid innan nästa programperiod inleds år 2003. Regeringen anser det särskilt angeläget att se över och förtydliga villkoren för den statliga delen av avtalens finansiering. Målformuleringar samt metoder och rapporteringssystem för en tydligare och mer sammanhållen uppföljning av statliga insatser som syftar till att främja tillväxt och sysselsättning bör utvecklas. Resultatredovisningar och beslutsun-

derlag för regering och riksdag blir därigenom bättre. En stor del av detta utvecklingsarbete sker i anslutning till den pågående översynen av organisation och statens roll på den regionala nivån. Regeringen avser att återkomma med förslag under år 2001. Beträffande de olika myndigheternas medverkan i avtalsarbetet inleds en fördjupad dialog med flertalet av dessa under hösten 2000.

4.5 Insatser

4.5.1 Statliga insatser inom politikområdet

Näringsliv

Under 1999 genomfördes en utredning om statens åtgärder för att främja fler och växande företag (protokoll N1999/7056/NL). Utredningen delredovisades den 6 december 1999 och slutredovisades den 4 februari 2000.

Regeringen överlämnade den 21 mars 2000 propositionen Vissa organisationsfrågor inom näringspolitiken (prop. 1999/2000:71). Propositionen behandlade utgångspunkter för den framtida näringspolitiken på central nivå. (Se vidare under Effektivare myndighetsstruktur sid. 19).

Under året har referensgruppen Nybyggarna träffats regelbundet och bidragit med synpunkter på aktuella frågor och utredningar.

En konsult har på Näringsdepartementets initiativ anlåtits för en översyn av PRV:s verksamhet främst avseende ärendeprocesser, styrning och ekonomi. Uppdraget har gällt att närmare kartlägga och analysera de förhållanden i PRV:s verksamhet som har betydelse för att uppnå ekonomisk balans och rimliga handläggningstider ur ett kundperspektiv. Med utgångspunkt från analysen har förslag lämnats som skall leda till att de olika verksamheterna vid PRV kan bedrivas på ett effektivt sätt. Förslagen bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Kapitalförsörjning

God tillgång till riskkapital för småföretag är en förutsättning för tillväxt. Mindre företag har ofta sämre möjligheter att, t.ex. via den internationella kapitalmarknaden, attrahera externt riskkapital. Staten underlättar småföretagens kapital-

försörjning genom bl.a. ALMI Företagspartner AB (ALMI) och Närings- och teknikutvecklingsverket (NUTEK).

ALMI främjar tillväxt och förnyelse i svenskt näringsliv genom att via rådgivning, finansiering och kontaktskapande insatser bidra till att nya företag startas och att de små företagen får en lönsam tillväxt. Den totala nytulåningen under 1999 ökade något i jämförelse med föregående år, 776 miljoner kronor beviljades i lån till 2 292 företag. Utlåningen till växande företag ökade, medan utlåningen till nyföretagare och kvinnors företagande minskade. ALMI:s roll är att komplettera banker och andra finansieringsinstitut och under året medverkade ALMI till att ytterligare 2 228 miljoner kronor förmedlades till de företag som erhöll lån från ALMI. Sammanlagt bidrog ALMI därmed till att drygt 3 000 miljoner kronor lånades ut till små och medelstora företag.

NUTEK medverkar genom sin s.k. såddfinansiering, dvs. finansiering av tekniska affärsutvecklingsprojekt i tidiga skeden, till att nya tillväxtinriktade företag etableras. Genom samverkan med teknopoler, länsstyrelser och självstyrelseorgan uppnås god regional service och närhet till företagen. Under 1999 har totalt 90,3 miljoner kronor beviljats i lån och bidrag, vilket är en ökning i jämförelse med föregående år med ca 50 procent. Ärendena tenderar samtidigt att bli större och mer komplexa. NUTEK bedriver också flera projekt för att underlätta småföretagens kapitalförsörjning. Ett exempel är det årliga investeringsforumet CapTec, där unga teknikbaserade företag kan knyta kontakter med potentiella investerare.

Regeringen har beslutat att tillsammans med det norska Näringsdepartementet utvärdera Svensk-Norsk Industrifond. Uppdraget kommer att genomföras under hösten.

Regelförenkling

I vårpropositionen för 2000 lämnade regeringen förslag på förenklingar i skattelagstiftningen som särskilt bör gynna småföretagare.

Fullständig kvittningsrätt införs för reavinster på onoterade aktier mot förluster på noterade aktier. Kvittningsbegränsningen för vinster och förluster på marknadsnoterade blandfonder slopas också och inordnas i det allmänna kvittningssystemet. Ändringarna förbättrar ytterligare villkoren för extern kapitalförsörjning till onoterade

företag och förenklar tillämpningen av reglerna. De nya reglerna gäller fr.o.m. inkomståret 2000.

Reglerna om schablonavdrag för ökade levnadsomkostnader förenklas och förbättras genom att enskilda näringsidkare och fysiska personer som är delägare i handelsbolag i princip får samma möjligheter till schablonmässiga avdrag som anställda. De nya reglerna gäller från och med inkomståret 2001.

Avdragsreglerna för utgifter vid ombyggnad av lokaler i samband med byte av hyresgäst förenklas och görs generösare. Ändringen medför att företag erhåller bättre möjligheter till avdrag för ändringsarbeten i lokalerna i samband med byte av hyresgäst. De nya reglerna gäller ändringsarbeten som påbörjats från och med 1 januari 2000.

SimpLex-arbetet

Det skall vara enkelt att starta och driva ett litet företag. Reglerna som omger de små företagen skall därför vara ändamålsenliga, rättvisa och lätta att hantera. Detta är nödvändigt, men inte tillräckligt. Enklare regler måste kombineras med att de myndigheter som administrerar regelverken är lättillgängliga och tydliga i sin tillämpning av dessa.

Regeringen inrättade den 22 december 1998 en statssekreterargrupp med särskilt ansvar för arbetet med regelförenkling. Statssekreterargruppen, som består av statssekreterare från Justitie-, Finans- och Näringsdepartementen, utfärdade i mars 1999 riktlinjer för Regeringskansliet avseende arbetet med särskild konsekvensanalys av reglers effekter för små företags villkor. Regeringen beslutade vidare att Näringsdepartementet skall samordna, understödja och följa upp arbetet med regelförenkling. Sedan den 1 maj 2000 samordnas regelförenklingsarbetet med särskild inriktning på små företag inom en särskild enhet inom Näringsdepartementet–SimpLex-enheten. Regeringen har därmed gjort bedömningen att verksamheten är av varaktig natur.

SimpLex-enhetens verksamhet syftar bl.a. till att ge stöd och råd till övriga delar av Regeringskansliet, myndigheter och verk samt utredningsväsendet. Ambitionen är att genom kontinuerliga kontakter och ett nära samarbete verka för att konsekvensanalyser kommer till stånd på ett tidigt stadium och på ett ändamålsenligt sätt. Det grundläggande ansvaret för att reglers effekter för små företags villkor analyseras när nya eller

ändrade regler övervägs ligger dock på regelgi-
varna själva. Detta regleras för myndigheternas
del i den s.k. SimpLex-förordningen (1998:1820)
och i det särskilda regeringsbeslut från mars 1999
vad gäller Regeringskansliet. För utredningsvä-
sendet finns kravet reglerat i Kommittéförord-
ningen (1998:1474).

I en skrivelse till riksdagen (skr.
1999/2000:148) lämnade regeringen i maj 2000
en redogörelse för hur myndigheter tillämpat
SimpLex-förordningen under 1999. Regeringen
redovisade vidare i skrivelsen att målet med verk-
samheten är att, inom en treårsperiod, tydligt
minska regelverkens administrativa börda för
små företag.

SimpLex-arbetet skall leda till att företagens
resurser kan användas till annat än administra-
tion och således leder förenkling till förbättrad
verksamhet i företagen. Detta gäller i synnerhet
för små företag. Syftet med SimpLex-
verksamheten är förenkling som sådan utifrån ett
givet syfte med regelförändringen. Det finns
dock i praktiken ingen tydlig gräns mellan för-
enkling å ena sidan och den föreslagna regelns
sakliga innehåll å andra sidan. SimpLex-arbetet
måste därför genomföras så att hänsyn tas till
reglernas samlade effekter.

Prioriterade områden

Långsiktiga insatser såsom utbildning av tjäns-
temän inom Regeringskansliet, myndigheter och
utredningsväsende kommer att prioriteras. Med
detta syfte arrangerades den 18 - 19 september
detta år ett seminarium med deltagare från såväl
myndigheter som Regeringskansliet. SimpLex-
enheten kommer vidare att involveras i utbild-
ningen av bl.a. nya generaldirektörer.

Med hjälp av den s.k. SimpLex-gruppen, som
består av representanter för små företag samt
småföretagsexperter, kommer regelförenkling av
befintliga regelverk att övervägas. Prioriterade
områden är skatte- och arbetsrättslagstiftning,
men även miljölagstiftning.

Skattelagstiftning

Regeringen avser att, inom ramen för SimpLex-
arbete analysera de förslag inom skatteområdet
som lämnas av SimpLex-gruppen.

Regeringen har även tillsatt utredningar på
skatteområdet vilkas arbete syftar till att bl.a.
åstadkomma regelförenklingar för små företag.
Det gäller Förenklingsutredningen och Utred-
ningen om reglerna för beskattning av ägare i
fåmansföretag m.m. (dir. 1996:78 och 1998:4

resp. 1999:12). I SimpLex:s arbetet ligger att för-
slagen från dessa utredningar kommer att, och i
en nära dialog med näringslivet, övervägas från
förenklingsynpunkt.

Arbetsrättslagstiftning

Regeringen har inlett förberedelser för en ge-
nomgripande översyn av semesterlagen och
kommer i slutet av innevarande år att tillsätta en
utredning som skall se över regelverket ur främst
ett förenklingsperspektiv.

Pågående regelförenklingsarbete

Regelförenkling är en angelägenhet för hela rege-
ringen och präglar Regeringskansliets arbete. In-
om olika delar av Regeringskansliet pågår regel-
förenklingsarbete som är av betydelse för små
företag. Nedan redovisas några exempel på såda-
na initiativ.

På skatte- och avgiftsområdet kan, förutom de
utredningar som nämnts tidigare, nämnas att en
ny lag om självdeklarationer och kontrollupp-
gifter bereds inom Regeringskansliet och att en
ny och moderniserad socialavgiftslag införs vid
kommande årsskifte. Dessutom pågår ett projekt
inom Riksskatteverket som skall leda till förslag
om enklare beräkningar och deklarationer vad
gäller försäljning av värdepapper. Inom myndig-
heten pågår även en utvärdering av skattekonto-
reformen ur ett helhetsperspektiv, för att möjlig-
göra förbättringar och därigenom möta behov
hos skattebetalare, användare och andra intres-
senter. Målet är att på sikt tillhandahålla ett full-
gott stöd för redovisning och betalning av de
skatter och avgifter som hanteras i skattekonto-
systemet.

En översyn pågår inom Regeringskansliet av
olika gränsvärden i bl.a. bokförings- och redo-
visningslagen. Syftet är att samordna och ned-
bringa antalet gränsvärden.

Ett system för elektronisk ingivning av an-
sökningar om patent förbereds. Vad gäller varu-
märken och mönsterskydd utreds frågan för när-
varande av Varumärkeskommittén respektive
Mönsterskyddsutredningen.

Information, service och rådgivning

Mindre och nystartade företag har med sina be-
gränsade administrativa resurser i allmänhet ett
större behov än stora företag av god information,
väl utvecklad service och rådgivning, inte minst
från statliga myndigheter. Regeringen har därför

påbörjat ett kontinuerligt förbättringsarbete för att öka kvaliteten i myndigheternas insatser på detta område.

Under 1999 lät Näringsdepartementet för första gången genomföra en kundundersökning bland ett urval av myndigheter med täta företagskontakter. Kundundersökningen skall göras regelbundet och fungera som ett stöd för myndigheternas kvalitetsarbete och för statens styrning av myndigheterna. Deltagande myndigheter skall därför redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att förbättra verksamhetens information, service och tillgänglighet för i första hand små och medelstora företag. Undersökningen och myndigheternas påföljande åtgärder kommer att sammanställas och utvärderas under 2000. Nästa undersökning beräknas genomföras under våren 2001.

Det har i flera sammanhang pekats på behovet av att på en samlad plats nå olika typer av information och service från myndigheterna. Regeringen har därför gett NUTEK i uppdrag att i samråd med vissa andra aktörer vidareutveckla användningen av Internetbaserade tjänster för information och ärendehantering riktade till befintliga och blivande företagare. Genom att presentera företagsrelevant myndighetsinformation på ett överskådligt sätt på en plats på Internet (en s.k. portal) kommer överskådligheten att öka och informationen bli mer lättillgänglig. Informationen kan nås när det passar användaren, oberoende av myndigheternas öppettider. Portalen skall presentera information utifrån ett användarperspektiv, dvs. utifrån olika situationer och frågor användarna har, snarare än utifrån myndighetsstrukturen. I propositionen Vissa organisationsfrågor inom näringspolitiken (prop. 1999/2000:71) föreslogs att den nya myndigheten för företagsutveckling i framtiden bör få ansvar för att samordna ett utbyggt informationssystem. Arbetet med att utforma portalen pågår och målet är en lansering av en första version till årsskiftet. I den ekonomiska vårpropositionen (prop. 1999/2000:100) tillfördes ytterligare 15 miljoner kronor årligen fr.o.m. 2001 för bl.a. portalen och kundundersökningen.

NUTEK utvecklade under 1999 befintliga och nya internetbaserade tjänster för informations-spridning. Bland annat omarbetades den webbtjänst som är kopplad till informationstjänsten "Startlinjen".

NUTEK:s arbete för att främja företagande bland kvinnor har pågått sedan 1994 och inriktats på att synliggöra kvinnor som företagare och

utveckla rådgivning och rådgivningsmaterial för kvinnors behov. NUTEK har under 1999 fortsatt projektet "affärsrådgivare för kvinnor". Under året har insatser för erfarenhetsutbyte genomförts i form av nätverksträffar, utbildningar och genom den elektroniska mötesplatsen. NUTEK samordnar dessutom ett europeiskt nätverk av organisationer liknande NUTEK, som arbetar med att främja kvinnors företagande.

Tillgång till rådgivning och stöd är generellt viktigt för nyföretagaren men kan vara av särskild betydelse för vissa grupper som till exempel invandrare och kvinnor.

I den ekonomiska vårpropositionen avsattes 100 miljoner kronor per år under perioden 2001 – 2003 för att öka sysselsättningen bland invandrare. Av dessa överförs 2,5 miljoner kronor till utgiftsområde 24, anslag 38:2 Näringslivsutveckling för utvärdering och metodutveckling av rådgivningsverksamhet riktad till invandrarföretagare.

En mer långsiktig källa till kunskap genereras av den forskning som pågår inom området. Fortsatta särskilda forskningsinsatser bör därför göras för att ytterligare stärka kunskaperna om kvinnors företagande och särskilda ansträngningar måste göras för att sprida de resultat som forskningen redan gett.

Regeringen överförde fördelningen av anslaget A3 Stöd till kooperativ utveckling till NUTEK år 2000. Stödet fördelas till de för närvarande 24 lokala kooperativa utvecklingscentrum (LKU) som finns utspridda i landet. För år 1999 har 14 miljoner kronor ur anslaget fördelats till landets 24 LKU för kostnadsfri information och rådgivning. 2,5 miljoner kronor ur anslaget har fördelats till dels kampanjen Starta eget tillsammans, för att bl.a. öka kunskapen om den kooperativa företagsformen bland de myndigheter som har till uppgift att stödja nyföretagande och allmänheten, och dels till kompetensutvecklingsinsatser för rådgivarna vid Lokala kooperativa Utvecklingscentra LKU. NUTEK skall senast den 1 oktober 2000 lämna en delrapport och den 31 maj 2001 en slutrapport om av en utvärdering av informationssatsningen "Starta eget tillsammans". Vidare skall NUTEK senast den 1 december 2000 redovisa en utvärdering av samtliga insatser inom kompetensutvecklingsprogrammet för rådgivare vid Lokala Kooperativa Utvecklingscentra (LKU).

NUTEK har ett också sektorsansvar för en ekologiskt hållbar utveckling och bidrar genom bl.a. rådgivning, information samt stöd till

forskning och utveckling. Baltic 21 är ett program för långsiktigt mellanstatligt samarbete i Östersjöregionen med syfte att nå en hållbar utveckling. Sverige och Ryska federationen är Lead Parties för arbetet inom Industrisektorn. NUTEK har tilldelats det operativa ansvaret i genomförandet av projektet. Verksamheten inriktas i nuläget på förankring i näringslivet och genomförande av programmets aktiviteter.

PRV är betydelsefull för företagare såsom varande registreringsmyndighet för bolag, varumärken och patent. Det verifieras också av den höga efterfrågan på PRV:s tjänster. PRV har även en viktig roll då det gäller att sprida information till näringslivet, både då det gäller de immaterialrättsliga skyddssystemen men även innehållet i PRV:s omfattande register.

Arbete pågår också för att förenkla registreringen av företag. På regeringens uppdrag arbetar PRV och RSV med att ta fram en gemensam Internetbaserad lösning för företagsregistrering hos de bägge myndigheterna som kommer att leda till förkortade handläggningstider och ge ökad information till företagen. Lösningen innebär kort att företagaren kan välja att lämna in sin ansökan om registrering till PRV och/eller RSV som handlägger ärendet parallellt. En första version av den Internetbaserade lösningen kommer att vara klar under hösten.

Vidare har PRV på uppdrag av regeringen under 1999, delvis i samarbete med Statskontoret, genomfört en utredning i syfte att skapa ett s.k. uppgiftskravregister. Genom att skapa en form av överblick och kontroll av att uppgifter inte tas in vid fler tillfällen än vad som är nödvändigt förenklas uppgiftslämnandet från företagen till myndigheterna. En rapport har avlämnats till regeringen i januari 2000. Vissa problem kring sekretessfrågor har identifierats vid beredningen av PRV:s rapport i Regeringskansliet. Ett eventuellt genomförande av förslaget kräver ytterligare utredning. Vidare är det osäkert om det förslag som PRV lagt fram verkligen leder till ett väsentligt minskat uppgiftslämnande från företag till statliga myndigheter. I det fortsatta arbetet för att nå en minskad uppgiftslämnararbörda för företagen kommer både PRV:s förslag och andra tänkbara förenklingsförslag att noggrant prövas.

En särskild utredning Varumärkeskommittén (Ju 1997:11) ser över lagstiftningen inom varumärkesområdet. Uppdraget skall redovisas den 31 december 2000.

Regeringen har den 31 mars 1999 beslutat om direktiv för en utredning som skall se över ord-

ningen för prövning av mål som handläggs vid PBR samt av patentmål vid Stockholms tingsrätt. Utredningen skall ta ställning till om PBR:s verksamhet helt eller delvis kan överföras till Stockholms tingsrätt. Utredningen skall redovisa sina förslag senast den 31 mars 2001.

Kompetens och kunskapsöverföring

ALMI bidrar till företags utveckling genom fördjupade insatser som syftar till affärsutveckling, produktförnyelse, kompetensförstärkning, internationalisering, IT- och administrativ utveckling, miljö- och kvalitetsstyrning m.m. ALMI har under 1999 genomfört ca 21 000 fördjupade insatser i olika företag. Det är en minskning i jämförelse med förra året vilket bl.a. beror på att tidsinsatsen per kundföretag ökat och mer tid ägnats åt att aktivt söka upp tillväxtföretag.

Ungdomsåren och inte minst skolåren är särskilt betydelsefulla för att bygga upp de färdigheter som ligger till grund för att utvecklas till en företagsam individ. NUTEKs projekt Entreprenörskap i skolan har som syfte att öka skolans intresse för entreprenöriellt arbetssätt och utveckla elevernas företagsamhet. Projektet har arbetat genom att stödja utvecklingsprojekt och skapa både fysiska och elektroniska mötesplatser.

NUTEK har på regeringens uppdrag redovisat ett förslag till nationellt handlingsprogram för ungt företagande. Utgångspunkten för arbetet har varit regeringens förslag om en ny ungdomspolitik (prop. 1998/99:115) som riksdagen antog i december 1999.

Stiftelsen Svensk industridesign (SVID) inriktar sin verksamhet på åtgärder som främjar kunskap och kompetens inom industriell design i syfte att öka konkurrenskraften inom svenskt näringsliv. För närvarande genomförs en utvärdering av SVID. I uppdraget ingår att kartlägga SVID:s verksamhet och analysera om målen för verksamheten uppnåtts och om de överensstämmer med statens roll och åtagande när det gäller stöd och rådgivning till företag. Utvärderaren skall även belysa vilka effekter SVID:s olika insatser haft för företagen samt göra en kartläggning av övriga aktörer som arbetar med liknande typer av verksamhet. Med detta som utgångspunkt skall utvärderaren lämna förslag på hur SVID:s verksamhet på lämpligaste sätt kopplas till den framtida organisationen inom näringspolitiken. Utvärderingen skall vara färdig den 30 september 2000.

Turism

De verksamhetsmål som regeringen satt upp för Turistdelegationen har inneburit aktiviteter inom områdena samordning av statliga insatser, kunskapsutveckling, statistik, utredningsverksamhet, bidrag, samarbetet med Sveriges Rese- och Turistråd AB, utvecklingsarbete inom Europeiska unionen samt hållbar utveckling av turism.

Turistdelegationen har under 1999 bl.a. distribuerat nyhetsbrev, deltagit i aktiviteter anordnade av lokala och regionala turistorganisationer, kommuner, länsstyrelser, företagsorganisationer och centrala myndigheter samt fullföljt arbetet med att utveckla ett nationellt FoU-program för företagen i rese- och turistindustrin. Inom ramen för Sveriges Rese- och Turistråds IT-projekt TurKom har arbetet fortsatt under 1999 med att utveckla Turistnäringens Forum på Internet, ett sammanhängande kommunikations- och informationssystem för samverkan och kompetensutveckling i turistnäringen.

Inom ramen för allmänna regionalpolitiska åtgärder har Sveriges Rese- och Turistråd AB under 1999 erhållit 5 miljoner kronor till projektet Sverige Svarar för att förnya och förbättra informationen till utländska konsumenterna via bl.a. callcenter.

Både Turistdelegationen och Sveriges Rese- och Turistråd AB deltar i arbetet med de regionala tillväxtavtalen.

Geologisk verksamhet, mineralfrågor, sanering av oljelager m.m.

Sveriges geologiska undersökning tillhandahåller geologisk information för områdena miljö och hälsa, fysisk planering, hushållning och försörjning med naturresurser, jord- och skogsbruk samt totalförsvar. I detta syfte undersöks, dokumenteras och marknadsförs information och görs snabbt tillgänglig. SGU verkar också för ett ekologiskt och balanserat utnyttjande av landets mineralresurser och stödjer riktad grundforskning och tillämpad forskning inom det geovetenskapliga området. Sedan 1998 har SGU uppgiften att miljösäkra statliga oljelagringsanläggningar m.m. Detta är ett nödvändigt arbete för att sanera förorenad mark och förorenade anläggningar som staten använt för den civila beredskapens behov. SGU är vidare chefsmyndighet för Bergsstaten som beviljar tillstånd och utövar tillsyn enligt minerallagen.

Modern forskning inriktas i ökande omfattning mot utveckling av nya material. Gruv- och mineralindustrierna kommer fortsatt att vara

viktiga som leverantörer av råvaror men också för utvecklingen av nya material och resurssnåla processer. För att finna nya fyndigheter och uppnå en effektiv och miljövänlig utvinning och vidareförädling krävs kunskap om malmgeologi men också kompetens inom bergteknik, processteknik och metallurgi. I de två nordligaste länen finns nu utvecklade planer för att förstärka kompetens och hållbar utveckling inom gruvindustrin. Regeringen anser att detta är en nationellt viktig uppgift och har med detta syfte för avsikt att förstärka det tekniska vetenskapsområdet inom Luleå tekniska universitet samt anslaget till geovetenskaplig FoU inom Sveriges geologiska undersökning.

Teknisk forskning och utveckling och dess infrastruktur

Teknisk forskning och utveckling

NUTEK har genomfört statliga insatser för att främja teknisk forskning och industriellt utvecklingsarbete, etablering och utveckling av små och medelstora företag samt balanserad regional utveckling. I anslutning härtill har verket genomfört utrednings- och utvärderingsverksamhet.

En övergripande näringspolitisk frågeställning är hur Sverige i framtiden skall kunna stärka sin position bland industriländerna. NUTEK har bidragit till att identifiera outnyttjade möjligheter till förnyelse och tillväxt

NUTEK verkar genom olika programinsatser som nationell samordnare för bl.a. innovationspolitik och teknikpolitik inklusive teknisk forskning och utveckling. NUTEK har spelat en mycket betydelsefull roll i arbetet med de regionala tillväxtavtalen. Myndigheten följer också, som nationellt expertorgan, näringslivets utveckling, bevakar näringspolitiken och granskar hur förändringar i omvärlden påverkar näringslivets villkor i Sverige.

Alla program har en väsentlig näringslivsanknytning för att kunna uppnå en effektiv dubbelriktad kunskapsöverföring mellan forskning och företag. En provperiod med program som fångar upp företag som inte tidigare haft kontakter med industriforskningsinstitut och högskolor har genomförts med goda resultat. Den har nu utmynnat i insatser av längre varaktighet.

Insatser inom forskning och utveckling görs för att öka deltagandet av svenska företag i EU:s forsknings- och utvecklingsprogram. Företagen

får därigenom tillgång till forskningsresultat som kan utnyttjas för att utveckla den egna verksamheten, något som är nytt för många små och medelstora företag. De får också en ökad FoU-kompetens och en förbättrad teknisk position i förhållande till sina konkurrenter. NUTEK strävar inom det femte ramprogrammet efter att ytterligare stärka sina industriella kontaktnät.

Viktiga generiska områden av stor industriell vikt och utvecklingspotential där NUTEK gör insatser är informationsteknik, bioteknik och materialteknik. Andra områden är processteknik, miljöteknik, verkstadsteknik, transportteknik och medicinsk teknik. Ytterligare insatsområden är komplexa tekniska system, mindre företags kompetens och teknikförsörjning, tjänsteproduktion och IT-användning samt människa - teknik-organisation. Vidare satsar NUTEK resurser på kompetenscentrum, industriforskningsinstitutens kollektiva forskningsprogram och särskilda program för fordonsteknik, flygteknik, IT-verkstadsteknik, träåvarubaserad industri samt livsmedelsteknik.

De senaste årens förändringar av finansieringssystemet för nationell forskning och utveckling har lett till en gradvis förändring av NUTEK:s roll. Större tyngd läggs på att bidra till näringslivets kompetensbehov, tekniköverföringsinsatser och olika samverkansprojekt. Tekniköverföringsinsatser kan numera finansieras även via sådana aktörer som ligger utanför industriforskningsystemet såsom högskolor och andra institut exempelvis Sveriges Provnings- och Forskningsinstitut AB.

NUTEK har inlett ett arbete som syftar till att utröna förutsättningarna för nya samverkansformer för forskning och utveckling som finansieras gemensamt mellan staten och näringslivet. Försöken med Aktiv industriell samverkan (AIS) och Industripoler för forskning (IPF) är ett led i detta arbete som innebär att medvetandegöra företagen om den potential som ligger i gemensamt utnyttjande av resurser för kvalificerad och dyrbar forskning och utveckling.

Beträffande den kommande strukturen hänvisas till avsnittet En effektivare myndighetsstruktur (sid. 19).

Inom rymdverksamheten görs insatser för rymdforskning, fjärranalys, industriutveckling samt genom deltagande i det europeiska rymdsamarbetet inom ESA och Sveriges bilaterala samarbete främst med Frankrike. Utmärkande för rymdverksamheten är nödvändigheten av internationellt intellektuellt och finansiellt

samarbete samt de ofta mycket långa genomloppstiderna för projekten.

Den svenska rymdforskningen sker sedan länge i internationell samverkan. Inom ramen för ESA deltar svenska forskargrupper i program som genomförs med utnyttjande av satelliter, sonder, ballonger m.m..

Industriutveckling sker inom alla Rymdstyrelsens program som innehåller industriarbete. I syfte att långsiktigt höja industrins kompetens inom dess specialområden har ett nationellt, med industrin samfinansierat, industriutvecklingsprogram inrättats. En utvärdering av programmet kommer att påbörjas under 2000.

Det nationella forskningssatellitprogrammet har under 1999 haft en ny framgång med det lyckade genomförandet av mikrosatellitprojektet Astrid 2. Odin är nästa forskningssatellit som utvecklas under svensk ledning. Det tekniskt utmanande utvecklingsarbetet har tagit längre tid än förutsett men uppsändning är planerad till årsskiftet 2000/2001. Framtiden för mindre experimentbärare, som sondraketer och ballonger, utreds inför framtida programplaneringen.

Huvuddelen av den svenska rymdverksamheten bedrivs inom ramen för the European Space Agency (ESA). Ca 75 procent av statens medel till rymdverksamheten avser betalningar till ESA. ESA-samarbetet sker inom såväl obligatoriska som frivilliga program. Inriktningen på det svenska deltagandet i ESA-program bestäms i stor utsträckning av den speciella kompetens som utvecklats hos företag och forskare.

Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA) är ett samfund av invalda ledamöter som är verksamma inom teknik, vetenskap, industriell produktion och ekonomi. IVA främjar ingenjörsvetenskap och näringsliv.

Stiftelsen Sveriges teknisk-vetenskapliga attachéverksamhet (STATT) är en offentlig stiftelse med svenska staten och Ingenjörsvetenskapsakademien som stiftare. Syftet med verksamheten är enligt stadgarna att genom insamling, analys och överföring av teknisk information från utlandet bidra till Sveriges tekniskt industriella utveckling.

Teknisk infrastruktur

Sveriges Provnings- och Forskningsinstitut (SP) svarar för huvuddelen av primärmetrologi i Sverige efter genomförd koncentration och avveckling av två riksmätplatser under år 1999. En

mindre del som avser joniserad strålning återfinns hos Statens Strålskyddsinstitut (SSI).

Riksmätplatserna tillhandahåller till övervägande delen spårbara kalibreringar där hög komplexitet och noggrannhet efterfrågas. Rutinmässiga kalibreringar sker vanligtvis hos fristående kalibreringslaboratorier, men även i begränsad omfattning hos riksmätplatserna. I en del fall är kalibreringsverksamheten således liten men riktad mot ackrediterade laboratorier som i sin tur har en omfattande verksamhet.

En viktig del av riksmätplatsernas arbete består i att förmedla kunskap. För att utveckla och förmedla kunskap samarbetar riksmätplatserna med bl.a. högskolor och universitet genom forskarstudier och i projekt.

SWEDAC har haft i uppdrag att utreda och utveckla ett system med referenslaboratorier inom kemisk metrologi vars kompetens ska styrkas genom ackreditering. Utredningen pekar på att det finns ett stort intresse för denna utveckling och liknande tankar förekommer i en rad utredningar inom EU-kommissionen och andra internationella forum. Det behövs en internationell samordning.

Elsäkerhetsverksamheten bedrivs för att förebygga av elektricitet orsakad skada på person och egendom samt störningar på radiokommunikation och näringsverksamhet inom området elektromagnetisk kompatibilitet (EMC).

Inom området bedrivs verksamhet som skall svara för statliga insatser för att bygga upp, upprätthålla och utveckla en god säkerhetsnivå för elektriska anläggningar och elektrisk materiel samt medverka till en tillfredsställande elektromagnetisk kompatibilitet.

Elsäkerhetsverkets ansvar för elanläggnings-tillsynen omfattar ca 5,2 miljoner elanläggningar, varav ca 900 000 arbetsställen och ca 4,3 miljoner bostäder. Det är till de områden där risken för olyckor och elbränder bedöms som högst och där tillsynen kan förväntas ge störst effekt som verkets insatser har prioriteras.

Inom elsäkerhetsområdet har föreskrifter utarbetats som är nödvändiga för att elsäkerheten skall upprätthållas utan att de utgör hinder för den tekniska utvecklingen eller för handeln med andra länder. Föreskrifterna på elmaterielområdet baseras till stor del på EU-direktiv och under året har aktiviteten på föreskriftsområdet legat på en relativt hög nivå.

Vad beträffar tillsyn av elanläggningar har arbetet inriktats mot att motivera och bidra till att säkerställa att ägare och användare av elektriska

anläggningar och elektrisk materiel iakttar elsäkerhetsföreskrifterna samt att elinstallationer utförs enligt gällande säkerhetsföreskrifter.

Tillsynen på elmaterielområdet utgörs till största delen av marknadskontroller för att tillse att föreskrifter om kontrollordning, samt om utförande, handhavande och skötsel av elmateriel följs.

Standardisering bedrivs i Sverige inom SIS – Standardiseringen i Sverige och i åtta av SIS auktoriserade standardiseringsorgan. SIS och de auktoriserade organen är ideella föreningar där intressenterna, näringsliv, organisationer och myndigheter, gemensamt utarbetar och fastställer Svensk Standard. Den svenska standardiseringsorganisationen representerar Sverige i de internationella och europeiska standardiseringsorganen. Ca 95 procent av all ny Svensk Standard har sitt ursprung i internationellt och europeiskt arbete.

Standarder är i grunden frivilliga dokument som haft stor betydelse för svenska industriella framgångar under det senaste årtiondet. Av särskild betydelse för staten är att standarder givits rättslig verkan inom ramen för EG:s harmonisering av lagstiftningen till skydd av medborgarnas liv, hälsa, egendom och miljö.

Nya behov av standarder uppstår bl.a. genom den snabba utvecklingen av elektronisk handel samt genom pågående revision av EG:s produkt-säkerhetsdirektiv.

Statens insatser har i första hand avsett sådant standardiseringsarbete som berört medborgarnas skydd till liv hälsa och egendom samt miljö.

Sveriges Provnings- och Forskningsinstitut (SP) är ett av landets största forskningsinstitut med stor teknikbredd och med omfattande kontaktytor. Verksamheten täcker ett stort antal branscher och samhällssektorer. SP har kompetens på internationell nivå för utveckling och utvärdering av teknik och av material, produkter och system. Genom samverkan mellan enheter med teknikbaserad kompetens uppnås flexibel behovsanpassning, hög effektivitet, starka FoU-miljöer samt koppling till högskolornas disciplinorienterade FoU. Verksamheten har stora nyttoeffekter, särskilt för små- och medelstora företag, bl.a. genom den länkning av FoU-resultat till användningen i näringslivet.

Tekniska Nomenklaturcentralen (TNC) upprätthåller en central och nationell basfunktion genom att åstadkomma en för svenska förhållanden lämpad teknisk terminologi, dvs tillser att svenska språket har fungerande termer. Verk-

samheten bedrivs inom ramen för en ideell förening med medlemmar från näringsliv om myndigheter. Flera orsaker medförde att föreningen begärdes i konkurs den 16 augusti 2000.

Tekniska Litteratursällskapet (TLS) är en yrkesförening för verksamma inom området informationsförsörjning. Föreningen verkar för att höja kompetensen hos sina medlemmar genom publikationer och konferensverksamhet, inte minst på det informationstekniska området.

Konkurrensfrågor

Regeringen uppdrog den 23 juni 1999 åt Konkurrensverket att närmare analysera hur konkurrensförhållandena utvecklats under 1990-talet. Uppdraget redovisades i januari 2000.

Med anledning av Konkurrensverkets rapport anordnades en hearing den 16-17 mars 2000. Temat var förutom generella regelfrågor om bl.a. kartellbekämpning, även konkurrenssituationen inom bygg- och bostadssektorerna samt inom livsmedelssektorn.

Regeringen överlämnade den 25 maj propositionen Konkurrenspolitik för förnyelse och mångfald (prop. 1999/2000:140) där förslag till inriktning och prioriteringar för konkurrenspolitiken presenterades. Förslagen innebär i korthet bl.a. att såväl Konkurrensverket som Marknadsdomstolen och Stockholms tingsrätt föreslås genom en ändring av konkurrenslagen bli behöriga att tillämpa EG:s konkurrensregler (artiklarna 81.1 och 82 i Romfördraget) om en konkurrensbegränsning berör samhandeln inom EU. Detta är ett steg mot att föra ut tillämpningen av gemenskapens konkurrensregler till medlemsstaterna, för att höja skyddet för konkurrensen genom ökad effektivitet i tillämpningen. Ett generellt undantag föreslås införas i konkurrenslagen 18 e § för taxiföretags samverkan om bl.a. priser, förutsatt att samarbetet omfattar maximalt 30 taxibilar. Konkurrenslagens tillämpning på jordbruks- och skogsområdet ändras på så sätt att en lantbrukskooperativ primärförening tillåts att vid försäljning av inlevererade varor sätta priser på dessa, oavsett om föreningen har del av förädlingen av produktionen eller ej. Det generella undantaget från förbudet i konkurrenslagens 6 § som finns på detta område har sedan dess tillkomst omfattat samverkan mellan primärproducenter inom såväl jordbruks- som skogsnärings. Regeringen anser inte att det finns skäl att nu göra en annan bedömning be-

träffande skogen. De svenska gruppundantagen från förbudet mot konkurrensbegränsande samarbete kommer att revideras som en följd av arbetet inom EU med att ersätta nu gällande EG-gruppundantag med mer generella regler. Det svenska gruppundantaget för kedjor inom detaljhandeln bör därför inte fortsätta att gälla i sin nuvarande form efter det att undantaget löper ut den 1 juli 2001. Konkurrensverket bör i sina pågående konkurrensanalyser på bl.a. lokal nivå uppmärksamma eventuellt förekommande etableringshinder inom detaljhandelsområdet och de effekter på konkurrenstrycket dessa kan medföra.

Regeringen gav den 2 mars 2000 i uppdrag till Konkurrensverket, NUTEK och Kommerskollegium att analysera faktiska pris- och kostnads skillnader mellan Sverige och övriga Europa där bristande konkurrens kan hänföras till svårigheter att få en fungerande inre marknad, såsom t.ex. på byggmaterialområdet. Myndigheterna inkom med konkreta förslag till medelsanvändning den 29 juni 2000. Vidare fick Konkurrensverket och Konsumentverket samma datum i uppdrag att i en gemensam projektverksamhet främja en tydlig pris- och kostnadsinformation inom områden såsom finansiella tjänster och elmarknaden. Myndigheterna inkom med konkreta förslag till medelsanvändning den 29 juni 2000.

Konkurrensverket fick den 2 mars 2000 i uppdrag att genom metodutveckling, undersökningar och analyser på områden som är centrala för hushållen, såsom bygg-, boende-, livsmedel-, finansiella tjänster m.m., klarlägga konkurrensförhållanden och genomföra konkurrensanalyser på bl.a. lokal nivå som underlag för myndighetens konkurrensfrämjande arbete till nytta för konsumenterna. Verket fick också i uppdrag att genom bl.a. symposier, konferenser och studiecirklar, skapa ökad insikt bland företag om vikten av väl fungerande marknader för att skapa dynamik och omvandlingstryck i ekonomin och för att öka konsumenternas medvetenhet och inflytande på olika marknader. I detta arbete skulle även erfarenheter av kartellbekämpning integreras. Konkurrensverket skall avrapportera arbetet senast den 15 februari 2001 till regeringen.

Regeringen beslutade den 25 maj att tillsätta en särskild utredare med uppgift att analysera vissa frågor som rör effektiviteten hos det nuvarande regelverket för att motverka överträdelser av konkurrenslagstiftningens förbud mot kon-

kurrensbegränsande samarbete mellan företag och missbruk av dominerande ställning. Utredaren skall bl.a. behandla följande frågor:

- Utökade möjligheter till sanktionseftergifter för den som informerar om kartellsamarbete.
- Stärkt sekretesskydd för den som informerar om kartellsamarbete.
- Vidgade möjligheter för Konkurrensverket att samarbeta med utländska konkurrensmyndigheter (genom samarbetsavtal och sekretesskydd).
- Begränsning av möjligheterna till korsvis styrelserepresentation i konkurrerande företag.
- Uppbrytning av vissa skadliga företagskoncentrationer.
- Kriminalisering av vissa överträdelser av konkurrenslagens förbudsbestämmelser.

Regeringen har den 31 augusti 2000 gett Konkurrensverket i uppdrag att göra en inventering beträffande fiskala avgifter. Resultatet skall redovisas senast den 31 januari 2001.

Konkurrensverket har resursmässigt prioriterat tillämpningen av konkurrenslagstiftningen som har tagit större delen av verkets resurser i anspråk. Utöver lagtillämpningsarbetet har Konkurrensverket lagt ned resurser på att ge förslag till regeländringar och andra åtgärder för att undanröja hinder mot en effektiv konkurrens i privat och offentlig sektor, samt öka kunskapen om konkurrensreglerna. Dessutom har stöd beviljats till ett antal forskningsprojekt inom konkurrensområdet.

Länsstyrelserna har främjat konkurrensen genom att beakta konkurrensaspekten i samband med deras handläggning av enskilda ärenden. Vidare har länsstyrelserna bedrivit viss informationsverksamhet om konkurrensregler riktad till kommuner och näringsliv. I vissa fall har sådan information givits med anknytning till enskilda konkurrensfrågor.

Revisorsnämnden har genom sin verksamhet bidragit till att upprätthålla förtroendet för revisorer och auktorisationssystemet.

Regional näringspolitik

Betydande insatser har genomförts av statliga myndigheter i arbetet med att ta fram *de regio-*

nala tillväxtavtalen, framförallt på den regionala nivån men även på nationell nivå. Länsstyrelserna och, i försökslänen, självstyrelseorganen har haft rollen som samordnare i avtalsarbetet och oftast fungerat som sekretariat. Länsarbetsnämnderna liksom dotterbolagen inom ALMI-koncernen har deltagit i arbetet i betydande omfattning. Likaså har universiteten och högskolorna i flertalet län medverkat aktivt. Kommunernas engagemang har varierat. Mindre kommuner i områden med låg tillväxt och strukturella problem tenderar att vara mer aktiva än andra. Engagemanget från nationella myndigheter och organisationer har som framgått ovan varit begränsat. Detta kan delvis bero på att den regionala nivån har koncentrerat sina krafter på att få med lokala och regionala parter. I den mån länen har närmat sig nationella aktörer har detta skett ganska sent i processen. Flera av de nationella myndigheterna uppger att de har haft svårt att hitta en naturlig roll.

4.5.2 Statliga insatser utanför politikområdet

Inom näringspolitiken finns ett flertal aktörer som på olika sätt arbetar med att främja bl.a. små och medelstora företag, t.ex. statliga, regionala, kommunala och privata. Staten har vidare ett antal aktörer som kompletterar den privata kapitalmarknaden med riskfinansiering.

Stiftelsen Industrifonden verkar för tillväxt av det svenska näringslivet. Det sker genom finansiering via olika typer av lån eller ägarkapital till små och medelstora företag. Det finansiella engagemanget kombineras med kompetent assistans och stöd. Industrifonden har ett kapital på cirka 3,8 miljarder kr och är på olika sätt engagerade i ungefär 210 företag.

Stiftelsen Svensk-norsk Industrifond (SNI) har som målsättning att stärka samarbetet mellan svensk och norsk industri genom finansiering av industriella utvecklingsprojekt. De projekt som prioriteras är de med hög risk som har möjlighet till snabb kommersiell succé. Fonden erbjuder lån till produkt- och marknadsutveckling och kan även tillskjuta ägarkapital i enskilda företag. SNI har ett kapital på cirka 240 miljoner kr och är engagerade i ungefär 90 företag.

Stiftelsen Innovationscentrum (SIC) tilldelades 500 miljoner kr från de före detta löntagarfonderna 1994. Medlen används främst för stöd till uppfinnare och innovatörer för produktut-

veckling i mycket tidiga skeden, och skall förbrukas under en 10-årsperiod. Stödet lämnas i form av bidrag och villkorliga lån. SIC har hittills beviljat bidrag om ca 15 miljoner kronor och lån till en lånesumma av totalt ca 282 miljoner kronor.

Utöver dessa finns aktörer inom bl.a. politikområdet Utrikeshandel, export och investeringsfrämjande, som aktivt arbetar med företagsfrämjande.

4.6 Resultatbedömning

4.6.1 Resultat

Näringsliv

Resultatbedömningen skall utgå från det mål som redovisades i budgetpropositionen för 2000. För dåvarande verksamhetsområde Näringspolitik var målet att förbättra förutsättningarna för företagande och entreprenörskap och att stärka drivkrafterna för ökad tillväxt och sysselsättning.

Nyföretagandet är en stark drivkraft i den svenska ekonomin som skapar tillväxt och ökad sysselsättning. Under 1999 startades enligt SCB:s statistik 35 000 företag. I jämförelse med 1998 har nyföretagandet ökat med tre procent.

Generellt domineras nyföretagandet av företag inom tjänstenäringsarna. De nya företagen genererade cirka 66 000 nya arbetstillfällen vilket innebär en ökning med 16 procent jämfört med 1998. Ett typiskt nystartat företag är en enskild firma med mindre än 300 000 kr i omsättning och högst en person heltidssysselsatt. Ungefär vart tionde företag har dock mer än en miljon kronor i omsättning. Var tredje nyföretagare har en anställning samtidigt som de driver verksamhet i det nya företaget och nästan 90 procent uppger att de tänker fortsätta med det. Var fjärde företagare i de nystartade företagen har fått starta eget-bidrag från arbetsförmedlingen, vilket är något lägre än förra året.

De vanligaste motiven till att starta eget är enligt SCB att få möjlighet att förverkliga sina idéer och att få arbeta självständigt. Detta är mest markant inom näringarna utbildning, hälso- och sjukvård samt andra samhällliga och personliga tjänster. Mer än var tredje företagare var anställd i samma bransch innan företagsstarten.

I 30 procent av de nystartade företagen leds verksamheten av kvinnor och i cirka fem procent

av kvinnor och män gemensamt. Vart femte nytt företag 1999 startades av en person med invandrarbakgrund. Personer med invandrarbakgrund svarar också för vart femte arbetstillfälle som genererades av de nya företagen.

Att isolerat urskilja effekterna av de statliga insatserna inom näringspolitiken är svårt, då en mängd andra faktorer påverkar resultatet.

Kapitalförsörjning

ALMI:s kundföretag har vuxit snabbare än övriga småföretag i Sverige enligt ALMI:s och SCB:s utvärderingsmaterial. Materialet indikerar att kundföretagen ökat sin omsättning med 69 procent under de närmaste tre åren efter ALMI:s insats. Antalet anställda ökade med 57 procent, och mer än 80 procent anser att deras företag har utvecklats positivt till följd av samarbetet med ALMI.

Under året har en uppföljning av ALMI:s företagarlån till kvinnor genomförts. Uppföljningen visar att merparten av företagen som beviljats lån är fortsatt aktiva, men att lönsamheten liksom tillväxten i företagen är svagare jämfört med de som fått nyföretagarlån. Trots låg lönsamhet anger många att de är positiva till sitt företagande. En förklaring till detta kan vara att många av företagen är s.k. livsstilsföretag där företagaren har andra grundläggande intressen med sitt företag än att uppnå en god lönsamhet. Undersökningen visar också på en mycket låg risk i utlåningen då betalningsmoralen är mycket hög.

En tidigare studie av IMIT (Institute for Management of Innovation and Technology) visar att NUTEK:s såddfinansiering har en viktig roll för teknikbaserade företag i tidiga utvecklingsfaser. Drygt 40 procent av de teknikbaserade företagen har fått finansiellt stöd från NUTEK. Med teknikbaserade företag avsågs i rapporten venture capital-bolagens portföljföretag och företag som fått finansiellt stöd från Industrifonden åren 1992-1997 eller noterats på SBI-listan eller Innovationsmarknaden t.o.m. 1997.

Regelförenkling

Regeringens insatser för att förstärka arbetet med regelförenkling har successivt ökat under de senaste två åren. Genom regeringens beslut om att inrätta en särskild statssekreterargrupp med ansvar för regelförenklingsarbetet och genom

beslut om att problem- och konsekvensanalyser skall ske av förslagets effekter för små företags villkor på samtliga nivåer i lagstiftningskedjan har regelförenklingsarbete nu fått en sådan grund att det bedöms kunna ge goda resultat framöver. Inom Näringsdepartementet har också en särskild enhet bildats – SimpLex-enheten – med samordningsansvar gentemot myndigheter, departement och kommittéer i dessa frågor. I en skrivelse till riksdagen (skr. 1999/2000:148) har regeringen bl.a. fastställt mål för regelförenklingsarbetet och regeringen arbetar nu utifrån denna målbeskrivning. I den ekonomiska vårpropositionen (prop. 1999/2000:100) lämnade regeringen slutligen ett antal förslag inom företags- och kapitalbeskattningsområdet, varav flera innebär förenklingar som särskilt bedöms gynna mindre företag.

Information, service och rådgivning

Antalet besökare på NUTEK:s hemsida Startlinjen, har mer än fördubblats till ca 90 000, medan antalet inkomna samtal legat kvar på ungefär samma nivå som tidigare år. Andelen kunder som är nöjda eller mycket nöjda med startlinjens service uppgår till 79 procent av kunderna.

ALMI:s företagservice har under 1999 nått ca 83 000 individer och företag. Verksamheten är av allmän karaktär och med en begränsad omfattning i tid per kund, exempelvis allmän service och rådgivning, information och seminarier.

Kundundersökningens resultat presenterades i december 1999. Deltagande myndigheter har under våren redovisat vidtagna åtgärder. Bland de åtgärder som vidtagits kan nämnas referensgrupper med företagare, ökade telefontider och förbättrat informationsmaterial.

Resultatet för år 1999 avseende de statliga insatserna inom kooperativ visar bl.a. att genom information och rådgivning från LKU startades det 355 kooperativa företag. Regeringen ser det som viktigt att stärka kunskapsbildningen om den kooperativa företagsformen samt öka kunskapen om kooperativt företagande hos i första hand myndigheter och andra organ som har till uppgift att stödja nyföretagande samt hos allmänheten. Regeringen bedömer att informationssatsningen sannolikt leder till en större efterfrågan på rådgivningstjänster i hela landet.

NUTEK:s finansiella stöd till vissa kommuner för tjänsten affärsrådgivare för kvinnor upphör under år 2000. NUTEK:s insatser under året har

i hög grad fokuserats på att synliggöra och sprida den speciella kompetens som affärsrådgivarna utvecklat under sitt arbete. De utvärderingar som genomförts av affärsrådgivarprojektet har visat att affärsrådgivarnas kunskaper, arbete och förhållningssätt är mycket uppskattade.

Bland uppnådda resultat i NUTEK:s verksamhet för att utveckla och stimulera införandet av miljöledningssystem i småföretag kan nämnas att NUTEK:s egna undersökningar visar att åtta av tio företag behåller, eller skaffar nya kunder delvis tack vare miljöledningssystem. 60 procent anser att miljöledningssystemet leder till påtagliga eller märkbara konkurrensfördelar. 30 procent av dessa anser att miljöledningssystemet leder till ekonomiska vinster. Företagen anser att de blivit bättre på att tillgodose kund- och beställarkrav. Vidare anser 55 procent att NUTEK-projekten lett till att företaget startat miljöarbetet tidigare än vad man annars skulle ha gjort.

När det gäller resultatbedömningen för PRV och PBR skall denna jämföras med målet från BP00 och som var för detta område att erbjuda en ändamålsenlig och kvalitativ service i immaterial- och associationsrättsliga frågor.

PRV har inte uppnått de verksamhetsmålen för bolag och varumärken vad avser den genomsnittliga handläggningstiden för dessa ärenden. Problemen kvarstår under år 2000 när det gäller varumärken. Vad avser bolagsregistreringar har man under 2000 lyckats korta handläggningstiderna väsentligt.

Regeringen konstaterar vidare att PRV:s eget kapital (myndighetskapital) kommer att vara negativt t.o.m. år 2003. Det egna kapitalet bedöms åter vara positivt vid utgången av år 2004. Detta förutsätter dock att PRV gör sitt yttersta för att realisera rationaliseringsvinster och andra typer av besparingar.

Verksamhetsmålet för PBR som det uttrycks i regleringsbrevet för 1999 är för patentmål en genomsnittlig handläggningstid för dessa mål på 1 år.

Den genomsnittliga handläggningstiden ökade under året och var vid budgetårets slut för patentmålen som helhet ca 1,9 år.

Verksamhetsmålet enligt regleringsbrevet för 1999 vad gäller övriga mål, d.v.s. målen om varumärken, mönster, släktnamn och utgivningsbevis är också 1 år, vilket har uppnåtts.

Utflyttningen av PRV:s varumärkesavdelning till Söderhamn i början av 1998 har fört med sig produktionsstörningar hos PBR, framförallt vad gäller handläggningen av varumärkesärenden, då

planerad avarbetning av balanser på varumärkesavdelningen hos PRV inte har kommit igång. Detta har medfört att antalet nya varumärkesmål under 1999, liksom året innan, har blivit avsevärt lägre än väntat.

Kompetens och kunskapsöverföring

ALMI:s kärnverksamhet är företagsutveckling, dvs utvecklingsinsatser och rådgivning, i kombination med lånefinansiering. Kombinationen av kompetens och kapital är en central del av ALMI:s nuvarande verksamhet. Det är därmed inte möjligt att särskilja resultatet av finansieringsverksamheten från de företagsutvecklande insatserna. Regeringen har under avsnittet Kapitalför-sörjning (sid. 22) redovisat resultatet av ALMI:s verksamhet. ALMI:s kundföretag ökade bl.a. omsättningen med 69 procent under de tre åren närmast efter ALMI:s insats vilket är mer än ökningen i de jämförelsegrupper SCB tagit fram under samma period.

Turism

Enligt beräkningar har turistnäringens andel av BNP ökat från 2,5 procent till 2,8 procent under perioden 1995 - 1998. Den totala konsumtionen har under perioden ökat från 106 till 124,5 miljarder kronor eller med 17,5 procent. De utländska turisternas konsumtion ökade från 25,3 till 33,5 miljarder kronor, en ökning med 32,4 procent. Den utländska konsumtionen utgjorde 1998 ca 27 procent av näringens totala omsättning. Sysselsättningen i turistnäringen ökade under perioden 1995-1998 från 97 500 till 108 700 helårsverken.

Efter lågkonjunkturen i början av 1990-talet har turismen utvecklats positivt i Sverige. De nordiska länderna, Tyskland och länderna på andra sidan Östersjön är viktiga för turismens utveckling i Sverige. Norge är återigen vår största utlandsmarknad.

Under 1999 gjordes det ca 40 miljoner övernattningar på kommersiella anläggningar i Sverige. Jämfört med 1998 är det en ökning med 6,3 procent. Antalet utländska övernattningar uppgick 1999 till 8,6 miljoner, en ökning med 7,1 procent jämfört med 1998.

Det första halvåret 2000 har varit gynnsamt för den svenska rese- och turistindustrin. Antalet utländska gästnätter i hotell, stugor och vandrarhem har under perioden ökat med 5 procent.

Geologisk verksamhet, mineralfrågor, sanering av oljelager m.m.

Inom SGU:s geologiska undersökningsverksamhet har femton nya undersökningsprojekt samt rullande tre- och femårsplaner som inriktats mot målåret 2008 startat. Bedömningen är att de uppsatta årsmålen huvudsakligen har uppnåtts och att arbetet utvecklas bra.

Det geovetenskapliga FoU-anslaget har utvärderats med goda vitsord för geologisk och vetenskaplig relevans.

Inom oljelagerdelen har i princip hela lagret av oljeprodukter sålts ut. Elva materielförråd har sålts, sju stycken återstår. För de anläggningar som hålls i malpåse för den civila beredskapens behov har driftskostnaderna finansierats genom uthyrning av lagringskapacitet. Fyra miljösäkringstillstånd har erhållits under året och totalt finns nu tillstånd för nio anläggningar. Hydraulisk avledning har installerats i fem anläggningar och i två av dessa är metoden i full funktion. En anläggning i Uddevalla har sålts. Miljösäkringen av sandmagasinet i det statliga gruvfältet Adak är huvudsakligen genomförd.

Hos Bergsstaten utgör antalet ansökningar om undersökningstillstånd enligt minerallagen 75 procent av volymen för 1998. Ansökningar om förlängning av undersökningstillstånd ökar och är fördubblad jämfört med åren 1996 och 1997. Två bearbetningskoncessioner för nya gruvor och två för utökad brytning har beviljats. Ingen ny gruva har dock öppnats under 1999, en gruva har stängts. Målet för handläggningstiderna har uppnåtts. Samtliga igångvarande gruvor har inspekterats. Kontakt och samarbete med länsstyrelserna har utvecklats. Ett digitalt och GIS-baserat mineralrättsregister kommer att tas i drift under 2000.

Teknisk forskning och utveckling och dess infrastruktur

Resultatbedömningen skall utgå ifrån de mål som redovisades i budgetpropositionen för 2000. För dåvarande verksamhetsområde Teknologisk infrastruktur var målet att utveckla system som underlättar internationella erkännanden av provningar och certifieringar, driva svenska intressen i det internationella och europeiska standardiseringsarbetet, bidra till statens ansvar när det gäller medborgarnas skydd för liv, hälsa, egendom och miljö. För dåvarande verksamhetsområde Teknisk forskning och utveckling var målet att

öka kunskapen och kompetensen i näringslivet för att därigenom stimulera tillväxt och förnyelse.

Teknisk Forskning och utveckling

Teknisk forskning och utveckling avser långsiktiga verksamheter som stärker FoU-miljön och utvecklar det nationella innovationssystemet.

Internationella utvärderingar visar att kompetensen för att utveckla samverkansprogram är hög inom NUTEK och att förankringen i näringslivet är bred.

Under året har den 2:a internationella utvärderingen av de för ca 4 år sedan startade kompetenscentrumen genomförts. Utvärderingen visar att den vetenskapliga nivån inom dessa är hög och att det finns ett starkt industriellt engagemang. Utvärderingen utgör ett viktigt hjälpmedel för att utveckla centrumen och programmet vidare.

Programmen för fordonsteknisk forskning och flygteknisk forskning har också utvärderats under året. Dessa utvärderingar visar att antalet forskare inom områden har ökat och att programmen i övrigt bidragit till att stärka industris konkurrensförmåga.

Teknikutvecklingen i Sverige påverkas av såväl våra egna förutsättningar som de teknikval företag och organisationer kommer att göra. Den globala kunskapsproduktionen och teknikutvecklingen skapar nya möjligheter för de företag och organisationer som förmår att ta till sig nya resultat och dra nytta av omvärldsförändringarna.

Detta är bakgrunden till att projektet Teknisk Framsyn startades under hösten 1998 under ledning av Ingenjörsvetenskapsakademien, NUTEK, Industriförbundet och Stiftelsen för Strategisk Forskning.

Syftet med Teknisk Framsyn är att skapa insikt och visioner om teknikutvecklingen på lång sikt (10-20 år) för att visa på lämpliga inriktningar inom utbildning, forskning och utveckling som kan bidra till att främja det svenska samhällets utveckling. Syftet är inte att förutsäga framtiden men att skapa en beredskap inför den. Inom många länder genomförs eller har genomförts liknande projekt

I början av år 2000 presenterades resultat och rekommendationer från Teknisk Framsyn i en rapport. I rapporten konstateras att det framför allt är den snabba utvecklingen inom informationstekniken och den nya biologin, men även

den ökande globaliseringen som kommer att styra utvecklingen under de kommande decennierna. Det alltmer gränslösa samhället och det snabba informationsflödet gör att sättet att tänka blir mycket viktigare än enskilda åtgärder när det gäller att styra utvecklingen. Genom att sätta nytänkande, utbildning, forskning och kunskap i centrum får vi den handlingsberedskap vi behöver för att snabbt kunna anpassa oss till framtidens förhållanden.

På rymdområdet har under 1999 en utvärdering med internationell expertis gjorts av fjärranalysområdet. I denna konstateras bl.a. att Sverige blivit en mycket stark aktör i Europa och även på global nivå och att denna position uppnåtts på ett mera kostnadseffektivt sätt i jämförelse med andra, även större länder. Sverige besitter nu nyckelkompetens inom både teknik och forskning för att kunna möta kommande utmaningar. Utvärderingen utmynnar i fyra specifika rekommendationer för framtiden; fokusera ansträngningarna på att öka den operationella användningen av data; se på användningen av fjärranalysdata inom den offentliga tjänstesektorn; öka deltagandet av den kommersiella sektorn samt utöka och stärka det internationella samarbetet vad gäller tillämpningar.

Rymdstyrelsen redovisar årligen utvecklingen inom svensk rymdindustri i form av indikatorer för lönsamhet, omsättning, teknik- och investeringsnivå samt andelen öppen internationell försäljning. Redovisningen baseras på en årlig enkät till ett 15-tal svenska företag som är direktleverantörer till rymdprojekt. Redovisningen för 1999 visar att den sammanlagda omsättningen, beräknat i fasta priser, har ökat med ca. 5 procent jämfört med 1998.

Basen för rymdföretagens verksamhet är i stor utsträckning deltagande i internationella utvecklingsprojekt framför allt inom ESA. Andelen öppen internationell försäljning är dock ökande och beräknas för de största företagen uppgå till drygt 50 procent av omsättningen som hänför sig till rymdverksamhet.

Under år 1999 erhöll svenska högteknologiföretag ESA-kontrakt till ett värde motsvarande drygt 500 miljoner kronor. Kontrakten fördelades på 12 företag, institut och högskoleinstitutioner. Utfallet vad gäller ESA-kontrakt för ett enskilt år är beroende av när ESA placerar stora kontrakt hos europeisk huvudleverantörer och vilka underkontrakt de svenska företagen då får.

Rymdverksamheten har en positiv inverkan på den regionala utvecklingen i Kiruna. ESA-

samarbetet är en viktig förutsättning för detta. Inom ramen för Rymdstyrelsens forskningsprogram finansieras också forskningsprojekt vid bl.a. Institutet för rymdfysik och Miljö- och rymdforskningsinstitutet, MRI. Rymdbolaget och dess dotterbolag Satellus hade 1999 175 personer anställda i Kiruna. Antalet anställda har minskat jämfört med 1998. Läger man till verk samma inom forskning, rymdingenjörutbildning etc. nådde antalet verksamma i rymdverksamhet i Kiruna 1999 upp till ca 500 personer.

Huvuddelen av anslaget avser betalningar till ESA för långsiktiga samarbetsprojekt. Dessa kostnadsberäknas i en viss prisnivå och uppräknas årligen med prisindex. Betalningen sker i Euro. Utfallet på anslaget är därför beroende av värdet på den svenska kronan i förhållande till Euro.

Ingenjörsvetenskapsakademien har genomfört värdefulla utredningar och lämnat synpunkter som bidrar till utformningen av politiken inom området forskning och utveckling. Dess omfattande nationella och internationella kontaktnät är av stort betydelse för information till regeringen om utvecklingstendenser och strömningar inom näringslivet.

Under 2000 har ett förändringsarbete inletts hos STATT som syftar till att bättre uppfylla målsättningen såsom den uttrycks i stadgarna. Förändringarna innebär en kraftig förändring av utlandsverksamheten och nedläggning av kontor.

Teknisk infrastruktur

Riksmätplatserna tillhandahåller den högsta noggrannheten för att kunna kalibrera/justera instrument och mätidon inom olika mätstorheter. Verksamheten möjliggör att den högsta mättekniska nivån i landet, kan tillhandahållas användarna till en låg marginalkostnad inom alla samhällssektorer.

Inom elsäkerhetsområdet och inom ramen för det internationella standardiseringsarbetet har Sverige tillsammans med övriga nordiska länder i betydande utsträckning vunnit gehör för nordisk installationspraxis och krav på installationsmateriel.

Under året har Elsäkerhetsverkets tillsynsroll blivit tydligare och insatser effektiviserats vilket resulterat i att fler anläggningar kunnat förbättras ur elsäkerhetssynpunkt.

Tillsynen på elmaterielområdet genom marknads kontroll har resulterat i att ca 140 produkter

med allvarliga elsäkerhets- eller EMC-brister har fått försäljningsförbud. Antalet produkter av respektive typ, som genom försäljningsförbuden förhindras att komma till användning varierar från något tiotal till åtskilliga tusental. Således har ett mycket stort antal enskilda farliga produkter förhindrats att komma till användning främst i hemmen.

Marknads kontroll har till största delen inriktats mot elsäkerhet och där koncentrerats mot konsumentproduktområdet och elinstallationsmateriel. Resultatet under året visar att det finns ett betydande antal produkter med elsäkerhets- eller EMC-brister på marknaden.

I syfte att effektivisera marknads kontrollen har under senare år byggts upp ett samarbete mellan EES-länderna. Elsäkerhetsverket har under 1999 svarat för ordförandeskap och sekretariat för detta samarbete.

Den svenska standardiseringsorganisationen har på ett framgångsrikt sätt drivit svenska intressen i det internationella standardiseringsarbetet. Effektiviteten har dock hämmats av den svenska organisationens uppsplittrade struktur.

Resultaten från SP:s forskningsverksamhet ges en omfattande och systematisk spridning och kommer därtill snabbt till användning och nytta i näringsliv och samhället i övrigt. Verksamheten ger också goda effekter i forskarutbildning och annan kompetensutveckling.

SP:s insatser är ofta sådana där nyttan handlar om människors hälsa, säkerhet och miljö. För dessa blir kvantifieringen i pengar svårare men effekterna ofta mångdubbelt större.

TNC ser till att fackfolk har tillgång till fungerande termer på svenska. Utan terminologisk verksamhet finns risker för s.k. ”domänförluster”, där hela områden inom t.ex. datavetenskap eller bioteknik slutar att använda det svenska språket. Sveriges medlemskap i EU har för TNC inneburit stora uppdrag för att komplettera termdatabasen Eurodicautom med svensk terminologi från vitt skilda områden. Basen används av bl.a. översättare. Detta arbete har klingat av och ersatts med bl.a. nordiskt terminologiarbete, särskilda insatser för svensk språkvård och arbete med ordböcker och termbanksarbete. Nedgången i verksamheten har tillsammans med andra orsaker medfört att TNC gått i konkurs.

TLS stödjer informationstjänsten i företag och organisationer, bl.a. genom kursverksamhet, publikationer och konferenser. IT-kunnande av

god kvalitet sprids för att underlätta och effektivisera intressenternas verksamhet.

Konkurrensfrågor

Resultatbedömningen skall utgå ifrån det mål som redovisades i budgetpropositionen för 2000 och som för konkurrensfrågor var att främja väl fungerande marknader och effektiv konkurrens.

Det viktigaste instrumentet som står till Konkurrensverkets förfogande är konkurrenslagstiftningen. Störst betydelse har tillämpningen av 1993 års konkurrenslag, vilken liksom EG:s konkurrensregler bygger på en förbudsprincip. Konkurrenslagen har varit i kraft ca sju år och under denna tidsperiod har Konkurrensverket handlagt ca 6 200 ärenden.

För att möjliggöra en bedömning huruvida målet för delområdet Konkurrensfrågor uppnåtts, är den årliga intressentundersökningen från SIFO, som Konkurrensverket låter göra, en viktig resultatindikator för i första hand konkurrenspolitiken i stort, men även för Konkurrensverkets arbete. SIFO genomför undersökningen bland olika intressenter som kommer i kontakt med Konkurrensverket eller med konkurrenslagen i olika sammanhang. De viktigaste intressenterna är bl.a. företag, branschorganisationer, kommuner och landsting, affärsjurister, journalister samt parter och ombud. I undersökningen mäts bl.a. kännedomen och kunskapen om konkurrenslagen (KL), attityden och förtroendet för Konkurrensverket, om verket aktivt motverkar skadliga konkurrensbegränsningar samt om verkets beslut ger företag och myndigheter vägledning för deras agerande.

Resultaten, som möjliggör en mätning över tiden och där det således är möjligt att följa trender, visar en uppåtgående trend hos flertalet av intressenterna. Trenden har under de senaste åren varit stabil vilket kan tas till intäkt för att de positiva faktorerna avseende undersökningen väger över. Mest positivt är ökningen hos intressenterna små och medelstora företag när det gäller bl.a. kännedomen om KL, men även kategorierna att motverka skadliga konkurrensbegränsningar och att ge vägledning.

Att arbeta proaktivt och ta egna initiativ och därigenom undanröja skadliga konkurrensbegränsningar är betydelsefullt för en effektiv konkurrens. Konkurrensverket har uppnått det i regleringsbrevet uppställda målet för egeninitierad verksamhet.

Att skapa en effektiv konkurrens innebär även att intressenterna får ett snabbt besked på sina förfrågningar för att kunna agera. Därmed är genomsnittstiden för ärendehandläggning en viktig indikator. Konkurrensverket uppfyller de i regleringsbrevet uppställda målen för ärendehandläggning.

När det gäller att ge förslag till regeländringar och andra åtgärder för att undanröja hinder mot en effektiv konkurrens i privat och offentlig sektor, har Konkurrensverkets rapport Konkurrensen i Sverige under 1990-talet (nr 2000:1) haft stor betydelse, inte minst genom en sammanställning av ett stort antal förslag till regelförändring. Dessutom har rapporten och de hearingar som genomförts under våren möjliggjort att verket kunnat sprida kunskap om effekterna av en väl fungerande konkurrens till en större allmänhet samt peka på marknader där bristande konkurrens råder.

Vad gäller konkurrenssnedvridningar mellan offentlig och privat sektor - som inte hanteras av Konkurrensverket enligt konkurrenslagen - kommer Rådet för konkurrens på lika villkor mellan offentlig och privat sektor (dir. 1997:145) att vid årsskiftet redovisa resultatet av den dialog om långsiktiga spelregler rörande konkurrens mellan offentlig och privat verksamhet.

Den forskningsfrämjande verksamheten som Konkurrensverket bedriver berör viktiga och aktuella frågor vilka är värdefulla i regeringens och andra aktörers konkurrensfrämjande arbete.

Länsstyrelsernas arbete med konkurrensfrågor har under år 2000 genomgått en fortsatt förbättring. Bland annat har flera länsstyrelser självständigt initierat konkurrensfrämjande insatser, exempelvis information i konkurrensfrågor till kommuner, näringsliv m.fl. intressenter och bevakning av vissa marknader. Hos några länsstyrelser ligger dock verksamheten med konkurrensfrågor fortfarande på en alltför låg nivå och/eller saknar egeninitierade åtgärder och är enbart baserad på konkreta uppdrag.

Regional näringspolitik

Målet för regional näringspolitik är att utifrån de regionala förutsättningarna stimulera en hållbar ekonomisk tillväxt som kan bidra till fler och växande företag och därmed ökad sysselsättning för både kvinnor och män.

Iakttagelser och slutsatser

Under åren 1998-99 har ett omfattande analys-, programskrivnings- och förhandlingsarbete pågått runt om i landet. Den 15 februari år 2000 överlämnade de parter som kommit överens om att samarbeta, avtalen till regeringen. Regeringskansliet har gått igenom samtliga läns avtal och redovisat detta i en särskild rapport (Tillväxt i hela Sverige, Ds 2000:7). Dessutom har en konsultgrupp genomfört en utvärdering av processen i sju län och på nationell nivå (Nordregio Working Paper 2000:6).

I samtliga län uppges att samarbete och samtalsklimat har gynnats av avtalsarbetet. Inget län vill återgå till traditionella arbetsformer, vilket inbegriper de län där avtalsarbetet har gått mera trögt. Processen i sig, mobiliseringen för tillväxt och sysselsättning med lokala och regionala förtecken, lyfts fram som mycket positiv. De regionala partnerskap som har formats utgör väl fungerande forum för utbyte av information mellan myndigheter, kommuner och näringsliv. Där emot mindre väl för att göra prioriteringar av åtgärder.

Arbetet med avtalen har tagit sig olika uttryck och bedrivits med olika grad av intensitet i olika delar av landet. Av den anledningen är det svårt att generalisera och hitta tydliga mönster vad avser resultat.

Näringslivets medverkan

En av de viktigaste utgångspunkterna för arbetet med tillväxtavtalen är att näringslivets behov skall vägleda samhällets insatser. Näringslivet och dess representanter har deltagit i processen med tillväxtavtalen i betydligt större omfattning än vad som är vanligt i det regionala utvecklingsarbetet. Samtidigt finns det en avvaktande inställning från företagen. Det finns inte heller något som tyder på att företrädare för den s.k. nya ekonomin har medverkat i arbete vilket naturligtvis är en nackdel. Representanterna för näringslivet vill diskutera samtliga tillväxtfrågor i ett sammanhang. Utifrån företagets horisont är det ointressant att samhället hanterar olika frågor inom ramen för skilda planeringsprocesser. En fördjupad samordning efterfrågas. Infrastruktur, utbildningsfrågor, arbetskraftsförsörjning, livsmiljö och sådant som rör basservice på orten är ämnen som tilldrar sig störst intresse men självfallet också klassiska företagsfrågor om skatter, avgifter och uppgiftslämnande. Det som den traditionella näringspolitiken står för tas upp i betydligt mindre utsträckning.

Regeringen bedömer att arbetsformerna för en fördjupad samverkan med näringslivet måste utvecklas. Detta kan bl.a. ske med hjälp av goda exempel från de platser där detta fungerar bra. Från den offentliga sektorns sida bör man också överväga i vilka skeden som näringslivets deltagande är mest väsentligt och den ömsesidiga nyttan är störst. Sambanden och beroendet mellan olika planeringsprocesser bör tydliggöras för utomstående aktörer.

Finansiering av tillväxtavtalen

Att komma fram till en överenskommelse om hur tillväxtavtalen skall finansieras och genomföras utgör ett av de mest kritiska momenten i arbetet. Det är också beträffande finansieringen av avtalen som länen skiljer sig mest åt. Samtliga 21 län har redovisat avtalens finansiering för år 2000. Sammanlagt avser de koordinera ca 11 miljarder kronor via avtalen. De belopp som anges har emellertid mycket olika status. Några län har fullföljt konkreta förhandlingar om finansiering medan andra har angivit mer indikativa siffror. I genomsnitt ser det ut enligt följande: Länsarbetsnämnderna utgör den enskilt största finansiären med cirka 30 procent. Länsstyrelser/självstyrelseorgan bidrar med 8 procent. Kommunerna resp. EU går in med 13 procent vardera. Näringslivet förväntas stå för 19 procent av finansieringen. Staten centralt skall enligt underlagen bidra med 12 procent. Där utgör bl.a. de sammanlagt 125 miljoner kronor som avsätts från Östersjömiljard 2 en del. Den sammanlagda statliga andelen uppgår i genomsnitt till 50 procent av totalbeloppet.

Regeringen kommer att begära in information om vilka medel som beslutas inom för tillväxtavtalen som en del av den årliga avrapporteringen.

Jämställdhetsperspektivet

Ett av kriterierna för statlig medverkan i tillväxtavtalen är att könsperspektivet skall beaktas i avtalets samtliga delar. Bristerna är emellertid stora i detta avseende. Likaså är könsfördelningen i partnerskapen mycket ojämn i de flesta län.

Regeringen utsåg i februari innevarande år Blekinge, Jämtland och Västra Götaland till pilotlän för ökad jämställdhet i tillväxtavtalen. Länen har fått i uppdrag att utveckla metoder för hur jämställdhetsperspektivet skall kunna stärkas och införlivas i tillväxtavtalen. Erfarenheterna från pilotverksamheten ska spridas till övriga län.

Ekologiskt hållbar utveckling

På samma sätt som könsperspektivet skall också det horisontella kriteriet ekologisk hållbar utveckling integreras i de regionala tillväxtavtalen. Den sammantagna bedömningen visar att mycket arbete kvarstår för att detta skall uppnås. Avtalen skulle vinna mycket på om strategiska miljöbedömningar genomförs.

Regeringen bedömer att arbetet med att integrera ett ekologiskt hållbart perspektiv i avtalen måste fördjupas.

Relationen mellan strukturfondsprogram och de regionala tillväxtavtalen

Regeringen angav vid introduktionen av tillväxtavtalen att dessa skulle utgöra grunden för kommande strukturfondsprogram. Strukturfonderna utgör en viktig finansieringskälla till tillväxtavtalen. Län som ingår i de geografiska målområdena vittnar om att arbetet med att ta fram och förankra tillväxtavtalen har haft stor betydelse när de nya strukturfondsprogrammen skulle utarbetas inom snäva tidsramar.

4.7 Analys och bedömning

Näringsliv

Det är svårt att fastställa i hur stor utsträckning de statliga insatserna inom t.ex. kapitalförsörjning, regelförenkling, information, service och rådgivning samt kunskap och kompetens har bidragit till utvecklingen vad gäller antalet nya företag respektive tillväxten i befintliga företag. Insatserna påverkar också attityder till företagande och entreprenörskap, som är av stor betydelse men ännu svårare att kvantifiera. Aktuell forskning och Annell/Nygårds utredning pekar också på behovet av bättre utvärderingar och uppföljning inom området. Behovet av förbättrade utvärderingar lyfts också fram i regeringens förslag till ny myndighetsstruktur inom näringspolitiken. Regeringen avser att höja ambitionsnivån när det gäller uppföljning och utvärderingar av olika myndigheters insatser och andra åtgärder som genomförs.

Regeringen bedömer att verksamheten under 1999 inom dåvarande verksamhetsområdet Näringspolitik i stor utsträckning bidragit till att uppfylla de mål som fanns för verksamheten.

Regeringen har tidigare konstaterat att såddfinansiering är särskilt intressant eftersom den

inte konkurrerar med privata aktörer utan medverkar till att minska det finansiella gap som finns mellan en affärsidé och en kommersiellt gångbar tjänst eller produkt.

Regelförenklaringsarbetet skall intensifieras. Grunden för detta har lagts genom regeringens beslut om särskilda problem- och konsekvensanalyser och genom det mål som regeringen presenterades i en skrivelse till riksdagen under våren. Arbetet framöver kommer nu att fokuseras på det uppsatta målet.

Behovet av relevant information från myndigheter till blivande och befintliga företagare är stort, vilket inte minst antalet besökare på NUTEKs hemsida visar. Regeringens initiativ för att förbättra informationen från myndigheter genom en s.k. portal är en viktig satsning för att underlätta för blivande och befintliga företagare att få tag på relevant information.

Regeringen anser att statsbidraget till kooperativ utveckling liksom tidigare bör koncentreras till kostnadsfri information och rådgivning. En viss del av medlen kan även användas till särskilda insatser som kan främja bl.a. utvecklingen av sociala kooperativ och andra insatser inom den sociala ekonomin.

Regeringen bedömer att de största problemen i PRV:s verksamhet är de alltför långa handläggningstiderna och en ekonomi i obalans. PRV:s problem har avspeglats i bl.a. de många klagomål som företagare m.fl. har haft på PRV. Av dessa anledningar anlätade Näringsdepartementet i november 1999 en konsult för en total översyn av PRV:s verksamhet. En förstudie redovisades till Näringsdepartementet i februari 2000. Uppdraget med analys samt konkreta förslag till åtgärder har redovisats i sin helhet i september år 2000. Förslagen bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Turism

Turistnäringen är en utpräglad småföretagsbransch med stor betydelse för sysselsättningen i många regioner.

Både aktiviteterna i Sveriges Rese- och Turistråd AB och i Turistdelegationen kännetecknas av att effekterna av insatserna uppnås först på längre sikt. Utvecklingen av turismen påverkas inte bara av de statliga insatserna på området utan också av bl.a. väderlek, prisnivå och olika idrotts- och kultursatsningar. Den ökade marknadsföringen från Sveriges Rese- och Turistråd AB 1997, OS-marknadsföringen för Stockholm 2004 och för Stockholm som kulturhuvudstad

1998 bedöms ha påverkat utvecklingen positivt. Turistdelegationen har genom sitt fortsatta arbete med att genomföra handlingsprogrammet för utveckling av svensk turism bidragit till att öka den samverkan som är nödvändig för turismens utveckling.

Geologisk verksamhet, mineralfrågor, sanering av oljelager m.m.

Regeringen bedömer att verksamheten som SGU bedrivit under 1999 uppfyllt målen.

Efterfrågan på geoinformation och på SGU:s uppdragsverksamhet har under året legat väl i nivå med tidigare år. Förändringen av Bergsstaten har möjliggjort en betydande effektivisering.

Teknisk forskning och utveckling och dess infrastruktur

Teknisk forskning och utveckling

Regeringens bedömning är att teknisk forskning och utveckling är väsentligt för att stärka innovationssystemet. Regeringen gör bedömningen att de statliga insatserna har bidragit till detta. Regeringen anser dock att systemet kan stärkas ytterligare och synergieffekter uppnås genom att resurser sammanförs.

Regeringen föreslog i prop. 1999/2000:81 att en FoU-myndighet skulle börja sin verksamhet den 1 januari 2001. FoU-myndigheten (Verket för innovationssystem) övertar den FoU-finansierade verksamheten från Närings- och teknikutvecklingsverket (NUTEK), verksamheten som bedrivs av Kommunikationsforskningsberedningen (KFB) och delar av verksamheten från Rådet för arbetslivsforskning (RALF). Härigenom skapas en kraftfull myndighet med brett verksamhetsområde. Myndigheten tillhör politikområde Forskningspolitik.

Anslaget som finansierar NUTEK:s insatser för teknisk forskning och utveckling bör fr.o.m. den 1 januari 2001 i huvudsak övertas av det nybildade Verket för innovationssystem.

Anslaget har under ett flertal år uppvisat ett relativt högt anslagssparande. Det är emellertid önskvärt att anslaget för året mer återspeglar de verkliga utgifterna. Anslaget höjs därför under de närmast kommande åren samtidigt som anslags-sparandet dras in.

Vad avser den långsiktiga verksamheten inom rymdområdet gör regeringen bedömningen att denna verksamhet bedrivs på ett ändamålsenligt

sätt och att inriktningen på verksamheten bör fortsätta på samma nivå.

Regeringens bedömning är vidare att Ingenjörsvetenskapsakademiens verksamhet bidrar till att stärka och utveckla Sveriges industriella kompetens och konkurrenskraft. Staten bidrar genom anslaget till IVA:s grundläggande verksamhet.

Återstående delar av STATT:s organisation avses övertas av myndigheten för analyser, omvärldsbevakning och utvärderingar som bildas fr.o.m. den 1 januari 2001. Anslaget överförs till myndigheten.

Teknisk infrastruktur

Riksmätplatserna tillfredsställer näringslivets behov av mätteknik och kalibrering så att nationell konkurrenskraft kan upprätthållas. De bidrar till att fri cirkulation av varor och tjänster kan ske samt att mätningar kan göras som bidrar till säkerhet, hälsa och god miljö.

Metrologirådet vid SP anser att koncentrationen av riksmätplatsverksamheten till SP utgör en förbättrad grund för svensk metrologisk infrastruktur. Verksamheten utförs kompetent och effektivt. Omfattningen av mätstorheter är relevant. Vissa mätområden behöver förstärkas, t.ex. inom opto- och höghastighetselektronik. FoU-samarbetet med industrin bör stärkas. MRA-avtalen ställer krav på ökat arbete inom alla existerande områden. Den nya tekniska tillsynen via SWEDAC är kvalitetshöjande, ger positiva effekter och pekar på förbättringsmöjligheter. Påtalade brister har åtgärdats.

Regeringens bedömning är att verksamheten inom Elsäkerhetsverket under budgetåret 2001 bör bedrivas enligt den allmänna inriktning som gäller för elsäkerhetsarbetet för budgetåret 2000.

I anslutning till insatserna bör Elsäkerhetsverket följa den internationella utvecklingen samt främja svenskt deltagande i internationellt samarbete inom sitt verksamhetsområde.

Regeringen förutsätter att Elsäkerhetsverket noga följer utvecklingen vad gäller elolycksfall och elbränder för att bl.a. analysera de statliga insatserna och elsäkerhetsnivåns utveckling med särskild uppmärksamhet på elmaterielområdet.

Staten och Sveriges Industriförbund har i egenskap av huvudmän för SIS- Standardiseringen i Sverige initierat en översyn av den svenska standardiseringens organisation. Under hösten 2000 kommer beslut att fattas om att den svens-

ka standardiseringen från år 2001 skall bedrivas i tre intressentstyrda organ med en ansvarsfördelning som motsvarar den som råder internationellt och i Europa. Enligt regeringens bedömning bör detta leda till ökad effektivitet och internationell slagkraft.

Regeringen anser att SP uppfyller verksamhetsmålen. Samverkan är god med näringsliv, högskolan och andra FoU-aktörer samt kunskapsutbytet internationellt omfattande. Resultaten ges en bred och systematisk spridning. Därigenom kommer dessa till användning och nytta. Verksamheten ger också goda effekter i forskarutbildning och annan kompetensutveckling, bl.a. hos små och medelstora företag.

Konkurrensfrågor

Konkurrenspolitiken utgör ett viktigt instrument för att uppnå en väl fungerande marknads ekonomi och ett bättre omvandlingstryck. Att isolerat urskilja effekterna av tillämpning eller en konkurrenspolitikens påverkan på marknads ekonomi låter sig dock inte göras, då en mängd andra omvärldsfaktorer inverkar på strukturer och förhållanden. En bedömning av effekterna av de statliga insatserna på konkurrensområdet bör för Konkurrensverkets del ha sin utgångspunkt i att myndigheten genom tillämpning av lagstiftning, men också genom sina övriga insatser, kan ge företag och andra aktörer vägledning för sitt agerande på marknaden så att överträdelser av konkurrensreglerna kan undvikas.

Med utgångspunkt från de verksamhetsmål som satts upp för budgetåret 2000 bedömer regeringen att verket fullgjort uppgiften att ge företag och andra aktörer värdefull vägledning för agerandet på marknaden. Tillämpningen av konkurrenslagen har inneburit att konkurrensbegränsade avtal och beteenden har kunnat motverkas och undanröjas inom olika sektorer i ekonomin. Det har skett genom att verket i ett antal fall utnyttjat de sanktionsmöjligheter som konkurrenslagen medger, men också genom att företag i samband med verkets handläggning valt att ändra avtal och företagsförvärv så att konkurrensbegränsningar försvunnit eller så att de positiva effekterna av samverkan kommit att överväga. Konkurrensverket har också klarat uppsatta mål för handläggningstiderna för sina ärenden, samt ökat andelen egna initiativ och uppföljning.

Regeringen gör därmed bedömningen att Konkurrensverket tillsammans med de regionala

aktörerna samt andra myndighetsutövande aktörer, t.ex. Post- och Telestyrelsen, på ett tillfredsställande sätt har förbättrat förutsättningarna för en väl fungerande konkurrens till nytta för konsumenten.

Regeringen har tillsatt en utredning för att ge Konkurrensverket ännu bättre verktyg för kartellbekämpning. Regeringen gör bedömningen att detta är än viktigare framöver, för att ytterligare främja en effektiv konkurrens. Regeringen gör vidare bedömningen att Konkurrensverket bör öka andelen egna initiativ och därigenom undanröja skadliga konkurrensbegränsningar, i syfte att främja en effektiv konkurrens och väl fungerande marknader till nytta för konsumenterna.

Vad gäller länsstyrelsernas arbete har uppställda mål i huvudsak uppfyllts. En förstärkning av främst egeninitierad verksamhet inom konkurrensområdet är önskvärd.

Regional näringspolitik

Den regionala näringspolitiken och de regionala tillväxtavtalen har resulterat i ett stort engagemang hos ett stort antal människor från såväl offentlig som privat sektor. Insikterna och kunskapen om den egna regionens förutsättningar och möjligheter för tillväxt har ökat, samarbetsklimatet har förbättrats. Regeringen bedömer att det finns goda skäl att vidareutveckla arbetsmetoden. Bl.a. bör formerna för samverkan mellan offentlig sektor och näringsliv ses över. Villkoren för den statliga delen av tillväxtavtalens finansiering, uppföljning och utvärdering är exempel på andra områden som ytterligare bör utvecklas. Arbetet med de regionala tillväxtavtalen har tydliggjort behovet av att utveckla metoder för att främja arbetet med miljö och hållbar utveckling. Regeringen avser därför att utse tre pilotlän med intresse för att arbeta för att bättre integrera ett ekologiskt hållbarhetsperspektiv i sina tillväxtavtal. Erfarenheterna skall spridas till övriga län. Högst en miljon kronor från utgiftsområde 18, anslaget E 1. Stöd till lokala investeringsprogram för ekologisk hållbarhet får användas för detta ändamål.

4.8 Revisionens iakttagelser

Riksrevisionsverket (RRV) har inte avgivit revisionsberättelse med invändning till någon av myndigheterna inom politikområdet.

4.9 Budgetförslag

4.9.1 38:1 Myndigheten för företagsutveckling: Förvaltningskostnader

Tabell 4.2 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2001	Förslag	183 537 ¹
2002	Beräknat	187 352 ²
2003	Beräknat	191 450 ³

¹ Nytt anslag år 2001.

² Motsvarar 183 537 tkr i 2001 års prisnivå.

³ Motsvarar 183 537 tkr i 2001 års prisnivå.

Anslaget är nytt. Det föreslås vara sammansatt av 103 miljoner kronor från utgiftsområde 24 anslaget A1 *Närings- och teknikutvecklingsverket: Förvaltningskostnader* och 80 miljoner kronor från anslaget A2 Småföretagsutveckling. Från anslaget täcks kostnader för förvaltning i den nya myndigheten för företagsutveckling och ALMI Företagspartner AB. Myndigheten för företagsutveckling börjar sin verksamhet den 1 januari 2001. Verksamheten baseras på uppgifter som idag handhas av NUTEK och ALMI Företagspartner AB.

Anslaget kan användas till eventuella omställningskostnader.

De föreslagna anslagsnivåerna för Myndigheten för företagsutveckling bygger i likhet med anslagsnivåerna för de två andra berörda myndigheterna på regeringens bedömning av anslagsbehovet i den nya strukturen. Regeringen kan komma att behöva återkomma med förslag till justeringar av anslagsnivåerna under 2001. Det fortsatta arbetet som skall göras av kommittéerna och den särskilda utredaren i samverkan får bl.a. utvisa storleken på eventuella omställningskostnader.

Syftet med omorganisationen är bl.a. att skapa en myndighet med stark näringslivsförankring som utgör ett kompetenscentrum för företagsutveckling, entreprenörskap och finansiering med

fokus på näringslivets och företagarnas behov utifrån förutsättningarna i landets olika regioner. Myndigheten skall ha en tydlig beställarroll. Resultatet av de insatta resurserna skall värderas utifrån den avkastning i form av företagsutveckling och tillväxt som skapas. Insatserna skall komplettera, inte konkurrera med andra aktörer. En ökad samordning av insatser inom företagsutveckling eftersträvas. Beträffande den framtida regionala organisationen för statliga åtgärder för företagsutveckling m.m. avser regeringen att återkomma.

Regeringens överväganden

Myndigheten skall tillhandahålla företagsfinansiering samt medverka till en ökad samordning med övriga statliga aktörer inom detta område, t.ex. Industrifonden och Innovationscentrum. Den skall ansvara för att samordna ett utbyggt informationssystem för företagsrelevant myndighetsinformation.

Myndigheten skall som initiativtagare och katalysator medverka i olika nätverksprojekt för bl.a. samordning och erfarenhetsutbyte, i syfte att främja kunskapsutbyte till blivande och befintliga företagare. Företagsutveckling innebär i detta avseende olika insatser som medför medverkan i att nya företag kan startas och befintliga utvecklas, genom att företagaren får tillgång till befintlig kunskap.

Det är viktigt att myndigheten kan genomföra samverkansprojekt och agera beställare i andra sammanhang gentemot andra aktörer såsom exempelvis Verket för innovationssystem.

Teknopol-verksamheten är ett exempel på projekt som myndigheten för företagsutveckling bör driva. Teknopol underlättar utveckling av forskningsidéer till färdiga produkter, processer och företag. Teknopol främjar också kunskapsutbyte så att den kunskap som produceras i universitet och högskolor ska komma till nytta i små och medelstora företag.

Myndigheten för företagsutveckling övertar ansvaret för att beställa tjänster inom ramen för det s.k. UPA-uppdraget (uppsökande verksamhet, produktutveckling och avknoppning) från IUC-nätverken (Industriella utvecklingscentra). Det bör vara en uppgift också för Verket för Innovationssystem att inom ramen för sina resurser och prioriteringar under år 2001 medverka i finansieringen av UPA-uppdraget. Regeringen kommer att ge myndigheten för företagsutveck-

ling i uppdrag att tillsammans med IUC-nätverken, i samråd med andra aktörer, lämna förslag hur verksamheten skall utvecklas och samordnas.

Myndigheten bör också få i uppdrag att utarbeta ett program för samordning och genomförande av kompetensutvecklande åtgärder riktade mot underleverantörsföretag inom globalt konkurrensutsatta branscher såsom fordons- och elektronikindustri samt övrig verkstadsindustri. Programmet bör genomföras under perioden 2001-2003, med möjlighet till två års förlängning efter utvärdering. I syfte att efterfrågeanpassa insatserna skall ett eller flera programråd kopplas till programmet. Programmet skall ha i uppgift att eftersträva samordning av redan existerande offentliga insatser inom området, i synnerhet med partnerskapen inom de regionala tillväxtavtalen.

Vidare övertar myndigheten NUTEK:s nuvarande uppgifter inom regionalpolitiken inklusive EG:s strukturfonder. Den skall också stödja och bidra till utvecklingen av den regionala näringspolitiken och de regionala tillväxtavtalen. Myndigheten skall främja ökad samordning mellan aktörer med anknytning till företagsutveckling. Den nya myndigheten förutsätts samverka med bl.a. Sveriges exportråd avseende deras åtgärder för att främja små och medelstora företags export inom ramen för s.k. Exportcentra, som är en organiserad samarbetsform mellan Exportrådet, ALMI och lokala handelskammare m.fl. Samverkan förutses även ske med Invest in Sweden Agency (ISA) avseende stöd till potentiella utländska investerare samt utlandsägda företag i Sverige.

Myndigheten skall genomföra de analyser som behövs som beslutsstöd till den egna verksamheten och kontinuerligt pröva vilka insatser som är relevanta för näringslivets utveckling.

Organisationskommittén har i uppdrag att lämna förslag på hur den nya myndigheten skall få en stark näringslivsförankring samt hur efterfrågeperspektivet skall säkerställas. Enligt regeringens bedömning är dessa frågeställningar centrala för att verksamheten i den nya myndigheten skall bli mer effektiv än den befintliga.

4.9.2 38:2 Näringslivsutveckling

Tabell 4.3 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2001	Förslag	195 062 ¹
2002	Beräknat	139 062
2003	Beräknat	135 562

¹ Nytt anslag år 2001.

Anslaget är nytt. Det föreslås vara sammansatt av 125 miljoner kronor från utgiftsområde 24 anslaget A2 *Småföretagsutveckling*, 20 miljoner kronor från anslaget A3 *Kooperativ utveckling* och 50 miljoner kronor från anslaget D1 *Teknisk forskning och utveckling*.

Från anslaget täcks kostnader för dels verksamhet som skall bedrivas av den nya myndigheten för företagsutveckling, dels vissa centrala insatser på småföretagsområdet och för statsbidrag till kooperativ utveckling. Föreskrifter finns i förordningen (1998:1633) om statsbidrag till kooperativ utveckling. Statsbidraget kan enligt förordningen ges till kostnadsfri information och rådgivning om kooperativt företagande.

Regeringen föreslog i förra årets ekonomiska vårproposition att stödet till kooperativ utveckling skulle öka med 3,5 miljoner kronor årligen år 2000-2002 till totalt 20 miljoner kronor. När det gäller beräkningen av anslaget för år 2003 vill regeringen avvakta utvärderingen av resultatet av kampanjen "Starta eget tillsammans" och av kompetensutvecklingsinsatserna bland rådgivarna hos de Lokala Utvecklingscentra (LKU).

Regeringen anser att statsbidraget till kooperativ utveckling liksom tidigare bör koncentreras till kostnadsfri information och rådgivning. En viss del av medlen kan även användas till särskilda insatser som kan främja bl.a. utvecklingen av sociala kooperativ och andra insatser inom den sociala ekonomin.

4.9.3 38:3 Myndigheten för analyser, omvärldsbevakning och utvärderingar: Förvaltningskostnader

Tabell 4.4 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2001	Förslag	70 000 ¹
2002	Beräknat	71 455 ²
2003	Beräknat	73 018 ³

¹ Nytt anslag år 2001.

² Motsvarar 70 000 tkr i 2001 års prisnivå.

³ Motsvarar 70 000 tkr i 2001 års prisnivå.

Anslaget är nytt. Det är sammansatt av 32 miljoner kronor från utgiftsområde 24 anslaget A1 *Närings- och teknikutvecklingsverket: Förvaltningskostnader*, 30 miljoner kronor från utgiftsområde 24 anslaget D4 *Bidrag till Stiftelsen Sveriges teknisk-vetenskapliga attachéverksamhet* och 8 miljoner kronor från utgiftsområde 19 anslaget A7 *Statens institut för regionalforskning*.

Anslaget kan användas till eventuella omställningskostnader.

De föreslagna anslagsnivåerna för myndigheten för analyser, omvärldsbevakningar och utvärderingar bygger i likhet med anslagsnivåerna för de andra två berörda myndigheterna på regeringens bedömning av anslagsbehovet i den nya strukturen. Regeringen kan komma att behöva återkomma med förslag till justeringar av anslagsnivåerna under 2001. Det fortsatta arbetet som skall göras av kommittéerna och den särskilda utredaren i samverkan får bl.a. utvisa storleken på eventuella omställningskostnader.

Myndigheten för analyser, omvärldsbevakningar och utvärderingar börjar sin verksamhet den 1 januari 2001. I myndigheten integreras verksamheten vid Statens institut för regionalforskning, SIR, delar av analysverksamheten vid Närings- och teknikutvecklingsverket (NUTEK), samt delar av den omvärldsbevakning som har bedrivits av Stiftelsen Sveriges Teknisk-vetenskapliga attachéverksamhet (STATT). Myndigheten får också ansvaret för att tills vida-re ansvara för den utlandsstruktur som genom åren har byggts upp av STATT. Syftet är att ta vara på de investeringar som har gjorts i form av nätverk, kontaktytor etc. Regeringen överväger den framtida inriktningen, omfattningen och organisationen för den utlandsbaserade omvärldsbevakningen.

Härigenom skapas en myndighet för tvärsektorieella analyser och utvärderingar samt om-

världsbevakning med relevans för närings-, innovations- och regionalpolitiken.

Regeringens överväganden

Myndighetens främsta uppgift blir att analysera och granska insatser inom olika politikområden ur ett tillväxt- och utvecklingsperspektiv för att ge kunskapsunderlag till Regeringskansliet och övriga beslutsfattare inom den statliga förvaltningen samt regionala organ och andra avnämare.

Myndigheten skall i första hand fokusera på konkurrenskraft och utveckling av bl.a. innovationssystem och entreprenörskap. Den får en viktig roll i utvecklingen av den regionala näringspolitiken. Myndigheten skall noggrant följa den aktuella forskningen som är relevant för de närings- och innovationspolitiska systemen. För det krävs nära och omfattande kontakter med svenska och utländska forsknings- och analysfunktioner. Myndigheten skall spela en aktiv roll i internationellt analysarbete och kunskapsutbyte.

Myndigheten skall ha en viktig roll i styrningen av statistiken som har koppling till näringslivets och innovationssystemens utveckling. Den skall ha beställaransvaret för den officiella näringslivsstatistiken.

Myndigheten skall ansvara för statens bevakning av utvecklingen i utlandet inom de områden som berör institutets verksamhet. Det kräver ett nära samarbete med myndigheter och andra organ i Sverige samt deras organisationer utomlands. Omvärldsbevakningen skall framför allt riktas mot faktorer som har stor betydelse för utformningen av närings-, innovations- och regionalpolitiken, men kan också omfatta utvecklingen inom enskilda branscher och sektorer. En särskilt viktig uppgift i det sammanhanget är att utveckla metoder och arbetsformer för att ta vara på, lära av och sprida den kunskap som samlas in genom omvärldsbevakningen.

Myndigheten skall verka för att kunskap om utvärdering utvecklas och sprids. Den skall också initiera och bedriva viss utvärderingsverksamhet samt på Regeringskansliets uppdrag beställa utvärderingar av olika politiska åtgärder. Utvärderingarna skall främst avse insatser som spänner över flera politikområden eller sektorer, och ta sin utgångspunkt i åtgärdernas effekter på näringslivet, företaget och innovationssystemen.

4.9.4 38:4 Turistfrämjande

Tabell 4.5 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags- sparande	
1999		79 307		3 970
2000	Anslag	81 461	Utgifts- prognos	83 611
2001	Förslag	80 590		
2002	Beräknat	83 271 ¹		
2003	Beräknat	85 677 ²		

¹ Motsvarar 80 590 tkr i 2001 års prisnivå.

² Motsvarar 80 590 tkr i 2001 års prisnivå.

Turistdelegationen är central förvaltningsmyndighet för turistfrågor.

Verksamheten inom turistområdet bedrivs dels i Turistdelegationen, dels i det av staten och turistnäringen gemensamt ägda bolaget Sveriges Rese- och Turistråd AB.

Från anslaget 38:4 Turistfrämjande har 320 000 kronor dragits in som anslagssparande under 2000.

Regeringens överväganden

Det av riksdagen våren 1995 beslutade övergripande målet för turistpolitiken, att Sverige skall ha en hög attraktionskraft som turistland och en långsiktigt konkurrenskraftig turistnäring, bör ligga fast.

De strategiska riktlinjer som lagts fram i det handlingsprogram som Turistdelegationen utarbetat bör även fortsättningsvis utgöra en grund för arbetet med att utveckla den svenska turistnäringen. Arbetet i den s.k. Framtidsgruppen bör ge underlag som stärker tillväxten i rese- och turistindustrin och formar en nationell strategi för den svenska turistnäringen.

Den omstrukturering av sin verksamhet som Sveriges Rese- och Turistråd AB har påbörjat för att få större flexibilitet och lägre fasta kostnader bör fortsätta. Färre fasta kontor utomlands och en mer flexibel organisation genom ett ökat användande av modern informationsteknik gör det bl.a. möjligt att få en bredare och mer kostnadseffektiv representation utomlands och att medel frigörs till marknadsföringsaktiviteter.

Tabell 4.6 Beräkning av anslaget för 2001

Tusentals kronor

Anslag 2000	81 461
Pris- och löneomräkning	129
Avgår engångsanslag 2000	-1 000
Förslag 2001	80 590

4.9.5 38:5 Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersökningsverksamhet m.m.

Tabell 4.7 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags- sparande	
1999		183 530		16 463
2000	Anslag	164 714 ¹	Utgifts- prognos	172 136
2001	Förslag	160 833		
2002	Beräknat	158 800 ²		
2003	Beräknat	153 970 ³		

¹ Varav 25 000 tkr på tilläggsbudget i samband med den ekonomiska vårpropositionen 2000.

² Motsvarar 155 526 tkr i 2001 års prisnivå.

³ Motsvarar 147 544 tkr i 2001 års prisnivå.

Sveriges geologiska undersökning (SGU) är central förvaltningsmyndighet för frågor om landets geologiska beskaffenhet och mineralhantering. I detta ingår att vara chefsmyndighet för Bergsstaten, den myndighet som utfärdar tillstånd och bedriver tillsyn enligt minerallagen (1991:45). SGU har uppdraget att förvalta och miljösäkra statens civila beredskapslager för olja, samt det statliga gruvfältet i Adak. Från anslaget har en indragning med 1,31 miljoner kronor gjorts på grund av för hög kompensation för premier för de statliga avtalsförsäkringarna.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 4.8 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (Som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 1999	10 104		-7 128	2 976
Prognos 2000	7 000		-7 545	-545
Budget 2001	9 000		-7 795	1 205

Tabell 4.9 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (Intäkt - kostnad)
Utfall 1999	14 447	-14 398	49
(varav tjänsteexport)	1 232	-1 238	-6
Prognos 2000	17 000	-17 300	-300
(varav tjänsteexport)	600	-600	0
Budget 2001	15 000	-15 300	-300
(varav tjänsteexport)	1 500	-1 500	0

Regeringens överväganden

Myndigheten lider fortfarande av sviterna från den ekonomiska neddragning med 15 procent som genomfördes under 1997/98. Sammanläggningen med Statens oljelager 1998 har krävt avsevärda insatser. Synergieffekterna av sammanläggningen är ännu inte utvecklade. Under 1999 och 2000 har åtgärder vidtagits för att uppnå en mer rättvisande redovisning av kostnaderna för miljösäkring av oljelagringsanläggningar. En anslagsminskning med 5 miljoner kronor genomförs inom oljelagerdelen. Nu krävs uppmärksamhet på resurser för kompetensutveckling, därmed sammanhängande kvalitetsfrågor och arbetet mot mållåret 2008 för den geologiska undersökningsverksamheten. Myndigheten arbetar på ett bra sätt med omställningen mot det nya verksamhetsmål som sedan förra året gäller för den geologiska undersökningsverksamheten. Miljösäkringsarbetet av oljelagren och det statliga gruvfältet i Adak löper enligt plan. Inom Bergsstaten görs ett utomordentligt skickligt arbete för att modernisera verksamheten och möta nya krav från företag, länsstyrelser, kommuner och markägare.

Tabell 4.10 Beräkning av anslaget för 2001

Tusental kronor

Anslag 2000	164 714 ¹
Minskat resursbehov	-6 311
Pris- och löneomräkning	2 430
Förslag 2001	160 833

¹ Inklusivt beslut till följd av förslag till tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2000 i samband med den ekonomiska vårpropositionen.

4.9.6 38:6 Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning

Tabell 4.11 Anslagsutveckling

Tusental kronor

1999	Utfall	6 355	Anslags- sparande	213
2000	Anslag	4 831	Utgifts- prognos	5 044
2001	Förslag	4 924		
2002	Beräknat	5 025 ¹		
2003	Beräknat	5 134 ²		

¹ Motsvarar 4 924 tkr i 2001 års prisnivå.

² Motsvarar 4 924 tkr i 2001 års prisnivå.

Anslaget disponeras av SGU för att främja och stödja riktad geovetenskaplig forskning, tillämpad forskning och kompetensutveckling.

Regeringens överväganden

Vid SGU finns landets mest omfattande databaser med geologisk information och en ansevärd forskningskapacitet. För att lösa olika samhällsproblem och för att på ett effektivt sätt använda det geologiska materialet är det nödvändigt att samarbeta med universitet och högskolor. Denna gränssyta har visat sig vara bra för forskningsinriktat samarbete.

För att stödja de insatser för hållbar utveckling inom gruvnäringen och kompetensutveckling med anknytning till geovetenskap som planeras i Norr- och Västerbotten avser regeringen att öka anslaget med 4 miljoner kronor/år för perioden 2001 – 2003. Regeringen avser att återkomma med förslag till finansiering i tilläggsbudgeten till statsbudgeten för budgetåret 2001 i samband med den ekonomiska vårpropositionen.

Tabell 4.12 Beräkning av anslaget för 2001

Tusental kronor

Anslag 2000	4 831
Pris- och löneomräkning	93
Förslag 2001	4 924

4.9.7 38:7 Sveriges geologiska undersökning: Miljösäkring av oljelagringsanläggningar m.m.

Tabell 4.13 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
1999	Utfall	37 988		36 974
2000	Anslag	40 000	Utgifts-prognos	73 089
2001	Förslag	86 000		
2002	Beräknat	41 000		
2003	Beräknat	33 000		

Anslaget disponeras av SGU för att täcka kostnader för efterbehandling av tömda oljelagringsanläggningar och det statliga gruvfältet i Adak, Malå kommun. Anslagssparande beror på att regeringen i BP 2000 avsåg att föra över medel till kostnader för förvaltning av oljelager till SGU:s förvaltningsanslag A5. I vårpropositionen 2001 drog regeringen tillbaka detta förslag och presenterade en annan lösning.

Regeringens överväganden

Miljösäkringen av oljelagringsanläggningarna och det statliga gruvfältet i Adak fortsätter enligt planerna. Vissa forskningsinsatser finansieras för att lösa miljösäkring i anläggningar där hydraulisk avledning inte kommer ifråga.

Höjningen av anslaget 2001 beror på att nio anläggningar kommer att miljösäkras slutligt efter dom från miljödomstol.

Tabell 4.14 Beräkning av anslaget för 2001

Tusental kronor

Anslag 2000	40 000
Överföring från anslaget 36:10 Ersättning till Statens järnvägar i samband med utdelning från AB Swedcarrier	46 000
Förslag 2001	86 000

4.9.8 38:8 Patentbesvärsträtten

Tabell 4.15 Anslagsutvecklingen

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
1999	Utfall	11 788		1 959
2000	Anslag	13 040	Utgifts-prognos	14 010
2001	Förslag	13 897		
2002	Beräknat	14 203 ¹		
2003	Beräknat	14 525 ²		

¹ Motsvarar 13 897 tkr i 2001 års prisnivå.

² Motsvarar 13 897 tkr i 2001 års prisnivå.

Enligt lagen om Patentbesvärsträtten (PBR) skall PBR i egenskap av förvaltningsdomstol pröva överklaganden av beslut meddelade av Patent- och registreringsverket (PRV) enligt vad som föreskrivs i patentlagen eller med stöd därav utfärdade bestämmelser samt i mönsterskyddslagen, varumärkeslagen, namnlagen samt lagen med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden. From den 1 juli 1997 är PBR också överklagandeinstans i mål om växtsortskydd enligt växtförädlarrättslagen. PBR ställer också inom ramen för sina resurser patenträttslig och teknisk sakkunskap till de allmänna domstolarnas förfogande vilket får betraktas som en ytterligare till verksamheten hörande uppgift.

Anslaget motsvaras av inbetalningar från Patent- och registreringsverket till inkomsttitel 2529. Avgifter vid Patent- och registreringsverket. PRV:s verksamhet med patent, varumärken och mönster skall ge ett överskott motsvarande kostnaderna för PBR.

Regeringens överväganden

Regeringen bedömer att PBR på ett bra sätt uppfyllt effektmålet för domstolen som är att medverka till ett effektivt och ändamålsenligt system för erhållande av immateriella skydds-rätter samt att rättssäkert och effektivt avgöra de mål man haft att handlägga. Vad gäller målen för 1999 bedömer regeringen måluppfyllelsen som tillfredsställande. Handläggningstiden för patentmålen har dock ökat i jämförelse med 1998 från 1,2 till 1,9 år. Detta har sin grund bl.a. i att domstolen fått använda ledamotsresurser för arbetet med millenieanpassningen av domstolens

ADB-system. En orsak är också det låga antalet tekniker i domstolen. PBR planerar en förstärkning på teknikersidan som kommer att innebära att arbetet kan bedrivas effektivare och att man from innevarande år kan få ner behandlingstiden för patentmålen till ett år. Läget för de övriga målkategorierna är gott och uppfyller mer än väl det uppsatta målet på ett års handläggningstid. PRV har emellertid för närvarande mycket kraftiga balanser på varumärkesärenden. En betydande nedarbetning av denna förväntas under innevarande och nästa år och gör att PBR får räkna med en starkt ökande måltillströmning kommande höst och i vart fall under år 2001. Detta kan komma att leda till tillfälligt ökade handläggningstider för dessa mål.

Tabell 4.16 Beräkning av anslaget för 2001*Tusentals kronor*

Anslag 2000	13 040
Pris- och löneomräkning	857
Förslag 2001	13 897

4.9.9 38:9 Patent- och registreringsverket: Finansiering av viss verksamhet (likvidatorer)

Tabell 4.17 Anslagsutveckling*Tusental kronor*

1999	Utfall	5 376	Anslags-sparande	4 024
2000	Anslag	6 100 ¹	Utgifts-prognos	10 100
2001	Förslag	10 000		
2002	Beräknat	10 000		
2003	Beräknat	10 000		

¹ Varav 6 100 tkr på tilläggsbudget i samband med den ekonomiska vårpropositionen 2000.

Anslaget är avsett för finansiering av verksamhet vid Patent- och registreringsverket avseende kostnader i samband med likvidation av företag.

Tabell 4.18 Beräkning av anslaget för 2001*Tusentals kronor*

Anslag 2000	6 100
Ökat resursbehov	3 900
Förslag 2001	10 000

4.9.10 38:10 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Bidrag till riksmätplatser

Tabell 4.19 Anslagsutveckling*Tusental kronor*

1999	Utfall	12 951	Anslags-sparande	11 996
2000	Anslag	9 947	Utgifts-prognos	21 000
2001	Förslag	13 947		
2002	Beräknat	13 947		
2003	Beräknat	13 947		

Anslaget används för bidrag till riksmätplatserna vid Sveriges Provnings- och Forskningsinstitut AB (SP) och Statens Strålskyddsinstitut (SSI). Upprätthållande och finansiering av primärmetrologin är ett offentligt åtagande i samtliga europeiska länder och flertalet andra industriländer.

Det övergripande målet för landets riksmätplatsverksamhet är att riksmätplatserna skall upprätthålla en hög standard med primärnormaler av tillräcklig omfattning och relevans.

Verksamheten regleras av lagstiftning samt sedan april 1999 även av ett kompletterande avtal mellan staten och SP. SWEDAC utför teknisk tillsyn. Ett särskilt metrologiråd har inrättats och utsetts av regeringen år 1999.

Genom en anslagsökning av engångskaraktär (15 miljoner kronor) år 1999 har en förstärkning och uppgradering inom två mätområden kunnat genomföras i samband med att dessa flyttades till SP. Under 1999 har investeringar genomförts för 8,9 miljoner kronor. Hela projektkostnaden beräknas emellertid till 13 miljoner kronor och arbetet blir slutfört vid utgången av år 2000. Anslagssparandet kommer därmed att förbrukas, med undantag för vissa medel som anvisats till SWEDAC för insatser inom området kemisk metrologi.

Regeringens övervägande

Föreslagen anslagsnivå innebär att nuvarande nivå (inklusive effekterna av engångssatsningen) kan upprätthållas. Till följd av internationella avtal, som ger förutsättningar för ökad handel mellan EU och tredje land, kommer omfattningen av jämförelsemätningar av mätnormaler att behöva intensifieras. Av den föreslagna anslagsökningen på 4 miljoner kronor beräknas

1,5–2 miljoner kronor för dessa. 2 miljoner kronor beräknas för upprätthållande av en enhetlig nationell tidsangivelse på Internet (se prop. 1999/2000:86 Ett informationssamhälle för alla, sid. 45 och bet. 1999/2000:TU9). Satsningen innebär att informationssäkerheten på Internet kan upprätthållas och förbättras internationellt.

Tabell 4.20 Beräkning av anslaget för 2001*Tusentals kronor*

Anslag 2000	9 947
Överföring från anslaget 38:14 Rymdverksamhet	4 000
Förslag 2001	13 947

4.9.11 38:11 Elsäkerhetsverket

Tabell 4.21 Anslagsutveckling*Tusentals kronor*

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
1999	40 165	8 567	
2000	Anslag 37 666		37 500
2001	Förslag 38 942		
2002	Beräknat 39 747 ¹		
2003	Beräknat 40 613 ²		

Bruttoutgifter mot anslaget för 1999 var 45 285 tkr och inkomster mot anslaget 5 120.

¹ Motsvarar 38 942 tkr i 2001 års prisnivå.

² Motsvarar 38 942 tkr i 2001 års prisnivå.

Elsäkerhetsverket är förvaltningsmyndighet för tekniska säkerhetsfrågor på elområdet. De övergripande målen för verksamheten är att förebygga av elektricitet orsakad skada på person och egendom samt störningar på radiokommunikation och näringsverksamhet inom området elektromagnetisk kompatibilitet (EMC). Elsäkerhetsverket skall därvid svara för statliga insatser för att bygga upp, upprätthålla och utveckla en god säkerhetsnivå för elektriska anläggningar och elektrisk materiel samt medverka till en tillfredsställande elektromagnetisk kompatibilitet.

Inkomster hos Elsäkerhetsverket som myndigheten inte får disponera redovisas på statsbudgetens inkomstsida under inkomsttiteln 2552 Övriga offentligrättsliga avgifter. Av anslagssparandet har 2 267 000 kr förts bort som en indragning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 4.22 Budget för avgiftsbelagd verksamhet*Tusentals kronor*

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (Som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 1999	256 302	5 120	1 400	3 720
Prognos 2000	256 500	8 100	3 200	4 900
Budget 2001	256 750	5 400	2 100	3 300

Regeringens övervägande

Regeringens bedömning är att verksamheten inom myndigheten under budgetåret 2001 bör bedrivas enligt den allmänna inriktning som gäller för elsäkerhetsarbetet för budgetåret 2000.

I anslutning till insatserna skall verket följa den internationella utvecklingen samt främja svenskt deltagande i internationellt samarbete inom sitt verksamhetsområde.

Regeringen förutsätter att Elsäkerhetsverket noga följer utvecklingen vad gäller elolycksfall och elbränder för att bl.a. analysera de statliga insatserna och elsäkerhetsnivåns utveckling med särskild uppmärksamhet på elmaterielområdet.

Tabell 4.23 Beräkning av anslaget för 2001*Tusentals kronor*

Anslag 2000	37 666
Pris- och löneomräkning	1 276
Förslag 2001	38 942

4.9.12 38:12 Bidrag till standardisering, provning och mätteknisk FoU m.m.

Tabell 4.24 Anslagsutveckling*Tusentals kronor*

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
1999	76 973	27	
2000	Anslag 78 866		78 866
2001	Förslag 80 388		
2002	Beräknat 81 850 ¹		
2003	Beräknat 83 512 ¹		

¹ Motsvarar 80 388 tkr i 2001 års prisnivå.

² Motsvarar 80 388 tkr i 2001 års prisnivå.

Från anslaget utgår bidrag till den svenska standardiseringsorganisationen för att verka för svensk standardisering nationellt, europeiskt och globalt. Det övergripande målet för bidraget är

att standardiseringsverksamheten skall bidra till öppna marknader, höja produktiviteten och konkurrenskraften hos svenskt näringsliv samt bidra till att statens specifika ansvar för medborgarnas skydd för liv, hälsa, miljö och egendom tillgodoses.

Från anslaget lämnas också bidrag till helstatliga Sveriges Provnings- och Forskningsinstitut AB (SP) för uppgifter inom teknisk forskning och utveckling av mät- och provningsmetoder samt därtill anknuten standardisering.

Bidrag lämnas även för framtagande och upprätthållande av teknisk nomenklatur och teknisk informationsförsörjning.

Den svenska standardiseringsorganisationen förbereder en omfattande omorganisation med ansvarsområden som motsvarar de i den internationella och europeiska standardiseringen. Standardiseringen har en betydelsefull roll i EG:s lagstiftningsarbete och kommer att få en liknande roll i de globala ansträngningarna att undanröja handelshinder. Huvudmännen för den svenska standardiseringen, staten och Sveriges Industrieförbund, kommer att ges ett nytt organ, SSR Sveriges Standardiseringsråd. Detta skall bl.a., inom ramen för av staten givna ramar, göra den fördelning av det statliga bidraget som SIS hittills gjort. Vidare skall SSR ha det yttersta ansvaret för fastställandet av Svensk Standard samt för att utse de organ som skall representera Sverige i den internationella och europeiska standardiseringen. SSR förutses inte ha någon anställd personal eller bedriva någon operativ verksamhet.

Regeringens övervägande

Den svenska standardiseringsorganisationen har med framgång drivit svenska intressen i det internationella standardiseringsarbetet. Enligt regeringens bedömning bör svensk standardisering med sin nya organisation få ökad internationell slagkraft och på några års sikt även kunna genomföra besparingar.

Regeringen anser att bidraget till provnings- och mätteknisk forskning och utveckling (FoU) stärker samverkan mellan näringsliv, högskola och andra FoU-aktörer. Det internationella kunskapsutbytet har kunnat öka. Resultaten ges en bred och systematisk spridning till bl.a. små och medelstora företag.

En rekonstruktion eller ombildning av TNC:s verksamhet förutsätter att det statliga bidraget utgår även för budgetåret 2001.

Tabell 4.25 Beräkning av anslaget för 2001

Tusentals kronor	
Anslag 2000	78 866
Pris- och löneomräkning	1 522
Förslag 2001	80 388

4.9.13 38:13 Rymdstyrelsen: Förvaltningskostnader

Tabell 4.26 Anslagsutveckling

Tusental kronor				
1999	Utfall	14 451	Anslags-sparande	129
2000	Anslag	15 024	Utgifts-prognos	15 153
2001	Förslag	18 280		
2002	Beräknat	18 663 ¹		
2003	Beräknat	19 072 ²		

¹ Motsvarar 18 280 tkr i 2001 års prisnivå.

² Motsvarar 18 280 tkr i 2001 års prisnivå.

Under anslaget anvisas medel till förvaltningskostnader vid Rymdstyrelsen.

Regeringens överväganden

Regeringen gör bedömningen att anslaget måste förstärkas för att möjliggöra för Rymdstyrelsen att upprätthålla kompetens inom centrala områden för myndighetens verksamhet. Regeringen föreslår därför att anslaget höjs med 3 miljoner kronor fr.o.m. budgetåret 2001. Finansiering sker genom att en motsvarande neddragning görs på anslaget 38:14 *Rymdverksamhet*.

Tabell 4.27 Beräkning av anslaget för 2001

Tusentals kronor	
Anslag 2000	15 024
Överföring från anslaget 38:14 Rymdverksamhet	3 000
Pris- och löneomräkning	256
Förslag 2001	18 280

4.9.14 38:14 Rymdverksamhet

Tabell 4.28 Anslagsutveckling

Tusental kronor

1999	Utfall	531 249	Anslags- sparande	9 688
2000	Anslag	534 493	Utgifts- prognos	544 181
2001	Förslag	535 809		
2002	Beräknat	545 616 ¹		
2003	Beräknat	556 767 ²		

¹ Motsvarar 535 809 tkr i 2001 års prisnivå.² Motsvarar 535 809 tkr i 2001 års prisnivå.

Under detta anslag anvisas medel för rymdforskning, fjärranalys och industriutveckling samt för deltagande i det europeiska rymdsamarbetet inom European Space Agency, ESA, och Sveriges bilaterala samarbete främst med Frankrike. Huvuddelen (75%) av anslaget avser betalningar till ESA för deltagande i långsiktiga samarbetsprogram som betalas i Euro. Utfallet på anslaget är därför beroende av kronans värde i förhållande till Euro. Anslaget disponeras av Rymdstyrelsen.

Verksamhetsmål för Rymdstyrelsen är att bidra till att stärka:

- konkurrenskraften i svensk rymdindustri,
- den rymdanknutna näringsverksamheten i Kirunaregionen,
- användningen av rymdteknik inom för samhället viktiga områden.

Tabell 4.29 Bemyndiganden om ekonomiska förpliktelser

Miljoner kronor

	1999 utfall	2000 prognos	2001 beräknat	2002 beräknat	2003 – beräknat
Utestående förpliktelser vid årets början	1 704	1 600	1 353	1 495	
Nya förpliktelser	442	331	649		
Infriade förpliktelser*	-546	-578	-507	-509	-986
Utestående förpliktelser vid årets slut	1 600	1 353	1 495		
Erhållen/föreslagen bemyndiganderam	1 600	1 400	1 550		

* Utgiftsutfall till följd av ingångna förpliktelser.

Regeringens förslag: Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2001, i fråga om ramanslaget 38:14 *Rymdverksamhet*, ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare åtaganden innebär utgifter om högst 1 550 000 000 kronor efter år 2001.

För budgetåret 2000 har regeringen, i likhet med tidigare budgetår, av riksdagen bemyndigats att godkänna avtal och beslut, som rör rymdverksamhet, vilket innebär åtaganden för flera budgetår. Ingående bemyndigandeskuld år 2001 beräknas till 1 353 miljoner kronor. Även under budgetåret 2001 bör det skapas möjlighet att för delar av verksamheten göra ekonomiska åtaganden som exempelvis omfattar långsiktiga

program under en flerårig planeringsperiod. Regeringen bör därför av riksdagen bemyndigas att under budgetåret 2001 få fatta beslut om stöd till rymdverksamhet som inklusive tidigare åtaganden innebär utgifter på högst 1 550 miljoner kronor efter år 2001.

Regeringens överväganden

Verksamheten är av långsiktig karaktär vilket innebär att resultaten syns på längre sikt. Det är därför viktigt att olika verksamhetsområden utvärderas regelbundet för att på detta sätt få underlag för en bedömning om hur framtida satsningar skall göras. Ett exempel på detta är den genomförda utvärderingen på fjärranalysområdet.

Regeringen bedömer att rymdverksamheten i allt väsentligt bedrivits på ett ändamålsenligt sätt och att de resultat som uppnåtts väl svarar mot de fastställda målen.

Inriktningen av verksamheten för de närmaste åren redovisas i propositionen Forskning och förnyelse (prop. 2000/2001:3).

Regeringen föreslår att anslaget minskas med 7 miljoner kronor, dels för att finansiera en höjning av anslaget 38:13 *Rymdstyrelsen: Förvaltningskostnader*, dels för att finansiera ökade behov av resurser inom anslaget 38:10 *Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Bidrag till riksmätplatser*.

Tabell 4.30 Beräkning av anslaget för 2001

Tusentals kronor	
Anslag 2000	534 493
Överföring till anslaget 38:10 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Bidrag till riksmätplatser	- 4 000
Överföring till anslaget 38:13 Rymdstyrelsen: Förvaltnings- kostnader	- 3 000
Pris- och löneomräkning	8 316
Förslag 2001	535 809

4.9.15 38:15 Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien

Tabell 4.31 Anslagsutveckling

Tusental kronor				
1999	Utfall	5 359	Anslags- sparande	0
2000	Anslag	5 359	Utgifts- prognos	5 359
2001	Förslag	5 359		
2002	Beräknat	5 359		
2003	Beräknat	5 359		

IVA:s verksamhet inriktas på att följa, analysera och informera om den tekniska och industriellt-ekonomiska utvecklingen, samt att skapa och initiera samverkan mellan olika teknikområden. Från anslaget lämnas statens bidrag till grundläggande verksamhet, som till exempel dess ledningsfunktion, utredningsverksamhet, IVA:s utlands- och informationsverksamhet samt ekonomiverksamhet.

Regeringens övervägande

IVA:s verksamhet bidrar till att stärka och utveckla Sveriges industriella kompetens och konkurrenskraft.

För budgetåret 2001 beräknas bidraget till IVA:s grundläggande verksamhet till oförändrat belopp.

4.9.16 38:16 Konkurrensverket

Tabell 4.32 Anslagsutveckling

Tusental kronor

1999	Utfall	64 163	Anslags- sparande	9 286
2000	Anslag	63 529	Utgifts- prognos	71 720
2001	Förslag	73 378		
2002	Beräknat	74 953 ¹		
2003	Beräknat	76 625 ²		

¹ Motsvarar 73 378 tkr i 2001 års prisnivå.

² Motsvarar 73 378 tkr i 2001 års prisnivå.

Konkurrensverket är central förvaltningsmyndighet för konkurrensfrågor och har 116 anställda.

Anslagssparande har ackumulerats under en följd av år och beräknas att vara förbrukat under innevarande budgetår.

Regeringen föreslog i den ekonomiska vårpropositionen (prop. 1999/2000:100) att höja Konkurrensverkets anslag med 5 miljoner kronor från 2001. Medlen skall användas för det konkurrensfrämjande arbetet.

Regeringens övervägande

Regeringen gör bedömningen att Konkurrensverket har uppfyllt de mål som sattes i regleringsbrevet för år 1999 på ett tillfredsställande sätt. Inriktning för Konkurrensverket bör nu i än större utsträckning vara att öka andelen egna initiativ för att undanröja skadliga konkurrensbegränsningar för att främja en effektiv konkurrens och väl fungerande marknader till nytta för konsumenterna.

En ny generaldirektör tillträdde vid Konkurrensverket den 16 augusti 1999.

Tabell 4.33 Beräkning av anslaget för 2001

Tusentals kronor

Anslag 2000	63 529
Pris- och löneomräkning	4 849
Överföring från U014 - 13:1 Arbetsmarknadsverkets förvaltningskostnader	2 500
Överföring från U022 - 36.3 Banverket, sektorsavgifter	2 500
Förslag 2001	73 378

Regeringens förslag: Bestämmelser om inbetalning av konkurrensskadeavgift införs i konkurrenslagen (1993:20). Marknadsdomstolen får besluta om kvarstad för att säkerställa anspråk på sådan avgift.

Skälen för regeringens förslag: Enligt konkurrenslagen (1993:20) får Stockholms tingsrätt på talan av Konkurrensverket under vissa förutsättningar besluta att ett företag skall betala en särskild avgift, konkurrensskadeavgift. Tingsrättens dom kan överklagas hos Marknadsdomstolen. I konkurrenslagen saknas bestämmelser om inbetalning av påfordrad avgift. I praktiken har frågan lösts så att Konkurrensverket har tagit emot avgiften. Avsaknaden av bestämmelser har dock lett till att ett företag, som har betalat påfordrad avgift, ändå har blivit restfört för beloppet hos kronofogdemyndigheten. För att förhindra detta och andra problem bör uttryckliga bestämmelser om inbetalning av avgift införas. Det bör även regleras vad som skall gälla i de fall betalning inte sker i rätt tid.

En promemoria upprättad inom departementet med förslag till ändringar har remitterats till Stockholms tingsrätt, Marknadsdomstolen, Riksskatteverket, Konkurrensverket, Företagarnas riksorganisation, Sveriges Industriförbund och Svensk handel.

Förslaget innebär att inbetalning av ådömd avgift skall ske till Konkurrensverket inom trettio dagar efter det att dom vunnit laga kraft eller den längre tid som anges i domen. Normalt skall betalning ske inom den angivna trettiodagarsfristen. Skäl att medge senare inbetalning kan vara att den påfordrade avgiften med hänsyn till sin storlek, företagets likviditetsförhållanden och liknande kan hota företagets existens om den tas ut just inom trettiodagarsperioden. Även tillfälliga ekonomiska förhållanden vid tidpunkten för domen kan härigenom beaktas. Förlängd betalningsfrist bör även kunna aktualiseras när fråga är om ett högt belopp i förhållande till bolagets omsättning. Det kan då föreligga svårigheter att i rätt tid erhålla likvida medel för inbetalningen utan att företagets existens därför kan sägas vara hotad. Senarelagd betalning skall kunna ske efter yrkande härom från det företag som riskerar att påföras avgift. Om yrkandet inte bifalls får överklagande ske hos Marknadsdomstolen. En remissinstans har anfört att ett tillägg i 63 § bör gö-

ras så att det framgår att en dom vad gäller 31 a § kan överklagas. Enligt regeringens mening behöver detta dock inte anges uttryckligen i författningstexten, utan det får anses följa av den nuvarande lydelsen av 63 § enligt vilken domar och beslut av Stockholms tingsrätt om bl.a. konkurrensskadeavgift får överklagas hos Marknadsdomstolen.

Det ankommer på Konkurrensverket att bevaka att inbetalning sker samt överlämna ärendet för indrivning om betalning inom den föreskrivna tiden inte sker. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. Med hänvisning till nämnda lag klargörs att mål om uttagande av fordran handläggs som allmänt mål hos kronofogdemyndigheten.

I de fall EG-kommissionen ålägger ett företag böter för brott mot EG-fördragets konkurrensregler anses kommissionen ha möjlighet att bestämma böternas förfallodag och från vilken dag dröjsmålsränta börjar löpa m.m. Något praktiskt behov av att nu i konkurrenslagen införa regler som medger påförande av dröjsmålsavgift eller dröjsmålsränta vid för sen inbetalning av konkurrensskadeavgift bedöms dock inte föreligga.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer föreslås få meddela närmare föreskrifter om den ordning i vilken konkurrensskadeavgift skall betalas.

Enligt nu gällande bestämmelser får Stockholms tingsrätt besluta om kvarstad för att säkerställa anspråk på konkurrensskadeavgift. Det föreslås att även Marknadsdomstolen skall ges denna möjlighet, om frågan inte blir aktuell förrän den prövas där.

Någon särskild författningskommentar utöver det sagda är inte nödvändig. Lagförslaget får anses vara av sådan beskaffenhet att Lagrådets yttrande skulle sakna betydelse. Något sådant yttrande har därför inte inhämtats. Lagförslaget återfinns i avsnitt 2.1.

4.9.17 38:17 Konkurrensforskning

Tabell 4.34 Anslagsutvecklingen

Tusental kronor

År	Slagslag	Anslags- sparande	Utgifter- prognos
1999	Utfall	5 663	4 722
2000	Anslag	6 067	10 600
2001	Förslag	6 184	
2002	Beräknat	6 296 ¹	

2003	Beräknat	6 424 ²
------	----------	--------------------

¹ Motsvarar 6 184 tkr i 2001 års prisnivå.

² Motsvarar 6 184 tkr i 2001 års prisnivå.

Konkurrensverket disponerar medel under anslaget för att främja och stödja forskning inom konkurrensområdet, främst inom disciplinerna nationalekonomi, juridik och företagsekonomi. Verksamheten syftar bl.a. till att ge kunskap om olika marknaders funktionssätt av betydelse från ett konsumentperspektiv. Verksamhetsmålet för stödet till forskningen är formulerat så att prioritet skall ges sådana forskningsprojekt som är av betydelse för myndighetens verksamhet. En mindre del av medlen används bl.a. för seminarier och konferenser.

De ovan redovisade beloppen avseende utfall respektive anslagssparande för 1999 samt utgiftsprognos avser endast resultatet med hänsyn till faktiskt utbetalade belopp. Här ingår således inte sådana belopp som bundits upp i samband med stöd till fleråriga projekt där avrapportering och utbetalning sker i ett senare skede. Anslagssparandet kommer att belastas med kostnaderna för den internationella konferensen om kartellbekämpning, som går av stapeln i Stockholm år 2000. Anslagssparandet kommer således att förbrukas under innevarande budgetår.

Regeringens övervägande

Från starten budgetåret 1993/94 till och med våren 2000 har det kommit in ca 200 ansökningar, varav 72 forskningsprojekt fått stöd. Verksamheten har bedrivits med stöd av det till Konkurrensverket knutna Rådet för konkurrensfrågor. Användningen av forskningsmedlen har redovisats till regeringen i särskild ordning.

Regeringen anser att inriktningen av konkurrensforskningen skall behållas oförändrad.

Tabell 4.35 Beräkning av anslaget för 2001

Tusentals kronor

Anslag 2000	6 067
Pris- och löneomräkning	117
Förslag 2001	6 184

Övrig statlig verksamhet

Länsstyrelserna skall enligt konkurrensförordningen (1993:173) främja konkurrensen. De skall bl.a. informera om konkurrensfrågor, uppmärksamma Konkurrensverket på förhållanden som tyder på överträdelser av konkurrensbestämmelserna, uppmärksamma regleringar som hindrar effektiv konkurrens samt lämna förslag till och, efter samråd med Konkurrensverket, redovisa förslag till avregleringar och andra åtgärder för att undanröja konkurrenshinder i offentlig sektor.

4.9.18 38:18 Täckande av förluster vid viss garantigivning m.m.

Tabell 4.36 Anslagsutvecklingen

Tusental kronor

1999	Utfall	3 371	Anslags-sparande	3 490
2000	Anslag	4 000	Utgifts-prognos	3 500
2001	Förslag	2 000		
2002	Beräknat	2 000		
2003	Beräknat	2 000		

Från anslaget Täckande av förluster vid viss garantigivning, m.m. täcks kostnader för räntestöd m.m. till varvsindustrin enligt förordningen (1989:824) om statliga stöd till fartygsfinansiering (upphävd 1992:1064) eller motsvarande äldre bestämmelser.

Från anslaget G1 Täckande av förluster vid viss garantigivning har 1 990 000 kronor dragits in som anslagssparande under 2000.

Regeringens övervägande

Sedan 1993 fattas inga nya beslut om stöd enligt några av dessa bestämmelser. Några nya åtagande som kan leda till utbetalningar från anslaget görs således inte längre.

Tabell 4.37 Beräkning av anslaget för 2001

Tusentals kronor

Anslag 2000	4 000
Minskat resursbehov	-2000
Förslag 2001	2 000

4.9.19 38:19 Medel till AB Göta kanalbolag för upprustning och drift av kanalen

Tabell 4.38 Anslagsutveckling

Tusental kronor

1999	Utfall	15 000		
2000	Anslag	15 000	Utgifts-prognos	15 000
2001	Förslag	15 000		
2002	Beräknat	15 000		
2003	Beräknat	15 000		

Anslaget disponeras för kostnader i samband med upprustning och drift av Göta kanal.

Regeringens överväganden

I samband med riksdagens beslut våren 1992 om riktlinjer för att föra över verksamheten vid Domänverket till aktiebolagsform (prop. 1991/92:134, bet. 1991/92:NU33, rskr. 1991/92:351) behandlades även det framtida svaret för AB Göta kanalbolag. Riksdagen ansåg att det är en statlig angelägenhet att ansvara för att Göta kanal i framtiden rustas upp och drivs så att kanalens värde som ett kulturhistoriskt byggnadsverk och attraktivt turistmål kan vidmakthållas. Staten skall därför även i fortsättningen äga AB Göta kanalbolag i vilket kanalbolaget och kanalfastigheten skall vara en sammanhållen enhet. Finansiering av kanalens upprustning skall säkerställas genom statsmakternas försorg.

Efter riksdagsbeslutet om Domänverkets bolagisering har förvaltningen av aktierna i AB Göta kanalbolag överförts från Domänverket till Kammarkollegiet. Fr.o.m. den 1 juli 1992 förvaltar Näringsdepartementet aktierna i AB Göta kanalbolag.

Varje budgetår sedan anslaget inrättades budgetåret 1992/93 har riksdagen anvisat 15 miljoner kronor för upprustning och drift av kanalen. De statliga insatserna har bidragit till att kanalens värde som kulturhistoriskt byggnadsverk och attraktivt turistmål ökat. Även för 2001 bedöms 15 miljoner kronor vara tillräckligt för att klara av nödvändig upprustning och drift av kanalen. Preliminärt bedöms denna nivå även vara tillräcklig för åren 2002 och 2003.

4.9.20 38:20 Kostnader för omstrukturering av vissa statligt ägda företag, m.m.

Tabell 4.39 Anslagsutveckling

Tusental kronor

1999	Utfall	61 489	Anslags-sparande	54 178
2000	Anslag	45 000	Utgifts-prognos	49 000
2001	Förslag	45 000		
2002	Beräknat	25 000		
2003	Beräknat	25 000		

Anslaget disponeras för kostnader för omstrukturering av vissa statligt ägda företag m.m.

De utgifter som belastar anslaget är kostnader i samband med förvaltningen av företag med statligt ägande.

Regeringens överväganden

Riksdagen har i olika sammanhang beslutat att förvaltningen av företag med statligt ägande skall ske på ett aktivt och professionellt sätt. Syftet med anslaget är att möjliggöra detta. Riksdagen har också vid olika tillfällen beslutat om inriktningen och omfattningen för hur anslaget får disponeras. En översyn av hur anslaget på bästa sätt disponeras sker kontinuerligt.

Riksdagen har beslutat att anslaget får disponeras för att täcka sådana kostnader som kan uppkomma vid ägarförvaltningen av samtliga statligt ägda bolag för erforderliga utredningar, analyser m.m. i samband med omstruktureringsåtgärder (prop. 1997/98:1 utg.omr. 24, bet. 1997/98:NU1, rskr. 1997/98:130). Anslaget fick också tills vidare belastas för att täcka kostnader för förändring av ägandet, omstrukturering och åtgärder samt i viss omfattning kapitaltillskott i enlighet med bemyndigande för förvaltning av åtta statligt ägda företag (prop. 1995/96:141, bet. 1995/96:NU26, rskr. 1995/96:302). Vad gäller kapitalinsatser får det dock ske högst i sådan omfattning att den faktiska belastningen motsvaras av extra utdelningsinkomster eller försäljningsintäkter. Riksdagen har också beslutat att anslaget får disponeras för att täcka vissa kostnader som kan uppkomma till följd av försäljning av aktier m.m. (prop. 1996/97:1 utg.omr. 24, bet. 1996/97:NU1, rskr. 1996/97:120). I behandlingen av budgetpropositionen för 1999 beslutade riksdagen att anslaget får utnyttjas för alla de fö-

retag med direkt statligt ägande som redovisas i regeringens årliga redogörelse till riksdagen över företag med statligt ägande. Kapitaltillskott, förvärv av aktier m.m. får dock endast belasta anslaget efter beslut av riksdagen i varje enskilt fall. När beslut fattas rörande utförsäljning, bildande eller omstrukturering av företag kan i vissa fall inte alla kringkostnader som är nödvändiga för att genomföra den av riksdagen beslutade förändringen förutses. Anslaget får disponeras för denna typ av oförutsedda kostnader (prop. 1998/99:1 utg.omr. 24, bet. 1998/99:NU1, rskr. 1998/99:108). Anslaget får avseende bolagiseringar användas för kostnader för förberedande av eventuella förslag till riksdagen avseende bolagiseringar samt för kostnader för genomförande av riksdagens beslut avseende bolagiseringar. Dessa villkor för hur anslaget får disponeras bör gälla även i fortsättningen.

Regeringen arbetar med att genomföra de beslut riksdagen fattat avseende det statliga ägandet. Regeringen fortsätter arbetet med att utveckla förvaltningen av det statliga ägandet till att bli mer aktiv och professionell. Samtidigt förbereds och genomförs de beslut riksdagen fattat avseende ett antal specifika bolag. Regeringen lämnar varje år en skrivelse till riksdagen med redogörelse för företag med statligt ägande.

Belastningen på anslaget beräknas hålla sig inom de beräkningar regeringen tidigare gjort av anslagets nivå de kommande åren och anslags-sparandet.

4.9.21 38:21 Avgifter till vissa internationella organisationer

Tabell 4.40 Anslagsutveckling

Tusental kronor

1999	Utfall	16 908 ¹	Anslags-sparande	8 526
2000	Anslag	5 519 ²	Utgifts-prognos	6 419
2001	Förslag	6 519		
2002	Beräknat	6 519		
2003	Beräknat	6 519		

¹Varav 6,2 miljoner kronor hänför sig till pol.omr. Näringspolitik och 10,7 miljoner kronor till pol.omr. Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande.

²Anslaget delades år 2000. Den del av anslaget som finansierar avgifter till internationella handelspolitiska organ togs upp i nytt anslag, E6 Avgifter till internationella handelsorganisationer, under verksamhetsområde E Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande inom UO 24 Näringsliv.

Anslaget disponeras för avgifter och bidrag för Sveriges deltagande i vissa internationella näringspolitiska organ. Utgiftsstyrande faktorer är

medlemsavgifternas utveckling i aktuell valuta samt fluktuationer i valutakurser. Anslaget disponeras av regeringen och belastas främst för avgifter och bidrag till bl.a. följande internationella organ. Deltagandet bedöms av regeringen som nödvändigt för att möjliggöra svensk påverkan på den internationella utvecklingen, för ett aktivt svenskt deltagande i internationellt samarbete samt för informationsinhämtning på för Sverige viktiga områden.

- Internationella byrån för mått och vikt (BIPM)
- Internationella organisationen för legal metrologi (OIML)
- Organisationen för intellektuell äganderätt (WIPO)
- Internationella bly- och zinkstudiegruppen (ILZSG)
- Internationella nickelstudiegruppen (INSG)
- Eureka
- Efta, Ädelmetallkonventionen
- COST, 4:th Fund (tekniskt-vetenskapligt samarbete)
- Internationella frysinstitutet
- Energistadskonferensen

Tabell 4.41 Beräkning av anslaget för år 2001

Tusental kronor

Anslag 2000	5 519
Ökat resursbehov	1 000 ¹
Förslag 2001	6 519

¹Till följd av engångvis minskning av anslaget 2000.

4.10 Övrig statlig verksamhet

4.10.1 Patent- och registreringsverket

Tabell 4.42 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (Som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 1999	66 317	546 014	647 596	-101 582
Prognos 2000	48 900	543 100	630 100	-87 000
Budget 2001	47 300	552 400	550 700	1 700

Verksamheten vid Patent- och registreringsverket finansieras genom avgifter. Verksamheten med patent, varumärken och mönster skall ge ett överskott, som motsvarar kostnaderna för Patentbesvärstättens verksamhet.

Patent- och registreringsverket (PRV) är central förvaltningsmyndighet för ärenden om patent, varumärken, mönster, efternamn och förnamn samt för registerärenden angående aktiebolag, filialer och europeiska ekonomiska intressegrupperingar. Verket är också central förvaltningsmyndighet för handels- och föreningsregisterärenden. PRV för även register över fysiska personers och dödsboms konkurser samt näringsförbud. Verket registrerar vidare kommunala vapen, meddelar utgivningsbevis för utgivare av periodisk skrift och är tillståndsmyndighet för användning av vissa officiella beteckningar m.m. PRV är internationell myndighet enligt den internationella konventionen om patentsamarbete. PRV är också behörig svensk myndighet för äkthetskontroll av beslut enligt artikel 81.6 i rådets förordning om gemenskapsvarumärken. Förutom dessa uppgifter utför PRV uppdragstjänster inom sitt verksamhetsområde. PRV arbetar också fortsatt med att införa miljöledningssystem för att integrera miljöhänsyn i sin verksamhet.

Samarbetet mellan de tre PCT-myndigheterna, det europeiska patentverket (EPO), det spanska patentverket (OEPM) och PRV fortsätter att utvecklas på grund av det stora intresset för internationella patentansökningar.

Regeringens överväganden

Verksamhetsmålen för PRV avseende området patent – ett första tekniskt föreläggande i nationella patentansökningar inom 7 månader samt beslut i nationella patentärenden inom i genomsnitt tre år – har inte fullt ut kunnat hållas på grund av den stora personalomsättningen bland verkets patentingenjörer. Läget har dock förbättrats jämfört med tidigare år. Tiden för ett första tekniskt föreläggande har i princip kunnat hållas inom alla områden utom det elektrotekniska. På samma sätt förhåller det sig när det gäller målet tre år till patent. Medelbehandlingstiden för år 1999 blev 3,12 år.

Verksamhetsmålet är att beslut i nationella varumärkesansökningar skall meddelas inom i genomsnitt tio månader. Det är dock fortfarande

stora balanser inom verksamheten vilket gör att den genomsnittliga handläggningstiden för nationella varumärkesansökningar var 25 månader och för internationella varumärkesansökningar 18 månader i slutet av 1999. Balanssituationen har sin grund bl.a. i utflyttningen av Varumärkesavdelningen till Söderhamn under 1998 då ingen av de dåvarande handläggarna flyttade med. Under 1998 och 1999 har en produktionskapacitet som motsvarar läget före flytten byggts upp och målet är att ansökningar som lämnas in vid årsskiftet 1999-2000 skall kunna handläggas inom den tid som anges i verksamhetsmålet. Varumärkesskydd är av växande intresse för både varu- och tjänsteproducerande företag och organisationer. Genom öppnandet av EU:s varumärkesmyndighet i Alicante samt ikraftträdandet av det s.k. Madridprotokollet finns det numera tre möjligheter att få ett varumärkesskydd i Sverige. Intresset för EG-varumärket samt varumärkesregistrering enligt Madridprotokollet är betydligt större än förväntat. Sedan 1996 har totala antalet varumärkesansökningar ökat med drygt 30 %. Dessa förhållanden är i sig positiva men utgör också de en grund till den svåra balanssituationen i Söderhamn.

Verksamhetsmålet är att beslut i mönsterärenden skall fattas inom i genomsnitt 11 månader. Den genomsnittliga handläggningstiden för mönsterärenden var i slutet av 1999 16 månader och når således ej upp till målet. En stark internationell utveckling kännetecknar området de närmaste åren. Senast i oktober 2001 skall EG-direktivet 98/71/98 vara genomfört i svensk lag.

Inom verksamhetsgrenen bolag är målet att beslut i ärenden angående nybildning av aktiebolag, handelsbolag och föreningar skall ske inom högst en vecka och att beslut i ärenden angående registerändringar för aktiebolag, handelsbolag och föreningar skall ske inom två veckor.

Den höga efterfrågan gällande registreringsärenden under 1999 samt stora kvarvarande ärendemängder från kapitalökningsreformen under 1998 har lett till stora balanser och därmed för kunderna oacceptabla väntetider under första delen av 1999. Verksamheten är också ansträngd genom förseningar av projekt BOLIT.

Den negativa trenden vände under hösten och vid årsskiftet 1999-2000 var balanserna relativt korta när det gäller nybildning och ändringar av aktiebolag, handelsbolag och enskilda firmor.

PRV:s internbudget för år 2000 visar ett underskott på ca 91 miljoner kr. Underskottet hänför sig till ökade kostnader i projekt BOLIT samt avarbetning av balanser inom varumärkesavdelningen. PRV har på grund av detta fått en kreditram för budgetåret 2000 på 207 miljoner kr. Den ekonomiska prognosen visar dock ett ekonomiskt överskott för år 2001 och de därpå följande åren. Detta innebär att behovet av räntekontokredit kommer att minska successivt framgent och beräknas vid slutet av år 2004 vara 0 kr.

Projekt BOLIT har som uppgift att förnya IT-stödet inom bolagsavdelningen hos PRV. Utgångspunkten har hela tiden varit att driftsstart skulle ske i god tid före millennieskiftet. I början av 1999 kunde dock konstateras att utvecklingsarbetet inte nått så långt som avsett, varför den planerade driftsstartpunkten i maj senarelagts till efter årsskiftet.

För att säkra projektets kostnad trots den förlängda projekttiden, slöt PRV i november ett avtal med huvudleverantören Cap Gemini om att genomföra BOLIT:s slutfas till ett fast pris. Genom detta har PRV fått möjlighet att på ett bättre sätt än tidigare bedöma projektets totala kostnad, som beräknas till 275 miljoner kr.

Regeringen bedömer att de största problemen i PRV:s verksamhet är de alltför långa handläggningstiderna och en ekonomi i obalans. Näringsdepartementet anlät i november 1999 en konsult för en total översyn av PRV:s verksamhet. Uppdraget gällde att närmare kartlägga och analysera de förhållanden i PRV:s verksamhet som har betydelse för att uppnå ekonomisk balans och rimliga handläggningstider ur ett kundperspektiv. Med utgångspunkt från analysen har förslag lämnats som skall leda till att de olika verksamheterna vid PRV kan bedrivas på ett effektivt sätt. Uppdraget har främst gällt verksamheterna vid bolags- och varumärkesavdelningarna. I uppdraget har även ingått att se över myndighetens övergripande styrning, ledning och ekonomi samt uppföljningen av de olika verksamheterna. En förstudie redovisades till Näringsdepartementet i februari 2000. Uppdraget med analys samt konkreta förslag till åtgärder har redovisats i sin helhet i september 2000. Förslagen bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Regeringen kommer även under nästa budgetår att med korta intervall kräva särskilda redovisningar avseende utvecklingen av handläggningstiderna liksom täta avrapporteringar av utvecklingen i och implementeringen av IT-projektet

BOLIT. Regeringen kommer också att ställa tydliga krav på att PRV under de närmaste åren förbättrar det ekonomiska resultatet för att uppnå resultatmässig balans.

4.10.2 Revisorsnämnden

Revisorsnämnden har till uppgift att handlägga frågor om godkännande och auktorisation av revisorer, samt registrering av revisionsbolag och att utöva tillsyn över revisorer och revisionsbolags verksamhet. Nämnden skall också följa den internationella utvecklingen inom revisionsområdet.

Revisorsnämndens verksamhet skall bidra till att olika aktörer och intressenter skall ha tillgång till trovärdig ekonomisk information avseende företagets redovisning och förvaltning, att samhällets behov av kvalificerade och oberoende externa revisorer och revisionsbolag tillgodoses samt att den revisionsverksamhet som dessa bedriver är av hög kvalitet och uppfyller höga etiska krav.

Genom sin verksamhet skall Revisorsnämnden också upprätthålla förtroendet för revisorer verksamhet och auktorisationssystemet. Det är viktigt att nämnden uppmärksammar och utesluter de revisorer som systematiskt arbetar grovt felaktigt eller av andra skäl är direkt olämpliga att utöva yrket.

Vid utövandet av tillsyn över revisorer och revisionsbolag skall Revisorsnämnden lägga stor vikt vid egna initiativ. Särskild uppmärksamhet skall ägnas åt den systematiska uppsökande tillsynen.

Riksdagens revisorer har granskat Revisorsnämnden och i rapporten (1999/2000:4) Revisorsnämnden – en tillsynsmyndighet redovisat resultatet av granskningen.

Rapporten har remitterats. Remissutfallet har sammanställts i ett förslag till riksdagen (Förslag 1999/2000:11). I förslaget föreslås sammanfattningsvis att regeringen utvecklar sin redovisning och analys till riksdagen av Revisorsnämndens uppnådda resultat, att regeringen överväger sammansättningen av Revisorsnämnden med avseende på ledamöternas kompetens samt att regeringen ser över formuleringen av verksamhetsmålen för revisorsnämndens handläggningstider. Förslaget bereds för närvarande i lagutskottet.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Revisorsnämndens verksamhet är helt avgiftsfinansierad. Under 1999 översteg kostnaderna intäkterna med 1,9 miljoner kronor. Även för år 2000 beräknas kostnaderna överstiga intäkterna med ca 1,9 miljoner kronor.

Tabell 4.43 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (Intäkt - kostnad)
Utfall 1999	10 720	12 641	-1 921
Prognos 2000	12 940	14 795	-1 855
Budget 2001	15 920	16 060	-140

Revisionens iakttagelser

Riksrevisionsverket har lämnat en revisionsberättelse utan invändning och bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt är rättvisande.

Regeringens överväganden

Resultatbedömning

Revisorsnämndens systematiska och uppsökande tillsyn (SUT) är det viktigaste instrumentet för att planmässigt finna och utesluta revisorer som arbetar felaktigt. Inom ramen för den uppsökande tillsynsverksamheten har fyra olika projekt drivits under 1999. Det ena är en granskning av revisorer baserade på stickprov, det andra en granskning av revisorer med osedvanligt många revisionsuppdrag, det tredje en granskning av revisorer som blivit godkända före år 1984 då kraven på teoretisk utbildning höjdes och det fjärde projektet avser revisorer som inte är medlemmar i någon av revisorsorganisationerna FAR eller SRS. Vanligt förekommande brister är otillräckliga revisionsinsatser och dålig dokumentation. Projekten har resulterat i upphävanden, varningar och erinringar. Resultaten av bl.a. dessa projekt leder till bedömningen att Revisorsnämnden bidragit till att nå effektmålen.

Revisorsnämndens verksamhet är indelad i fyra verksamhetsområden: Examination, Godkännande/auktorisering/registrering, Tillsyn och Internationella kontakter. Revisorsnämnden anordnade prov för såväl revisorsexamen som högre revisorsexamen både under våren och hösten

år 1999. Examinationsverksamheten går med förlust. Kostnaderna för att anordna proven är höga medan intäkterna är låga. Detta beror på att det enligt övergångsbestämmelser går att söka godkännande och auktorisation utan att avlägga prov. Från och med år 2003 beräknas intäkterna för verksamheten att öka då det blir obligatoriskt att genomgå proven. Från och med hösten 1999 medverkar Revisorsnämnden i kvalitetssäkring och genomförande av prov för revisorer inom Riksrevisionsverket (RRV). RRV ersätter Revisorsnämnden för kostnaderna i samband med proven.

Antalet inkomna och avgjorda ansökningar om auktorisation, godkännande och registrering ökade under året men ligger alltså, som en följd av låg rekrytering till branschen under 1990-talets första del, på en relativt låg nivå. Verksamhetsmålet uppfylldes genom att alla förstagångsansökningar avgjordes inom två månader. Beslut i ärenden om fortsatt godkännande/auktorisering och registrering fattades i 90 procent av fallen drygt en månad innan pågående period löpt ut. När beslut meddelats senare än en månad har detta berott på för sent inkomna ansökningar eller att kompletteringar erfordrats.

Tillsynsverksamheten innefattar systematisk och uppsökande tillsyn (SUT) samt disciplinverksamhet. I förhållande till 1998 ökade antalet öppnade disciplinärenden från 148 till 162. Närmare en tredjedel av det totala antalet disciplinärenden som öppnades under året var av Revisorsnämnden initierade ärenden. Detta är också en ökning jämfört med 1998 då andelen öppnade disciplinärenden som var egeninitierade uppgick till en femtedel. Nämnden beslutade om disciplinära åtgärder i ca 35 procent av avgjorda disciplinärenden. Den mest frekventa åtgärden var varning som utdelades i hälften av fallen.

För disciplinverksamheten har målen varit att alla ärenden som väcktes under budgetåret 1995/96 skulle vara avklarade under 1999 samt att 85 procent av de ärenden som öppnades under 1997 skulle vara avklarade under 1999. Målet avseende ärenden som öppnades under 1997 uppnåddes medan målet avseende ärenden som öppnades under 1995/96 inte uppnåddes. Alla ärenden (212 stycken) förutom sex stycken var dock avgjorda. Tre av de icke avgjorda ärendena berodde på byte av handläggare och de tre övriga fallen berodde på samordning av utredningar och inväntande av kompletterande uppgifter/beslut från åklagarmyndighet och domstol.

Under 1999 har ytterligare en medarbetare med kvalificerad revisorskompetens rekryterats för den systematiska och uppsökande tillsynsverksamheten och bedömningen görs att denna nu kan bedrivas i tillräcklig omfattning.

I de internationella kontakterna har nämnden deltagit i tre möten med EU-kommissionens revisionskommitté, haft informationsutbyte med de nordiska länderna och bidragit med insatser i det svensk - ryska samarbetsprojektet.

Analys och slutsatser

Regeringen kommer i det fortsatta arbetet att beakta de förslag som Riksdagens revisorer nu har lämnat till riksdagen. Formuleringen av verksamhetsmålen för Revisorsnämndens handläggningstider kommer att bli föremål för överväganden redan i det kommande arbetet med regleringsbrevet för år 2001.

I all väsentlighet uppfyllde nämnden de verksamhetsmål som regeringen angett i regleringsbrevet för år 1999. I de fall målen inte uppnåtts har tillfredsställande förklaringar till detta angivits

4.10.3 Försäljning av Grängesbergs Gruvor AB till Ludvika kommun

Riksdagen beslutade hösten 1987 (prop. 1987/88:25, bet. 1987/88:NU12, rskr. 1987/88:112) att godkänna överlåtelseavtal mellan SSAB Svenskt Stål AB och staten innebärande att samtliga aktier i SSAB Gruvor AB per den 31 december 1987 överläts till staten samt att staten övertog SSAB:s personalansvar i Grängesberg med anställningsskydd t.o.m. utgången av 1991. Gruvbolagets namn ändrades samtidigt till Grängesbergs Gruvor AB (GGAB). Hösten 1987 etablerades dotterbolaget Utvecklings AB Laven med uppgift att stimulera etablerandet av nya företag i Grängesberg.

I enighet mellan ägare, bolag, kommun och de fackliga organisationerna beslutades våren 1989 att gruvdriften skulle upphöra årsskiftet 1989/90 dvs. två år tidigare än beräknat. Sedan nedläggningen har GGAB:s verksamhet huvudsakligen bestått av personalavveckling, etablering av nya företag samt återställande av gruvområdet.

Genom köpeavtal förvärvade den 29 juni 1995 Ludvika kommun från GGAB samtliga aktier i Utvecklings AB Laven. I Utvecklings AB Laven

låg all mark och fastigheter tillhörande GGAB. Genom optionsavtal till detta köpeavtal mellan staten och Ludvika kommun skall kommunen — under förutsättning av riksdagens godkännande — äga rätt men inte skyldighet (option) att från svenska staten förvärva samtliga 1 000 aktier i GGAB mot erläggande av en krona. Köparen skall senast den 31 december 2000 skriftligen hos svenska staten påkalla inlösen av aktierna. Tillgångar som förvärvas på grund av utnyttjande av optionen skall Ludvika kommun ianspråka för utveckling av näringslivet i kommunen, företrädesvis inom orten Grängesberg.

Ludvika kommun har i en skrivelse den 20 september 1999 begärt enligt optionsavtalet att få förvärva samtliga 1 000 aktier i GGAB mot erläggande av en krona.

Svenska staten och Ludvika kommun har i september 2000 träffat ett aktieöverlåtelseavtal avseende samtliga aktier i GGAB och som förutsätter riksdagens godkännande att få sälja dessa.

Regeringens överväganden

Enligt regeringens uppfattning är det riktigt att optionsavtalet mellan staten och Ludvika kommun fullföljs. Med hänsyn till den strukturomvandling som Grängesberg genomgått i samband med avvecklingen av gruvdriften är det också riktigt att de medel som finns i GGAB ianspråkas för att ytterligare utveckla näringslivet på orten. Ludvika kommun har den bästa kunskapen att möjliggöra detta.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att riksdagen bemyndigar regeringen att enligt nämnda optionsavtal få sälja statens samtliga aktier i GGAB till Ludvika kommun.

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att sälja statens aktier i Grängesbergs Gruvor AB till Ludvika kommun.

5 Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande

5.1 Omfattning

Politikområdet Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande består av följande verksamheter: utrikeshandel och handelspolitik, exportfrämjande, investeringsfrämjande samt näringslivsutveckling i Östersjöregionen.

Politikområdets verksamhet syftar till att åstadkomma öppna marknader och avveckla handelshinder samt att öka den fria rörligheten på den inre marknaden, att öka exporten – främst från små och medelstora företag, att öka de utländska investeringarna i Sverige, att främja ekonomisk och miljömässigt hållbar utveckling i Östersjöregionen samt att stärka profileringen av Sverige i utlandet till stöd för svensk export och för att öka utländska investeringar i Sverige.

Inom politikområdet finns följande myndigheter och andra statliga verksamheter:

Kommerskollegium är central förvaltningsmyndighet för utrikeshandel och handelspolitik. Kollegiet skall bistå regeringen i dess arbete med att verka för en väl fungerande inre marknad och ett öppet och starkt multilateralt handelssystem och fortsatt liberalisering av handeln.

Sveriges exportråd (Exportrådet) skall som centralt serviceorgan inom exportfrämjandet initiera, planera, samordna, marknadsföra och

genomföra åtgärder för att främja svensk export.

AB Svensk Exportkredits (SEK) verksamhet syftar främst till att tillhandahålla medelång och lång exportfinansiering till svenska företag.

Exportkreditnämnden (EKN) skall tillhandahålla garantier till svenska företag för att medverka till ökad svensk export.

Delegationen för utländska investeringar i Sverige (Invest in Sweden Agency, ISA) är den centrala myndigheten för investeringsfrämjande åtgärder i Sverige.

Anslaget Näringslivsutveckling i Östersjöregionen (Östersjömiljard II) syftar till att stimulera näringslivsutveckling i och handel med Östersjöregionen.

Anslaget Avgifter till internationella handelsorganisationer disponeras för Sveriges deltagande i vissa internationella handelspolitiska organisationer.

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (SWEDAC) är central förvaltningsmyndighet för teknisk kontroll och nationellt ackrediteringsorgan.

Utrikesdepartementet är ansvarigt för politikområdet inom regeringskansliet.

5.2 Utgiftsutveckling

Tabell 5.1 Utgiftsutvecklingen inom politikområdet Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande

Miljoner kronor

	Utfall 1999	Anslag 2000	Utgifts- prognos 2000	Förslag anslag 2001	Beräknat anslag 2002	Beräknat anslag 2003
39:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll	15,8	17,2	17,4	18,2	18,6	19,0
39:2 Kommerskollegium	51,0	56,8	59,6	57,6	58,8	60,1
39:3 Exportfrämjande verksamhet	152,4	178,7	185,4	173,7	135,7	135,7
39:4 Svensk Exportkredits statsstödda kreditgivning	5,9	1,2	2,8	0,1	0,1	0,1
39:5 Investeringsfrämjande	55,4	49,4	59,4	51,4	52,3	53,4
39:6 Näringslivsutveckling i Östersjöregionen	43,0	100,0	157,0	300,0	250,0	200,0
39:7 Avgifter till internationella handelsorganisationer	10,7 ¹	16,8	12,5	16,8	16,8	16,8
24E6 Världsutställningen i Hannover (äldreanslag)	20,0					
24E2 Exportfrämjande verksamhet (äldreanslag)	0,6					
12A5 Investeringsfrämjande (äldreanslag)	0,5					
Totalt för politikområde 39 Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande	355,3	420,1	494,1	617,8	532,4	485,2

¹ Redovisat belopp för 1999 avser utgifter under anslaget G4 Avgifter till vissa internationella organisationer.

5.3 Mål

Målet är en effektiv inre marknad och en öppen handelspolitik i EU, ett förstärkt multilateralt handelssystem inom WTO, ökad svensk export och ökade utländska direktinvesteringar i Sverige.

5.4 Politikens inriktning

Sverige är en del i den internationella ekonomin och vårt land är i hög grad beroende av utrikeshandel och ett väl fungerande regelverk för en fri världshandel. Inte minst viktigt för Sverige är att EU:s inre marknad fungerar väl, att vårt land är attraktivt för utländska investeringar och att den ekonomiska utvecklingen i vårt närområde är gynnsam.

Under det svenska ordförandeskapet i EU:s ministerråd första halvåret 2001 ges särskilda möjligheter att tillsammans med andra länder påverka den europeiska och internationella utvecklingen i för vårt land viktiga avseenden.

En väl fungerande inre marknad är av stor vikt. Det är viktigt att göra den inre marknaden ännu mer effektiv, särskilt vad gäller den fria rörligheten för varor och tjänster, och göra den tydlig för konsumenter och företag. De möjligheter som detta ger till ökad export och den prispress

som uppstår på importsidan kan lämna ett viktigt bidrag till den samhällsekonomiska utvecklingen.

Som enskild nation och som EU-medlem verkar Sverige för en fri världshandel med överenskomna spelregler, vilket utgör en förutsättning för att alla länder skall få samma rättigheter oberoende av ekonomisk och politisk styrka. Världshandelsorganisationen (WTO) är av grundläggande betydelse i detta arbete. Det är också viktigt att WTO utvidgas till att omfatta fler länder, inte minst stora marknader för svensk export som Kina.

Vår strävan efter en fri världshandel förenas inom den samlade utrikespolitiken med ett förnyat utvecklingssamarbete och arbete för en ekologiskt och socialt hållbar global utveckling. Det är därför av särskild vikt att utvecklingsländerna integreras i världshandelssystemet och bistås i att utnyttja dess fördelar. I takt med att industrialiserade länders ekonomier ställs om i riktning mot IT och nya teknologier är det viktigt att världshandelssystemet anpassas för att underlätta denna omställning.

Exporten står för 45 procent av BNP och spelar en avgörande roll för tillväxten i den svenska ekonomin. Det är därför viktigt att exportfrämjande åtgärder genomförs för att underlätta särskilt små och medelstora företags exportansträngningar.

Utländska direktinvesteringar ökar inflödet av kompetens, teknologi och kapital, vilket i sin tur

bidrar till en uthållig ekonomisk tillväxt och fortsatt god utveckling på den svenska arbetsmarknaden. Mot denna bakgrund är det viktigt att den investeringsfrämjande verksamheten fungerar väl på nationell, regional och lokal nivå.

Regeringen lägger stor vikt vid ett offensivt, slagkraftigt och integrerat Sverigefrämjande. Särskilda satsningar på IT, miljö och andra spjutspetsområden är viktiga för att främja särskilt små och medelstora företags export och för att attrahera utländska investeringar till Sverige liksom för att stärka bilden av Sverige som ledande nation inom dessa områden.

Regeringen har såväl i regeringsdeklarationen som i 2000 års vårproposition framhållit Östersjöregionens stora tillväxtpotential och Sveriges intresse av att främja en politisk, ekonomisk och social utveckling i regionen. Tillkomsten av förbindelsen över Öresund ger viktiga bidrag till den ekonomiska utvecklingen, inte bara i Öresundsregionen utan i hela Östersjöområdet. Det intensiva integrationssamarbetet med Danmark i Öresundsregionen har skapat stora tillväxtmöjligheter som är mätbara redan för år 1999.

5.5 Insatser

5.5.1 Statliga insatser inom politikområdet

Sverige deltar i ett antal internationella handels- och näringspolitiska organisationer för att påverka den internationella utvecklingen samt för informationsinhämtning på för Sverige viktiga områden.

Sverige har ett starkt intresse av frihandel och rättvisa spelregler på det handelspolitiska området. Inom ramen för EU:s gemensamma handelspolitik har Sverige aktivt arbetat för att få till stånd en ny multilateral förhandlingsrunda inom WTO som just skulle syfta till fortsatta liberaliseringar och förstärkningar av det handelspolitiska regelverket. Sverige är också pådrivande när det gäller ökad öppenhet i EU:s handelspolitik gentemot andra länder.

En väl fungerande inre marknad inom EU är av avgörande betydelse för Sveriges ekonomiska utveckling. Kommerskollegium har en viktig funktion som bevakare av handelshinder, bl.a. i sin roll som samordningscentral och kontaktpunkt för företag och enskilda när det gäller handelshinder och andra problem på den inre

marknaden. Den återrapportering som sker varje kvartal ger en tydlig indikation på de sektorer där problem kvarstår och därför i förlängningen bör vara föremål för politiska åtgärder.

SWEDAC har under året intensifierat sina insatser inom EU:s utvidgningsarbete genom att aktivt engagera sig i s.k. twinningprojekt. Dessa är en del av insatserna för att hjälpa kandidatländerna att snabbt få till stånd den lagstiftning och infrastruktur avseende bl.a. ackrediterings- och standardiseringsprogram samt den marknads kontroll som kommer att krävas av dem innan de kan bli medlemmar i EU.

Inom exportfrämjandet har Exportrådet aktivt genomfört åtgärder för att främja svensk export, bl.a. genom att förse svenskt näringsliv, särskilt små och medelstora företag, med information och råd om exportmöjligheter och handelsteknik. Under året har särskilda exportsatsningar på IT- och miljöområdet genomförts. Programmet Marknadsplats Östersjön med finansiering ur Östersjömiljard II har lanserats i syfte att öka handeln med länderna runt Östersjön.

Regeringen anser att det är viktigt att svenska företag har tillgång till statsstödda exportkrediter för att uppnå konkurrensneutralitet mellan svenska och utländska företag. Statens ägarandel i AB SEK har 2000-06-29 ökat till 65 procent. ABB Structured Finance Investment AB har inträtt som ägare för resterande del av bolaget.

Exportkreditnämnden spelar en central roll för att skapa förutsättningar för ökad export till olika marknader. EKN bistår regeringen i arbetet med miljöfrågor inom OECD för att utveckla gemensamma riktlinjer för miljökrav vid exportfinansiering.

EKN har från den 1 april 2000 infört en särskild miljöpolicy för garantigivning. Detta innebär bland annat att EKN skall göra en miljögranskning enligt vissa riktlinjer vid större exportprojekt med risk för påtaglig negativ miljöpåverkan. Vidare skall EKN verka för att exportföretagen uppmärksammar miljöfrågor och importlandets lagstiftning vid exportfinansiering.

Invest in Sweden Agency har aktivt verkat för att antalet utländska direktinvesteringar i Sverige skall fortsätta att öka, och har på ett övergripande plan bl.a. förstärkt och vidareutvecklat sin projektverksamhet och de uppsökande aktiviteter som syftar till att etablera kontakter med investerare i utlandet. Under året har myndigheten också utökat sin investerarservice och länderverksamhet för att bättre kunna ta till vara direktförfrågningar som når kontoren i Stockholm

och i utlandet. ISA har vidare verkat för en fördjupning av samarbetet med olika aktörer på regional och lokal nivå.

För att stärka bilden av Sverige som ledande nation inom informationsteknik- och telekommunikationsområdet har ISA gjort omfattande insatser, bl.a. i form av press- och informationsseminarier, bearbetning av analytiker, beslutsfattare och medier samt genom publicering av sektorspecifikt informationsmaterial.

Myndigheten har även genomfört ett branschövergripande arbete för att samordna universitet, forskningsinstitut, privata och offentliga aktörer för en gemensam satsning på ett mikroelektroniskt centrum i Norrköping

I enlighet med beslutet på grund av 1998 års ekonomiska vårproposition inleddes budgetåret 1999 verksamheten med stöd till näringslivsutveckling i Östersjöområdet, den s.k. Österjömiljarden II. Verksamheten samordnas med och kompletterar utvecklingssamarbetet med Östersjöländerna. År 1999 fattade regeringen beslut om fem insatser motsvarande 100 miljoner kronor. År 2000 har regeringen under de första sju månaderna beslutat om ytterligare 14 insatser motsvarande drygt 135 miljoner kronor. Beslutet har innefattat stöd till miljö- och energiprojekt, IT-satsningar, regionala näringslivsriktade insatser och programmet Marknadsplats Östersjön genom Exportrådet. Medel ur anslaget har dessutom avsatts för insatser i Öresundsregionen.

Sammanlagt har drygt 148 miljoner kronor utbetalats. Särskild tonvikt har lagts vid små och medelstora företags deltagande i Östersjöhandeln.

Multilaterala insatser har främjats genom stöd till Nordiska Investeringsbanken och Världsbanken. Stöd har beviljats till investeringsfrämjande åtgärder och till åtgärder inom ramen för de regionala tillväxtavtalen.

En särskild Östersjöberedning tillkallades i december 1998 med uppgift att utarbeta en strategi för Sveriges agerande på det ekonomiska området i Östersjöregionen samt lämna förslag till prioriteringar, riktlinjer och beredningsordning för stöd ur anslaget Näringslivsutveckling i Östersjöregionen. Anslagets användning 1999-2000 följer beredningens rekommendationer (SOU 1999:125). Detsamma gäller strävan att delegera beslut om enskilda insatser till statliga myndigheter eller andra statsstödda organ. Utrikesdepartementet har därefter utfärdat riktlinjer för anslagets användning. Regeringen har i

skrivelse till Riksdagen i september 1999 (1999/2000:7, Ekonomisk utveckling och samarbete i Östersjöregionen) redovisat sin strategi för ekonomisk utveckling och samarbete i Östersjöregionen.

I enlighet med Östersjöberedningens rekommendationer har medel avsatts till stöd för projektexport i Östersjöregionen via Regeringskansliets Projektexportsektariat inom UD. Projektexportsektariatet har även givits i uppdrag att inför och under det svenska EU-ordförandeskapet utarbeta förslag inom näringslivsområdet på hur EU:s samarbete i norra Europa kan utvecklas, den s.k. "Nordliga dimensionen".

I september 1999 inrättades det s.k. Östersjömiljardsektariatet vid Utrikesdepartementets enhet för Central- och Östeuropa. Sekretariatets uppgift är att samordna hanteringen av Östersjömiljard II samt utfasningen och uppföljningen av Östersjömiljard I.

5.5.2 Insatser utanför politikområdet

Inom export- och investeringsfrämjandet är ett flertal såväl statliga och kommunala som privata aktörer verksamma. Exportrådet och ISA eftersträvar ett bredare samarbete med dessa inom sina respektive verksamhetsfält.

Genom Nämnden för Sverigefrämjande i utlandet (NSU) med kansli på Utrikesdepartementets press- och informationsenhet finns ett forum för informationsutbyte och gemensamt agerande mellan de statliga och halvstatliga organisationerna inom Sverigefrämjandet. NSU tar initiativ till Sverigefrämjande projekt. Med anledning av regeringens satsning på Europafrågor i den ekonomiska vårpropositionen 1998 (prop. 1997/98:150) tillfördes anslaget C2 Övrig information om Sverige i utlandet inom utgiftsområde 5 Utrikespolitik 2 miljoner kronor per år för perioden 1999-2001.

Inrättandet av tre nya statliga myndigheter för företagsutveckling, forskning och utveckling samt omvärldsanalys den 1 januari 2001, kommer att i viss mån påverka politikområdet och kräva ett samarbete med berörda myndigheter och organisationer inom export- och investeringsfrämjandet.

5.6 Resultatbedömning

Målet för dåvarande verksamhetsområdet, nuvarande politikområdet Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande, var enligt prop. 1999/2000:1 att medverka till genomförandet av en effektiv inre marknad, ett öppet och starkt multilateralt handelssystem, ökad svensk export samt ökade utländska direktinvesteringar i Sverige. Målet var vidare att medverka till ekonomisk utveckling och ett ökat välbefinnande i Östersjöregionen.

5.6.1 Resultat

Inom ramen för den gemensamma handelspolitiken har Sverige aktivt verkat för fortsatta liberaliseringar och regelförstärkningar inom WTO och för en effektivare inre marknad och en öppnare handelspolitik inom EU.

WTO:s ministerkonferens i Seattle 1999 misslyckades med att lansera en ny förhandlingsrunda. Misslyckandet pekade på behovet av att förnya den globala handelspolitiken. Utvecklingsländernas särskilda problem att implementera tidigare avtal bör beläggas mera, och möjligheterna att öka WTO:s öppenhet ses över. Även förhållandet mellan frihandeln och sociala aspekter behöver kunna tas upp inom WTO. Ett huvudmål för EU är att ett beslut om en ny förhandlingsrunda skall fattas så snart som möjligt. I enlighet med tidigare fattade beslut har förhandlingar under 2000 inletts rörande jordbruk och tjänster.

Kommerskollegium har bidragit till att svenska intressen tas tillvara i det handelspolitiska arbetet, bl.a. genom att granska den handelshindrande effekten av nya regler och bistå företag och enskilda när det gäller handelshinder och problem på inre marknaden. Genom ett aktivt deltagande i arbetet inom olika internationella fora har kollegiet också medverkat till mer effektiva internationella handelsprocedurer.

Inom programmen Marknadsplats Europa och Informationsteknik har Kommerskollegium fortsatt att utveckla de två projekten "Östersjöwebben", med syftet att främja handeln i Östersjöregionen, samt "Gränslösa affärer", med syftet att öka medvetandegraden hos företagen om betydelsen av ett aktivt deltagande i offentlig upphandling.

SWEDAC har aktivt verkat för att utveckla svenska kontrollordningar i öppna system. Sveri-

ges engagemang på nordisk och internationell nivå har medfört att Sverige i vissa avseenden ses som ett föregångsland när det gäller marknads kontroll.

Riksdagen beslutade under 1999 om förändringar i ädelmetallstiftningarna (prop. 1998/99:102, bet. 1999/2000:NU6, rskr 1999/2000:3. Dessa har inneburit att verksamheten med kontrollstämpling av ädelmetallföremål har minskat i Sverige.

Inom uppdragsverksamheten har SWEDAC ackrediterat närmare 3 000 organ i Sverige för olika uppgifter. Förutom i Sverige har ackrediteringar företagits i Slovenien, Norge, USA och Island. Handläggningstider för nyackrediteringsärenden har utvärderats genom stickprov.

Under 1999 ökade den svenska varuexporten med 4 procent och varuimporten med 4 procent i värde. Exporten gick främst till EU-länderna (58,4 procent) och exportandelarna ökade till EU-länderna samt Nord- och Sydamerika. Tjänsteexporten ökade med 8 procent och tjänsteimporten med 10 procent. Under första kvartalet 2000 ökade den svenska exporten med 16 procent och importen med 17 procent i värde.

Exportrådet har för budgetåret 1999 rapporterat en positiv utveckling inom alla sina verksamhetsområden. Exportrådet har hjälpt ett ökat antal företag i olika skeden av exportprocessen. Antalet små och medelstora företag som exponerades på den utländska marknaden ökade. Det kan bl.a. exemplifieras genom ett markant ökat deltagande i Exportrådets småföretagarprogram. Härigenom skapas möjlighet till ökad export.

Inom verksamhetsområdet exportinformation, som i huvudsak finansieras med statliga medel, besvarades mer än 100 000 affärsförfrågningar, varav 75 000 vid utlandskontoren. Undersökningar visar att många av dessa förfrågningar leder till nya exportaffärer. Satsningen på Internet har fortsatt. Informationen har utökats och blivit mer lättillgänglig. Den avgiftsfria rådgivningen har blivit alltmer kvalificerad.

Under året har Exportrådet genomfört småföretagsprogram och projekt med 1 350 företag, i många fall med finansiering med statliga medel, såsom programmen Marknadsplats Europa, Informationsteknik och Marknadsplats Östersjön. Dessutom har programmet Svensk Miljöteknikexport lanserats där ett nätverk med 600 företag har aktiverats.

Inom Exportrådets Exportkonsulting, som är helt företagsfinansierad, har konsultuppdrag för cirka 1 500 företag utförts på Exportrådets ut-

landskontor. Exportrådet har under 1999 och första halvåret 2000 hjälpt allt fler svenska IT-företag ut på olika marknader.

Exportrådets regionala närvaro har förstärkts, främst genom så kallade Exportcentra som nu finns på 21 platser i landet.

Svensk Exportkredits verksamhet bidrar till att stärka svensk industris internationella konkurrenskraft. Verksamheten har gynnats av de rådande räntenivåerna på de statsstödda exportkrediterna som under 1999 var fördelaktigare än marknadsräntorna. Detta ledde till en kraftig ökning av volymen av nya exportkrediter i det statsstödda systemet. Även under år 2000 fortsätter denna utveckling, vilket återspeglas även av de stora inestående offertvolymerna.

Exportkreditnämndens garantigivning är viktig för att möjliggöra svensk projektexport och har medverkat till att svenska exportföretag kan erbjuda likvärdiga villkor i den internationella konkurrensen om exportkontrakten. EKN har 1999 lämnat garantier på 19 större exportaffärer och två större investeringsgarantier. Med större affärer avses de affärer vars kreditbelopp inklusive kreditränta överstiger 100 miljoner kronor. EKN har under första halvåret 2000 lämnat exportkreditgarantier på 17 större affärer.

Inflödet av direktinvesteringar i världen uppgick till över 827 miljarder dollar under 1999, vilket motsvarar en ökning med 78 procent sedan 1997.

I Sverige uppgick inflödet av direktinvesteringar till ca 502 miljarder kronor under 1999, vilket motsvarar mer än en tredubbling i förhållande till 1998 då inflödet uppgick till 156 miljarder kronor. Utflödena av direktinvesteringar från Sverige uppgick under samma perioder till 165 respektive 194 miljarder kronor.

ISA har medverkat i 125 investeringsbeslut under 1999 mot 92 beslut 1998. Dessa beslut ledde till drygt 1 300 nya arbetstillfällen, vilket kan jämföras med ca 550 nya arbetstillfällen för 1998. Ungefär 950 arbetstillfällen bibehölls eller övertogs genom förvärv av utländska ägare. Vid årsskiftet 1999/2000 hade ISA en "kundstock" om drygt 1 100 etableringar. Motsvarande siffra ett år tidigare var 769. Etableringarna härrör från i första hand Tyskland och USA.

ISA har under första halvåret 2000 i varierande grad bidragit till 69 etableringar, vilket motsvarar mer än en fördubbling jämfört med förra året.

Under 1999 har myndigheten framgångsrikt bedrivit projekt på såväl regional som lokal nivå. Verksamheten har präglats av olika typer av sam-

verkansformer som har givit långsiktiga resultat i form av bl.a. ökad sysselsättning i regionalpolitiskt prioriterade regioner.

Verksamheten inom Östersjömiljard II startade i praktiken under första halvåret 2000. Intresset från svenskt näringsliv, kommuner, länsstyrelser och samarbetsländerna är stort. Erfarenheterna av de insatser som genomförts hittills har varit goda. Den verksamhet som pågått längst, Marknadsplats Östersjön, har kunnat bistå ett betydande antal mindre och medelstora svenska företags marknadssatsningar.

5.6.2 Analys och slutsatser

Sverige har under 1999 och första halvåret 2000 bidragit till utvecklingen av en bättre fungerande inre marknad inom EU och fortsatta handelsliberaliseringar såväl regionalt som multilateralt.

I detta arbete har Kommerskollegium spelat en viktig roll. Genom handelspolitiska utredningar och verksamheter på inre marknadsområdet har Kommerskollegium bidragit till att svenska intressen har tagits tillvara i det internationella och europeiska arbetet. Regeringen anser att kollegiet har uppfyllt sitt uppdrag att verka för en väl fungerande inre marknad och ett öppet och starkt multilateralt handelssystem och fortsatt liberalisering av handeln.

Vad gäller funktionen "Utrikeshandel inom civilt försvar" bedömer regeringen att det finns förutsättningar för funktionen att, vid ett förändrat omvärldsläge, kunna uppnå en god förmåga inom de tidsramar som finns angivna för förlängd anpassningsperiod för beredskapsåtgärder.

Den inre marknadens funktion beror till stora delar på hur frågor om fri varurörighet hanteras, däribland bedömning av överensstämmelse med ställda säkerhetskrav. Det svenska systemet som administreras av SWEDAC har rönt internationell respekt. Regeringen gör vidare bedömningen att SWEDAC:s verksamhet även bidragit till en förbättrad marknads kontroll.

Genom Exportrådets verksamhet har små och medelstora företag fått tillgång till kvalificerad exportinformation och rådgivning av stor betydelse för företagens exportansträngningar. Regeringen anser att Exportrådet genomfört åtgärder för att främja svensk export på ett mycket positivt sätt och därmed aktivt bidragit till att öka denna.

Under året har det statliga exportfrämjandet genom Sveriges exportråd varit föremål för särskild utredning. Utredningen skall bl.a. belysa frågan om det statliga uppdraget till Exportrådet överensstämmer med samhällsekonomiska mål och företagens behov i olika delar av landet. Utredaren förväntas redovisa sitt slutbetänkande den 1 november 2000.

Svensk Exportkredit har 1999 och 2000 med sin verksamhet inom exportfinansiering utgjort ett viktigt bidrag för att stärka svensk industris internationella konkurrenskraft. Regeringen bedömer att SEK uppfyllt sitt uppdrag att inom systemet för statsstödd exportkreditgivning främja svensk export.

Exportkreditnämnden har med sin garantigivning medverkat till att svenska exportföretag kan erbjuda med konkurrentländerna likvärdiga villkor i konkurrensen om exportkontrakt. Regeringen anser att EKN på ett framgångsrikt sätt har förenat målet om garantigivning för svensk exportindustri på gynnsamma villkor med målet att verksamheten skall vara självbärande på sikt. Under senare tid har EKN reserverat betydande medel för att kompensera sig för den ökade riskkoncentrationen. Detta eftersom stora enstaka affärer med vissa länder har ökat riskkoncentrationen i portföljen på ett sätt som, enligt de principer EKN tillämpar, nödvändiggör särskilda av-sättningar. Detta har medfört ett redovisat underskott första halvåret 2000. Hur denna situation skall hanteras övervägs f.n. inom regeringskansliet.

Främjandet av utländska direktinvesteringar i Sverige är av stor betydelse för tillväxt och sysselsättning, och ISA fyller här en central funktion. Regeringen anser att ISA under 1999 har fullgjort uppdraget att främja utländska direktinvesteringar i Sverige på ett mycket förtjänstfullt sätt.

Regeringen ser det som angeläget att ISA också fortsättningsvis aktivt samverkar med lokala och regionala aktörer för att utveckla investeringsfrämjandet, bl.a. genom utbildningsverksamhet och samarbetsavtal.

Under 1999 har ISA utvecklat och infört en förbättrad modell för uppföljning, mätning och värdering av verksamhetens resultat. Regeringen ser det som positivt att delegationen på detta sätt har tagit fram ett effektivt styrinstrument för bl.a. resursallokering och kvalitetssäkring.

Östersjöregionen är en av världens snabbast växande regioner. Sverige och svenskt företagande har en nyckelroll i denna dynamiska process.

Regeringen ser Östersjömiljarden II som ett viktigt instrument för att förstärka svenska företags position i Östersjöregionen och att förbättra förutsättningarna för svenska företags deltagande i utvecklingen av regionens näringsliv. Erfarenheterna av hittills beslutade insatser har varit goda. Anslaget kommer att utvärderas i sin helhet när samtliga insatser är genomförda.

5.7 Revisionens iakttagelser

Riksrevisionsverket (RRV) har inte haft några invändningar i revisionsberättelserna för år 1999 avseende myndigheterna inom politikområdet.

5.8 Budgetförslag

5.8.1 39:1 SWEDAC (Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll): Myndighetsverksamhet

Tabell 5.2 Anslagsutvecklingen

Tusental kronor

1999	Utfall	15 763	Anslags-sparande	232
2000	Anslag	17 200	Utgifts-prognos	17 432
2001	Förslag	18 234		
2002	Beräknat	18 599 ¹		
2003	Beräknat	18 996 ²		

¹ Motsvarar 18 234 tkr i 2001 års prisnivå.

² Motsvarar 18 234 tkr i 2001 års prisnivå.

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (SWEDAC) är central förvaltningsmyndighet för teknisk kontroll och nationellt ackrediteringsorgan för laboratorier och för certifierings-, provnings- och besiktningsorgan. Myndighetsverksamheten omfattar ansvar för den totala marknadskontrollen i Sverige (ett 20-tal myndigheters tillsyn på marknaden av att produkter uppfyller väsentliga säkerhets-, miljö- och hälso-krav). Härutöver har SWEDAC ett sektorsansvar för legal mätteknik, att varor håller mått och vikt, samt ädelmetallkontrollen.

Ackrediteringsverksamheten svarar för drygt 75 procent av SWEDAC:s omsättning. Omfattningen och komplexiteten i verksamheten, som bl.a. bygger på internationella standarder, varierar kraftigt mellan ackrediteringsområden. Som

ackrediteringsorgan har SWEDAC att i internt och externt arbete uppfylla högt ställda kvalitetskrav och genomgår internationella kvalitetsrevisioner. SWEDAC:s kvalitetssystem omfattar så väl ackrediteringsverksamheten som myndighetsdelen.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 5.3 Budget för avgiftsbelagd verksamhet – Ackreditering

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (Intäkt-kostnad)
Utfall 1999 (varav tjänsteexport)	64 514	64 186	328
Prognos 2000 (varav tjänsteexport)	66 400	68 100	-1 700
Budget 2001 (varav tjänsteexport)	65 000	66 100	-1 100
Budget 2002	66 000	66 600	-600
Budget 2003	67 500	67 500	0

Uppdragsverksamheten är helt självfinansierad. Intäkterna inklusive ränta har 1999 ökat med nästan 13 procent, vilket innebär en volymökning på ca 10 procent, varav 6 procent beror på den kraftigt ökade projektverksamheten. Kostnaderna har ökat med nästan 8 procent. Resultatet är ett överskott på 328 000 kr (1998 ett underskott på 1 814 000 kr) mot ett budgeterat underskott på 1 700 000 kr. Resultatförbättringen är huvudsakligen en produkt av volymökningen och en procents högre pris än budgeterat.

5.8.2 39:2 Kommerskollegium

Tabell 5.4 Anslagsutvecklingen

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
1999	51 022	4 280	
2000	Anslag	56 776	59 613
2001	Förslag	57 567	
2002	Beräknat	58 819 ¹	
2003	Beräknat	60 142 ²	

¹ Motsvarar 57 576 tkr i 2001 års prislivå.

² Motsvarar 57 576 tkr i 2001 års prislivå.

Anslaget finansierar Kommerskollegiums verksamhet. Kollegiet är central förvaltningsmyndig-

het för utrikeshandel och handelspolitik. Kommerskollegium är även funktionsansvarig myndighet för funktionen Utrikeshandel inom civilt försvar.

Utöver det egna anslaget har myndigheten tillförts medel från anslaget E2 Exportfrämjande verksamhet. Dessa medel används för insatser inom programmen Marknadsplats Europa och Informationsteknik.

Regeringens överväganden

I samband med Sveriges ordförandeskap i EU första halvåret 2001 skall kollegiet ha en ökad beredskap att bistå Regeringskansliet i det löpande arbetet. Detta gäller särskilt arbetet inom den gemensamma handelspolitiken (133-kommittén, dess underkommittéer och EG:s tullunion), arbetet för en ny WTO-runda, pågående WTO-förhandlingar om jordbruks- och tjänstehandel, arbetet för att förbättra den inre marknadens funktion (Inre marknadsrådet och dess beredande underorgan, arbetet med ekonomiska reformer på den inre marknaden) och förhandlingsarbetet i förhållande till länder utanför EU om slutande av MRA-avtal (Mutual Recognition Agreements). Vidare är kollegiets roll som samordningscentral och kontaktpunkt, liksom information om denna funktion, viktig.

Regeringen fattade den 6 april 2000 beslut om hur det utgående anslagssparandet som översteg tre procent av anslaget för 1999 skall disponeras. Beslutet innebär att 1 367 000 kronor av det anslagssparande som översteg tre procent skall disponeras av myndigheten. Anslagssparandet avses delvis användas för delfinansiering av den skuld som Kommerskollegium har till Statens fastighetsverk.

Tabell 5.5 Beräkning av anslaget för 2001

Tusental kronor

Anslag 2000	56 776
Pris- och löneomräkning	791
Förslag 2001	57 567

5.8.3 39:3 Exportfrämjande verksamhet

Tabell 5.6 Anslagsutvecklingen

Tusental kronor

1999	Utfall	152 445	Anslags- sparande	5 525
2000	Anslag	178 656	Utgifts- prognos	185 367
2001	Förslag	173 656		
2002	Beräknat	135 656		
2003	Beräknat	135 656		

Anslaget E2 finansierar det statliga uppdraget till Sveriges Exportråd (Exportrådet) samt de särskilda treåriga (1999-2001) programmen Marknadsplats Europa och Informationsteknik.

Sveriges exportråd drivs sedan 1972 gemensamt av staten och näringslivet genom Sveriges Allmänna Exportförening. Exportrådets verksamhet grundar sig på ett avtal mellan de båda huvudmännen. Nu gällande avtal är från år 2000.

Exportrådets verksamhet inriktas på tre områden: Exportinformation, Exportutveckling och Exportkonsulting. Exportinformationen finansieras i huvudsak med statliga medel. Många exportutvecklingsprojekt är delfinansierade med statliga medel, medan exportkonsulting sker på marknadsmässiga grunder.

Regeringens överväganden

Programmen Marknadsplats Europa och Informationsteknik som inleddes 1999 bör fortsätta även under 2001. Programmen har inriktats på att främja i första hand små och medelstora företags handel med Europa. Vad avser åtgärder av övergripande branschkaraktär kan även utomeuropeiska marknader komma ifråga.

Under året har det statliga exportfrämjandet genom Sveriges exportråd varit föremål för särskild utredning. Utredaren förväntas redovisa sitt slutbetänkande den 1 november 2000.

Med anledning av Sveriges ordförandeskap i EU första halvåret 2001 förutser regeringen att Exportrådet anordnar särskilda exportfrämjande aktiviteter i Sverige och vissa andra europeiska länder.

Tabell 5.7 Beräkning av anslaget för 2001

Tusental kronor

Anslag 2000	178 656 ¹
Anslagsminskning	-5 000
Förslag 2001	173 656

¹Varav Marknadsplats Europa 28 000 tkr och IT-program 10 000 tkr.

5.8.4 39:4 AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning

Tabell 5.8 Anslagsutvecklingen

Tusental kronor

1999	Utfall	5 874	Anslags- sparande	4 613
2000	Anslag	1 172	Utgifts- prognos	2 800
2001	Förslag	136		
2002	Beräknat	138 ¹		
2003	Beräknat	141 ²		

¹ Motsvarar 136 tkr i 2001 års prisnivå.

² Motsvarar 136 tkr i 2001 års prisnivå.

Svensk Exportkredits verksamhet syftar främst till att tillhandahålla medellång och lång exportfinansiering till svenska företag.

Anslaget disponeras för ersättning till Svensk Exportkredit (SEK) för eventuellt underskott som utgör skillnaden mellan intäkter och kostnader inom ramen för systemet med statsstödda exportkrediter. Skillnaden utgörs huvudsakligen av skillnaden mellan ränteintäkter och räntekostnader. Villkoren för statsstödda krediter följer den överenskommelse om statligt stöd vid exportkreditgivning som Sverige godkänt inom ramen för OECD.

Systemet med statsstödda exportkrediter gav per 1999 ett överskott på 152 miljoner kronor. Systemet med statsstödda krediter till u-länder gav per 1999 ett underskott på 509 miljoner kronor. Kostnaderna för u-krediterna minskar i takt med att dessa åtaganden upphör. SEK budgeterar ett överskott i det statsstödda systemet såväl för budgetåret 2000 som för de närmast följande budgetåren.

Svensk Exportkredit AB fick den 29 juni 2000 en ny ägarstruktur. Statens ägarandel har ökat till 65 procent genom en fondemission. ABB Structured Finance Investment AB (ABB) har köpt de aktier som tidigare tillhörde de svenska affärsbankerna. ABB äger därmed 35 procent av aktierna i SEK. Genom denna överenskommelse behålls den nuvarande strukturen med staten och näringslivet som delägare av SEK. Som ett led i

denna ägarförändring ändrades även bolagsordningen för att tillåta att SEK, förutom att bedriva finansieringsverksamhet för att främja svensk exportindustri och svenskt näringsliv, även kan engagera sig i annan svensk och internationell finansieringsverksamhet på kommersiella grunder. Därmed kan finansieringsverksamheten breddas och utvidgas till att även omfatta projekt som indirekt gynnar svensk exportindustri.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om AB Svensk Exportkredits verksamhet.

Anslaget disponeras för ersättning för underskott som utgör skillnad mellan ränteintäkt och räntekostnad i olika valutor. Dessa ränteskillnader avtar i takt med att gamla krediter förfaller. Anslagsminskningen under budgetåret 2001 beror på att de minskade utgifterna främst belastar anslagssparandet.

Tabell 5.9 Beräkning av anslaget för 2001

Tusental kronor	
Anslag 2000	1 172
Pris- och löneomräkning	2
Minskat resursbehov	-1 038
Förslag 2001	136

5.8.5 39:5 Investeringsfrämjande

Tabell 5.10 Anslagsutvecklingen

Tusental kronor				
1999	Utfall	55 386	¹ Anslags-sparande	10 014
2000	Anslag	49 393	Utgifts-prognos	59 407
2001	Förslag	51 357		
2002	Beräknat	52 349	¹	
2003	Beräknat	53 445	²	

¹ Motsvarar 51 357 tkr i 2001 års prisnivå.

² Motsvarar 51 357 tkr i 2001 års prisnivå.

Anslaget finansierar verksamheten vid Delegationen för utländska investeringar i Sverige (Invest in Sweden Agency, ISA).

Verksamheten finansieras dels med anslagsmedel, dels med bidrag från regeringen avseende regionalpolitiska medel och från partners i projektverksamheten.

Regeringens överväganden

Som ett led i regeringens styrning och uppföljning av ISA:s arbete initierades i början av år 2000 en utvärdering av vissa delar av myndighetens verksamhet. Utredarna konstaterade bl.a. att utväxlingen av anslagsmedlen i ISA är hög. En mer omfattande s.k. beslutsutvärdering av myndigheten kommer att genomföras efter det att den har verkat i fem år, dvs. i början av 2001.

Med anledning av Sveriges ordförandeskap i EU första halvåret 2001 förutser regeringen att ISA anordnar särskilda investeringsfrämjande aktiviteter i Sverige och vissa andra europeiska länder.

Tabell 5.11 Beräkning av anslaget för 2001

Tusental kronor	
Anslag 2000	49 393
Pris- och löneomräkning	1 964
Förslag 2001	51 357

5.8.6 39:6 Näringslivsutveckling i Östersjöregionen

Tabell 5.12 Anslagsutvecklingen

Tusental kronor				
1999	Utfall	43 000	Anslags-sparande	107 000
2000	Anslag	100 000	Utgifts-prognos	157 000
2001	Förslag	300 000		
2002	Beräknat	250 000		
2003	Beräknat	200 000		

Riksdagen beslutade våren 1998 att anslå en miljard kronor för näringslivsutveckling i Östersjöregionen under en femårsperiod. Det övergripande målet för insatsen var att, utifrån ett svenskt intresse, stimulera näringslivsutveckling i och handel med länderna i denna region.

Medlen skall användas för näringslivssatsningar och omfatta stöd till såväl företagsetableringar som projektexport och marknadssatsningar samt stöd till angelägna miljö- och energisatsningar. Även vissa främjande- och informationsinsatser i regionen kan komma ifråga. Särskild vikt skall fästas vid små och medelstora företags deltagande i Östersjöhandeln. Verksamheten skall samordnas med och komplettera utvecklingssamarbetet med Östersjöländerna. I enlighet med förslag från Östersjöberedningen har målet för

insatserna preciserats till att vara att förstärka svenska företags position i Östersjöregionen och att förbättra förutsättningarna för svenska företags deltagande i utvecklingen av regionens näringsliv.

Regeringens överväganden

Anslaget för budgetåret 1999 var 150 miljoner kronor. För budgetåret 2000 anslags 100 miljoner kronor. Regeringen föreslår att 300 miljoner kronor anslås för ändamålet för budgetåret 2001.

Inom ramen för anslaget Näringslivsutveckling i Östersjöregionen avsattes i 2000 års ekonomiska vårproposition medel för att finansiera utgifter för integrationsfrämjande åtgärder i Öresundsregionen. De samlade utgifterna för perioden 2000–2003 beräknas till 60 miljoner kronor.

Eftersom Näringslivsutveckling i Östersjöregionen är ett tidsbegränsat program belastas anslaget med vissa förvaltningsutgifter. Utfallet 2000 beräknas till 1,3 miljoner kronor. För 2001 avses högst 2,5 miljoner kronor avdelas för förvaltningsutgifter.

Tabell 5.13 Beräkning av anslaget för 2001

Tusental kronor	
Anslag 2000	100 000
Anslagsökning	200 000
Förslag 2001	300 000

5.8.7 39:7 Avgifter till internationella handelsorganisationer

Tabell 5.14 Anslagsutvecklingen

Tusental kronor				
1999	Utfall	10 695	¹	Anslags-sparande
2000	Anslag	16 810	²	Utgifts-prognos
2001	Förslag	16 810		
2002	Beräknat	16 810		
2003	Beräknat	16 810		

¹ Redovisat belopp för 1999 avser utgifter under anslaget G4 Avgifter till vissa internationella organisationer, anslagspost 2, för avgifter till internationella handelsorganisationer.

² Nytt anslag.

Anslaget disponeras för avgifter och bidrag för Sveriges deltagande i vissa internationella närings- och handelspolitiska organ.

Utgiftsstyrande faktorer är medlemsavgifternas utveckling i aktuell valuta samt fluktuationer i valutakurser.

Anslaget disponeras av regeringen och belastas främst för avgifter och bidrag till nedanstående organ. Deltagandet bedöms av regeringen som nödvändigt för att möjliggöra svensk påverkan på den internationella utvecklingen, för ett aktivt svenskt deltagande i internationellt samarbete samt för informationsinhämtning på för Sverige viktiga områden. Anslaget täcker avgifter till följande organisationer:

- Världshandelsorganisationen (WTO)
- Internationella rådet för samarbete på tullområdet (WCO)
- Internationella Tulltariffbyrån
- Internationella Kaffeorganisationen (ICO)
- Internationella Kakaoorganisationen (ICCO)
- Internationella Naturgummiorganisationen (INRO) (Under avveckling)
- Internationella Byrån för Utställningar i Paris (BIE)
- Europeiska Organisationen för Provning och Kontroll (EOTC).

Regeringens överväganden

Tabell 5.15 Beräkning av anslaget för 2001

Tusental kronor	
Anslag 2000	16 810
Förslag 2001	16 810

5.8.8 Exportkreditnämnden

Exportkreditnämndens (EKN) uppgift är att främja svensk export genom utfärdande av garantier. Garantierna skyddar mot förlustrisk i samband med export till och investeringar i utlandet.

Verksamheten skall bedrivas så att den är självbärande över tiden och samtidigt ger ett stöd åt den svenska exporten som motsvarar vad konkurrerande företag i andra länder kan erhålla.

EKN uppvisade för 1999 ett positivt resultat, främst beroende på ökade premieintäkter och återvinningar. Överskottet uppgick till 345 miljoner kronor. Under första halvåret 2000 redovisar EKN ett underskott på 3 273 miljoner kro-

nor. Detta är en följd av att stora enstaka affärer med vissa länder har ökat riskkoncentrationen i portföljen på ett sätt som, enligt de principer EKN tillämpar, nödvändiggör särskilda avsättningar.

Ramutnyttjandet uppgick den 31 december 1999 till 99,6 miljarder kronor för ordinarie exportkreditgarantier och till 3,5 miljarder kronor för investeringsgarantier. Siffrorna avser netto-engagemang efter schablonmässiga justeringar av utfästelsebeloppen.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 5.16 Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (Intäkt-kostnad)
Utfall 1999	1 860 000	519 600	1 340 400
Prognos 2000	2 292 000	484 950	1 807 050
Budget 2001	2 322 000	604 450	1 717 550
Budget 2002	2 332 750	710 700	1 622 050
Budget 2003	2 332 750	710 700	1 622 050

Budget och prognos är upprättade enligt kassamässiga principer till skillnad från EKN:s årsredovisning som upprättats enligt riskmässiga

principer. De senare belastas även av reservationer för riskerna i engagemang och skadefordringar.

Utöver intäkter i form av garantipremier redovisar EKN stora intäkter i form av återvinningar. Av kostnaderna utgör huvuddelen skadeutbetalningar. Skadeutbetalningar är svåra att prognostisera och beror till stor del på omvärldsfaktorer.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att EKN även för 2001 skall beviljas obegränsad upplåningsrätt i Riksgäldskontoret för att kunna infria gjorda åtaganden om likvida reserver ej är tillräckliga. Regeringen föreslår att EKN fortsatt har en låneram på 8 miljarder kronor för investeringar.

Regeringen föreslår vidare att ramarna för garantigivningen under år 2001 höjs till 150 miljarder kronor för ordinarie exportkreditgarantier. Detta då man räknar med att dessa åtaganden kommer att öka kraftigt under 2001. Ramen för investeringsgarantier föreslås förbli 10 miljarder kronor.

6 Konsumentpolitik

6.1 Omfattning

Till konsumentområdet hör Marknadsdomstolen, Konsumentverket (och Konsumentombudsmannen), Allmänna reklamationsnämnden, Fastighetsmäklarnämnden samt tillsyn av Resegarantinämnden. Inom kort inrättas också ett informationscenter för gränsöverskridande konsumentfrågor inom Kon-

sumentverkets myndighetsstruktur, en så kallad Euroguichet, i Stockholm. Vidare ingår frågor som rör stöd till konsumentorganisationer och konsumentforskning samt bidrag till miljömärkning av produkter. Konsumentpolitiken består därutöver av en rad insatser inom andra politikområden som beskrivs nedan.

6.2 Utgiftsutveckling

Tabell 6.1 Utgiftsutvecklingen inom politikområdet

Miljoner kronor

	Utfall 1999	Anslag 2000 ¹	Utgiftsprognos 2000	Förslag anslag 2001	Beräknat anslag 2002	Beräknat anslag 2003
40:1 Marknadsdomstolen	5,5	4,4	6,7	5,1	6,7	6,8
40:2 Konsumentverket	78,2	84,6	86,3	93,0	92,1	94,1
40:3 Allmänna reklamationsnämnden	14,8	16,1	16,7	16,7	15,6	16,0
40:4 Fastighetsmäklarnämnden	6,8	7,8	8,1	7,7	7,0	7,2
40:5 Stöd till konsumentorganisationer ¹	4,1	6,1	6,1	-	-	-
40:5 Åtgärder på konsumentområdet ²	-	-	-	10,0	6,2	6,2
40:6 Bidrag till miljömärkning av produkter ⁵				3,8	4,6	4,6
40:7 Bidrag till miljömärkning av produkter ⁴	2,8	3,9	3,9	-	-	-
F6 Stöd till konsumentforskning ³	2,4	0,7	0,7	-	-	-
Totalt för Politikområde Konsumentpolitik	114,6	123,6	128,5	136,3	132,2	135,0

¹Anslaget upphör i sin nuvarande form fr.o.m 2001. Anslaget slås ihop med anslaget 40:6 fr.o.m. 2001 och byter namn till Åtgärder inom konsumentområdet. Se vidare under Budgetförslag.

²Anslaget 40:5 slås ihop med anslaget 40:6 Stöd till konsumentforskning fr.o.m. 2001. Se vidare under Budgetförslag.

³Anslaget Stöd till konsumentforskning upphör fr.o.m. 2001 och slås ihop med anslaget 40:5 och ersätts av nuvarande anslaget 40:7 Bidrag till miljömärkning av produkter. Se vidare under Budgetförslag.

⁴Anslaget bidrag till miljömärkning av produkter byter anslagsbeteckning till 40:6 Bidrag till miljömärkning av produkter till följd av borttagandet av anslaget 40:6 Stöd till konsumentforskning. Se vidare under Budgetförslag.

⁵Anslaget bidrag till miljömärkning av produkter byter anslagsbeteckning till 40:6. Bidrag till miljömärkning av produkter till följd av borttagandet av anslaget 40:6 Stöd till konsumentforskning. Se vidare under Budgetförslag.

6.3 Mål

I början av 1999 tillsatte regeringen en parlamentarisk kommitté, Konsumentpolitiken inför ett nytt sekel (dir 1999:1). Utredningen har i april i år överlämnat betänkandet "Starka konsumenter i en gränslös värld", SOU 2000:29. De nuvarande målen bibehålls i avvaktan på pågående beredning av kommitténs förslag och den planerade konsumentpolitiska propositionen senare i höst.

Målen för konsumentpolitiken år 2000 gäller tills vidare, dvs:

1. att ge hushållen goda möjligheter att utnyttja sina ekonomiska och andra resurser effektivt, (Hushållningsmålet)
2. att ge konsumenterna en stark ställning på marknaden, (Marknadsmålet)
3. att skydda konsumenternas hälsa och säkerhet, (Säkerhetsmålet) och
4. att medverka till att sådana produktions- och konsumtionsmönster utvecklas som minskar påfrestningarna på miljön och bidrar till en långsiktigt hållbar utveckling (Miljömålet).

6.4 Politikens inriktning

Övergripande inriktning

Konsumentpolitiken är en viktig del av välfärdspolitik. Aktiva och välinformerade konsumenter kan bättre ta tillvara sina rättigheter och välja rätt på den alltmer internationaliserade marknaden. Insatser för ökad produktsäkerhet, inom området finansiella tjänster, och stöd till konsumentorganisationer och lokal konsumentrådgivning är särskilt angelägna, samt att bibehålla och utveckla nivån på svensk konsumentpolitik. Det behövs särskilda insatser för att stödja de mest resurssvaga konsumenterna. Konsumentfrågorna är prioriterade i Sveriges EU-arbete. Konsumentfrågor är en fortsatt viktig fråga under Sveriges EU-ordförandeskap den kommande våren. Sverige skall i EU-arbetet verka för att ge konsumenterna en stark ställning på marknaden samt att främja konsumenternas intressen och inflytande i ett integrerat Europa. Genomförandet av ett informellt ministerråd för inre marknads- och konsumentministrar om konsumentfrågor i Sverige under Sveriges ordförandeskap utgör en viktig uppgift för nästa års konsumentpolitiska arbete.

Prioriteringar under 2001

Följande prioriteringar, per mål, gäller på konsumentområdet 2001.

1. Under målet att ge konsumenterna en stark ställning på marknaden är arbetet vad gäller finansiella tjänster för närvarande aktuellt samt omfattande och kräver därför mycket uppmärksamhet. Exempelvis kommer frågan om finansiell rådgivning att studeras närmare av regeringen.
2. Att konsumenterna har tillgång till bra utbildning, information och vägledning är enligt regeringen en förutsättning för en fungerande konsumentpolitik. Detta följer under målet att ge hushållen goda möjligheter att utnyttja sina resurser effektivt. Arbetet med att stärka konsumenterna inom detta område fortskrider. Därför kommer resultatet av Konsumentverkets uppdrag om att utreda en eventuell boenderådgivning att hanteras skyndsamt. Även Konsumentverkets nya Internetsatsning inbegrips inom detta mål.
3. Att stärka de frivilliga organisationernas roll inom konsumentpolitiken är prioriterat, något som faller under alla de fyra konsumentpolitiska målen. Av denna anledning kommer det i samband med genomförandet av det Informella ministerrådet för Inre marknads- och Konsumentministrar om konsumentfrågor i Lund att anordnas ett seminarium för de europeiska konsumentorganisationerna. Folkrorelsernas medverkan är avgörande i konsumentpolitiken, dels för att öka det lokala engagemanget i olika konsumentpolitiska frågor dels för att nå ut till nya grupper.
4. En satsning på samhällets svaga grupper fortsätter. Även denna satsning stödjer alla de fyra målen för konsumentpolitiken.
5. Under det tredje målet som avser att skydda konsumenternas hälsa och säkerhet kommer ökade insatser bl.a. på området marknadskontroller att genomföras.
6. Det fjärde konsumentpolitiska målet inryms bl.a. i idrifttagandet av en miljödatabas

6.5 Insatser

6.5.1 Statliga insatser under året

Hushållningsmålet

Konsumentverket har genomfört pris- och matkostnadsundersökningar, samt praktiskt stöd till lokala konsumentvägledare m.m.

Marknadsmålet

Konsumentverket/Konsumentombudsmannen (KO) fullgör uppgifter enligt ett tjugotal lagar. KO kan i vissa fall utfärda förbuds förelägganden samt biträda enskilda konsumenter i principiellt viktiga tvister.

Konsumentverkets/KO:s arbete för en hög efterlevnad av den konsumentskyddande lagstiftningen hos näringsidkare och branschöverenskommelser, bl.a. om förbättringar av avtalsvillkor, är betydelsefull för att stärka konsumenternas ställning på marknaden.

Marknadsdomstolen (MD) är en specialdomstol i enlighet med lagen (1970:417) om marknadsdomstol m. m. som handlägger ett sextontal lagar. Det övergripande målet för Marknadsdomstolen är att på ett rättssäkert sätt och inom rimlig tid avgöra de mål och ärenden som den har att handlägga samt att leda rättsutvecklingen och främja en enhetlig rättstillämpning inom det marknadsrättsliga området. Marknadsdomstolen är första och enda instans i mål enligt avtalsvillkorlagarna, produktsäkerhetslagen och lagen om ingripande mot otillbörligt beteende avseende offentlig upphandling och sedan 1 juli 1998 första och enda instans i vissa mål och ärenden enligt konkurrenslagen. Fr.o.m. den 1 april 1999 är Marknadsdomstolen första och sista instans i marknadsföringsmål ifråga om förbud och åläggande enligt marknadsföringslagen (MFL). Om det samtidigt med talan om förbud eller åläggande väcks en talan om marknadsföringsavgift eller skadestånd skall dock en talan om förbud eller åläggande väckas vid Stockholms tingsrätt.

Allmänna reklamationsnämnden (ARN)

Allmänna reklamationsnämnden har till uppgift att pröva tvister mellan konsumenter och näringsidkare rörande varor, tjänster och andra nyttigheter som tillhandahållits huvudsakligen för enskilt bruk, så kallade konsumenttvister samt ge rekommendationer om hur tvister bör lösas. Nämnden skall också yttra sig i konsumenttvister på begäran av domstolar, stödja den

kommunala konsumentverksamhetens medling i konsumenttvister genom bland annat utbildning, rådgivning och information samt informera konsumenter och näringsidkare om nämndens praxis.

Fastighetsmäklarnämnden (FMN) ansvarar för registrering av och tillsyn över fastighetsmäklare enligt fastighetsmäklarlagen (1995:400) och Fastighetsmäklarförordningen (1995:1028), dvs. prövning av att den som registreras som fastighetsmäklare har relevant utbildning, är lämplig och i övrigt uppfyller uppställda formella krav samt även i övrigt iakttar god fastighetsmäklarsed.

FMN skall även föra talan i domstol samt sprida information om god fastighetsmäklarsed.

Säkerhetsmålet

Konsumentverket genomför fortlöpande marknadskontroller inom de prioriterade produktgrupperna, t.ex. leksaker och personlig skyddsutrustning, för att kontrollera regelefterlevnaden. Resultatet redovisas i olika former. Verket medverkar även aktivt inom det internationella standardiseringsarbetet för ökad produktsäkerhet. MD prövar produktsäkerhetsfall på talan av KO.

Miljömålet

Konsumentverket har gett ut föreskrifter om tillämpning av miljömärkning samt granskat miljöargument i marknadsföringen planenligt.

6.5.2 Insatser utanför politikområdet

Konsumentfrågor återfinns inom i stort sett alla samhällsområden och det är därför viktigt att konsumentpolitiken får ett större genomslag på alla nivåer i samhället. Kopplingarna är starkast till utgiftsområdena 2, 5, 16 och 19-23. De rör bl.a. konsumentfrågor avseende finansiella tjänster, livsmedel, el och tele samt handels-, närings- och konkurrenspolitiken. De myndigheter som närmast berörs är Post- & Telestyrelsen, Konkurrensverket, Energimyndigheten och Livsmedelsverket m.fl.

Hushållningsmålet

Konsumentverket har av regeringen i uppdrag att utreda förutsättningarna för att inrätta en boenderådgivning efter samma mönster som stiftel-

serna stiftelserna Konsumenternas Bankbyrå och Konsumenternas Försäkringsbyrå. Redovisning sker senast den 2 oktober 2000.

Under en rad år har regeringen beviljat bidrag till paraplyorganisationerna Sveriges Konsumentråd och Sveriges Konsumenter i Samverkan och till projektstöd. Detta dels för att stimulera uppbyggnaden och tillkomsten av nya ideella konsumentorganisationer och dels för att de spelar en viktig roll i det nordiska och europeiska samarbetet. Denna insats faller under alla de konsumentpolitiska målen.

En majoritet av Sveriges kommuner (238 av 289) tillhandahåller lokal konsumentverksamhet av varierande omfattning. För verksamhetsåret 1999 hade 90 procent av Sveriges befolkning tillgång till kommunal konsumentrådgivning, vilket är en förbättring med två procentenheter från föregående år. Verksamheten avser bl.a. rådgivning till enskilda konsumenter före köp, reklamationer och klagomål på varor och tjänster, konsumenträttigheter samt hushållsekonomisk rådgivning. Konsumentverket är ansvarig för tillhandahållandet av det stöd och material som kommunerna är i behov av för att erbjuda konsumentrådgivningen. Även denna insats berör konsumenterna enligt samtliga konsumentpolitiska mål.

Marknadsmålet

Inom området finansiella tjänster är även stiftelserna Konsumenternas Bankbyrå och Konsumenternas Försäkringsbyrå verksamma. Byråerna arbetar med fördjupad konsumentrådgivning och bekostas av näringslivet. Staten är genom Konsumentverket och Finansinspektionen representerade i styrelserna och utgör en majoritet i respektive styrelse.

Miljömålet

Det nordiska systemet för miljömärkning av produkter bedrivs också i ett av staten och Standardiseringsen i Sverige (SIS) gemensamt ägt icke vinstgivande bolag, SIS Miljömärkning AB.

6.6 Resultatbedömning

6.6.1 Resultat

Hushållningsmålet

Konsumentverket skall bl.a. arbeta för att informationen förbättras om hur hushållen, genom sitt val av inköpsställe, kan påverka sina kostnader för dagligvaror. Under hösten 1999 har undersökningar genomförts i 31 kommuner. Undersökningen visade att det förekommer stora regionala skillnader, där orterna i Västra Götaland uppvisade 14-18 procent lägre matkostnader än övriga. Undersökningen visade även att det förekommer stora skillnader mellan butikerna på en och samma ort. Konsumentverket bedömer att upprepade matkostnadsundersökningar bidrar till ökad konkurrens och därmed lägre priser. Detta eftersom det råder en tendens att orter som för första gången ingår i undersökningen i genomsnitt har högre priser än de övriga orterna.

Konsumentverket skall även arbeta för en förbättrad information och utbildning i hushållsekonomiska frågor. För tredje året i rad har Konsumentverket genomfört en enkätundersökning i skolorna om ungdomars kunskaper i hushållsekonomi. Medelvärdet för de hushållsekonomiska kunskapsfrågorna förbättrats i relation till föregående år.

Under hushållningsmålet återfinns även delmålet att följa upp och analysera utvecklingen av utbudet av grundläggande servicefunktioner i glesbygds-, landsbygds- och skärgårdsområden. Konsumentverket har under detta verksamhetsmål startat uppbyggnaden av en geografisk databas avseende hushållens tillgång till service.

Allmänna reklamationsnämnden skall stödja den kommunala konsumentverksamhetens medling i konsumenttvister genom bland annat utbildning, rådgivning och information samt informera konsumenter och näringsidkare om nämndens praxis. I de ärenden som inkommit till nämnden under 1999 har 54 procent av anmälarna varit i kontakt med den kommunala konsumentverksamheten, vilket är oförändrat från föregående år.

Under 1997 och 1998 hade ARN i uppdrag av regeringen att för 10-20 kommuner i ett representativt urval, redovisa antalet tvister som hanterats av den kommunala konsumentverksamheten och andelen som förts vidare till ARN. För 1999 uppdrogs åt ARN att utvärdera undersökningarna och lämna en rekommendation för

det fortsatta arbetet med det ursprungliga uppdraget. ARN fann att det av undersökningarna inte gick att dra några slutsatser hur antalet tvister som förs till nämnden kan minskas.

Totala antalet telefonsamtal till ARN under 1999 uppgick till 27 000, vilket innebär att en betydande insats ägnas åt denna hantering.

ARN har rönt stor framgång i sitt internationella arbete med att presentera och få gehör för den svenska modellen för tvistlösning på konsumentområdet. Det har resulterat i internationell uppmärksamhet, vilket i sin tur medfört ett ökande engagemang i internationella fora samt utländska besök.

Under 1999 har ARN:s verksamhet berörts i drygt 500 tidningsartiklar och ett stort antal radio- och TV-sändningar.

Marknadsmålet

Marknadsdomstolen: Under året har MD avgjort 30 mål enligt konkurrenslagen, vilket är en ökning med 8 mål från 1998. Enligt marknadsföringslagen (MFL) har det inkommit 43 mål 1999, vilket är en ökning med 28 mål från föregående år. Av dessa har enskild part överklagat 9. MD har under året avgjort 17 ärenden som faller under MFL, vilket är en ökning med 4 ärenden jämfört med föregående år.

Styckkostnaden per domar och beslut har minskat med 22 000 kronor från 1998, vilket enligt MD beror på det senaste årets höga måltillströmning.

Konsumentverket skall genom att tillämpa konsumentskyddslagstiftningen stärka konsumenternas ställning på marknaden.

KO har under 1999 fört fem fall till MD, vilket är en ökning från föregående år med 3 fall.

KO har även utfärdat 31 förbuds förelägganden och 9 informationsförelägganden, vilket också utgör en ökning på 2 respektive 3 fall från föregående år.

22 ansökningar om KO:s biträde har kommit in, varav KO i 14 fall beslutat att det inte finns tillräckliga skäl att biträda tvisten.

Grupptalan i Allmänna Reklamationsnämnden (ARN) har endast nyttjats en gång under året. ARN biföll KO:s yrkande.

Antalet ärenden som inkommit under 1999 har totalt sett ökat med ca 18 procent från 1998.

Under året har den kommunala konsumentvägledningen ökat med tre kommuner och därmed har 238 av landets 289 kommuner

tillgång till denna tjänst.

Allmänna reklamationsnämnden: Antalet ärenden som har inkommit till nämnden uppgick till 7 182, vilket innebär en ökning sedan föregående år med ca 5,5 procent. Ärendebalansen har minskat med närmare 100 ärenden. Antalet ärenden som har avgjorts i sak har ökat från föregående år. Den genomsnittliga handläggningstiden under 1999 var för ärenden avgjorda med intresseledamöter 4,7 månader och för ärenden avgjorda utan intresseledamöter 1,7 månader. Detta uppfyller väl regeringens uppsatta mål om 5 respektive 2 månaders handläggningstid. Följsamheten till nämndens beslut har ökat och var vid nämndens undersökningar 76 procent för första halvåret 1999 jämfört med 72 procent för första halvåret 1998. Bäst följsamhet uppvisas på bank- och försäkringsavdelningen (100 procent). En del företag ger rättelse sedan nämndens undersökningar avslutats. ARN bedömer därför att följsamheten till besluten är högre än vad som redovisas i årsredovisningen.

Fastighetsmäklarnämnden har beslutat att samtliga registrerade mäklare någon gång under en femårs period skall kontrolleras vad gäller skulder och brottslighet. Under 1999 genomfördes 937 stycken sådana kontroller. I 20 av dessa gjordes mer ingående utredningar, vilket i sin tur ledde till att registreringen återkallades för 5 mäklare.

Under 1999 genomförde nämnden tre stycken fördjupade kontroller vilket innebär att en mäklares samtliga akter och ekonomi genomgås.

Under 1999 anmäldes tre personer till åklagare för att de verkat utan att ha erforderlig registrering som mäklare.

Under 1999 initierades 229 ärenden som rör lämplighetsprövning, vilket är en minskning med 23 procent från föregående år. Av dessa var 45 ärenden egeninitierade. Nämnden avgjorde under samma period 245 ärenden. Från att tidigare i stort sett ha inriktat granskningen på vissa moment i enskilda förmedlingsuppdrag har FMN i de handlagda ärendena inriktat sin tillsyn på en bredare granskning av mäklarnas sätt att utföra sina uppdrag.

Under 1999 handlades 775 ärenden avseende kontroll av om mäklarna uppfyllde de formella kraven. Det resulterade i återkallelse av registreringen för 193 mäklare.

FMN beräknar i sitt budgetunderlag att 1,5 årsarbetskrafter och 1,3 miljoner kronor går åt till information. En stor del av denna riktar sig mot konsumenter. Något som får anses bidra till att

dessa får bättre kunskaper och får en starkare ställning i samband med bostadsöverlåtelse och vid sina kontakter med fastighetsmäklare.

Antalet fastighetsöverlåtelse ökade med ca 17 procent jämfört med 1998. Antalet anmälningar mot fastighetsmäklare sjönk dock med ca 27 procent motsvarande tid.

Säkerhetsmålet

Konsumentverket skall arbeta för att minska förekomsten av farliga produkter på marknaden. Under året har Konsumentverket ingripit mot farliga glassprodukter vilket har lett till säkrare utformning. Verket har även bidragit till förbudet, som infördes den 1 juli 1999, mot att importera mjukgörare (ftalater) i PVC-plast i produkter till barn under 3 år. Sedan den 15 januari 2000 är det även förbjudet att sälja dessa produkter i butikerna. Konsumentverket har publicerat sina provningar i bl.a. Råd & Rön. Konsumentverket har genomfört marknadskontroller på bl.a. följande produktområden: skyddsglasögon, höga barnstolar, småbarnleksaker, cigarettändare och inlinehjälm. Under året har Konsumentverket även varnat för olika produkter vilket har fått stort genomslag.

Miljömålet

Konsumentverket skall arbeta för en ökad miljöanpassning av varor och tjänster på marknaden. På uppdrag av miljövårdsberedningen har Konsumentverket utvecklat möjligheterna att utifrån försäljningen av miljömärkta produkter fastställa ett s.k. grönt nyckeltal, vilket är avsett att ge ett mått på hur omställningen till ett hållbart samhälle fortlöper. Under år 1998 såldes miljömärkta varor till ett värde av 19,8 miljarder kronor, vilket är en ökning med 230 procent från 1995.

SIS Miljömärkning AB har i uppdrag att utveckla, informera, marknadsföra miljömärkningskriterier som för svenska konsumenter utpekar produkter som är bättre ur miljösynpunkt och som bidrar till arbetet mot en hållbar utveckling samt gentemot dessa kriterier licensiera produkter hos företag som frivilligt ansluter sig till ordningen. Att välja ut de produktgrupper där miljömärkningen som miljöpolitiskt instrument kan göra största möjliga nytta.

Att genom offensiv information och marknadsföring göra märket känt, attraktivt och

efterfrågat av såväl konsumenter och producenter.

Måluppfyllelse

De kortsiktiga målen, dvs. kontinuerligt öka antalet kriterier (från 0 – 52 på tio år) och licensierade produkter (173 stycken) har uppfyllts väl genom åren.

Kännedomen och trovärdigheten till märkningen har också utvecklats bra och motsvarar väl de uppsatta målen.

Den långsiktiga målsättningen, att bidra till en hållbar utveckling, är för närvarande föremål för en utvärdering.

Verksamheten har närmat sig målet att vara självfinansierande då endast ca 10 procent av den totala verksamheten finansieras genom statsanslag.

Miljöarbetet

SIS Miljömärkning AB ansluter sig till arbetet för en hållbar utveckling.

SIS Miljömärkning AB har ett kvalitets- och miljöledningssystem och arbetar på att under året få dessa system certifierade mot ISO 9001 respektive 14001.

Prognos 2000

Efterfrågan av miljömärkning, från såväl konsument som producent, bedöms för år 2000 vara fortsatt god. Speciellt ställs förhoppningar till miljömärkning av hotell. Bolagets omsättningen beräknas att öka ca 10 procent till 35 miljoner kronor och med en vinst på 2 miljoner kronor.

6.6.2 Analys och slutsatser

Regeringen bedömer att samtliga politikområdets myndigheter och bolags verksamhet har bedrivits i enlighet med de av regeringen fastslagna riktlinjerna samt att de har utfört de uppdrag och bedrivit de aktiviteter som följer av verksamhetsmålen. Med anledning av den planlagda konsumentpolitiska proposition senare i höst kommer steg att tas för att förbättra enskilda aktiviteter vid myndigheterna, exempelvis ökade marknadskontroller vid Konsumentverket.

6.7 Revisionens iakttagelser

Riksrevisionsverket har inte haft några invändningar i revisionsberättelserna för 1999 avseende myndigheterna inom politikområdet.

6.8 Budgetförslag

Konsumentverket anslag ökas engångsvis med totalt 20 miljoner kronor under en treårsperiod för den planerade IT-satsningen, 8 miljoner kronor för år 2001, 6 miljoner kronor för år 2002 samt 6 miljoner kronor för år 2003. Målet med satsningen är att kunna nyttja den nya tekniken för att göra konsumentinformationen effektivare och mer tillgänglig.

Anslagen 40:5 *Stöd till konsumentorganisationer* samt 40:6 *Stöd till konsumentforskning* slås samman. Anslaget för år 2001 ökas med knappt 3,7 miljoner så att anslaget inrymmer 10 miljoner kronor. Anslaget skall användas för bidrag till de två paraplyorganisationerna på konsumentområdet samt projektstöd. Syftet med ökningen av anslaget är bl.a. att bättre nå de grupper som vanligtvis inte nås av konsumentinformation i tillräcklig utsträckning, t.ex. invandrare, funktionshindrade barn och ungdomar.

För att säkerställa verksamheten inom politikområdets myndigheter avser regeringen att göra vissa omprioriteringar mellan områdets myndigheter och anslag. Närmare redovisning återfinns under respektive anslag.

6.8.1 40:1 Marknadsdomstolen

Tabell 6.2 Anslagsutveckling

Tusental kronor

1999	Utfall	5 534	Anslags-sparande	1 685
2000	Anslag	4 441 ¹	Utgifts-prognos	6 700
2001	Förslag	5 112		
2002	Beräknat	6 651 ²		
2003	Beräknat	6 798 ³		

¹ Till följd av förslag på tilläggsbudget i samband med den ekonomiska vårpropositionen 2000 minskades anslaget med 500 tkr.

² Motsvarar 6 512 tkr i 2001 års prisnivå.

³ Motsvarar 6 512 tkr i 2001 års prisnivå.

För att förstärka Allmänna reklamationsnämnden under år 2001 omfördelas 1 400 000 kronor till anslaget 40:3 *Allmänna reklamationsnämnden*

från anslaget 40:1 *Marknadsdomstolen*. Regeringens bedömning är att Marknadsdomstolen genom nyttjande av sitt anslagssparande kan bedriva sin verksamhet utan allvarigare inskränkningar.

Tabell 6.3 Anslagsberäkning

Tusental kronor

Anslag år 2000	4 941
Överföring från anslaget F 7 <i>Diverse kostnader för rättsväsendet</i> UO 4	1 000
Pris och löneomräkning	71
Engångsvis överföring	500
Omfördelning inom politikområdet	-1 400
Förslag 2001	5 112

6.8.2 40:2 Konsumentverket

Tabell 6.4 Anslagsutveckling

Tusental kronor

1999	Utfall	78 219	Anslags-sparande	5786
2000	Anslag	84 590 ¹	Utgifts-prognos	86 300
2001	Förslag	92 972		
2002	Beräknat	92 108 ²		
2003	Beräknat	94 130 ³		

¹ Varav 250 tkr på tilläggsbudget i samband med den ekonomiska vårpropositionen 2000.

² Motsvarar 90 222 tkr i 2001 års prisnivå.

³ Motsvarar 90 222 tkr i 2001 års prisnivå.

Konsumentverkets generaldirektör har av regeringen fått i uppdrag att omprioritera verkets verksamhet så att Konsumentverket kan genomföra de i budgetunderlaget aviserade verksamheterna som klassificeras som kärnverksamhet. Uppdraget skall redovisas till regeringen senast den 25 november 2000.

Konsumentverkets anslag föreslås öka med 20 miljoner kronor engångsvis under en treårsperiod för att genomföra den av verket föreslagna IT-satsningen. För år 2001 tilldelas verket 8 miljoner kronor, 6 miljoner kronor år 2002 samt för 2003 resterande 6 miljoner kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Råd & Rön

Tabell 6.5 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 1999	0	20 200	20 200	0
Prognos 2000	0	18 820	18 820	0
Budget 2001	0	17 800	17 800	0

Tidskriften Råd & Rön skall finansieras med avgifter. Ambitionen är full kostnadstäckning, vilket uppnåddes under 1999. Antalet prenumeranter minskade från 148 000 till 138 000 mellan åren 1998 och 1999.

Varuprovning

Tabell 6.6 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 1999	0	2 461	2 400	61
Prognos 2000	0	2 288	2 288	0
Budget 2001	0	2 000	2 000	0

Varuprovning på uppdrag omfattar bland annat hushållsapparater. Antalet varuprovningar har minskat från föregående år till 85 stycken från 87 stycken uppdrag. Den största enskilda produktgruppen bestod av dammsugare, för 1998 var det tvättmaskiner. Intäkterna netto har ökat med cirka 250 tkr från föregående år till ett positivt resultat.

Tabell 6.7 Anslagsberäkning

Tusental kronor

Anslag år 2000	83 326
Pris- och löneomräkning	1 146
Teknisk justering	500
Utveckling av internetbaserad konsumentinformation	8 000
Förslag 2001	92 972

6.8.3 40:3 Allmänna reklamationsnämnden

Tabell 6.8 Anslagsutveckling

Tusental kronor

1999	Utfall	14 759	Anslags-sparande	66
2000	Anslag	16 132 ¹	Utgifts-prognos	16 700
2001	Förslag	16 691		
2002	Beräknat	15 621 ²		
2003	Beräknat	15 970 ³		

¹ Varav 0 tkr på tilläggsbudget i samband med den ekonomiska värpropositionen 2000.

² Motsvarar 15 291 tkr i 2001 års prisnivå.

³ Motsvarar 15 291 tkr i 2001 års prisnivå.

ARN har erhållit tillfälliga tillskott under de senaste två åren. Myndigheten kommer att tillskjuta personal till det Euroguichet som planeras att inrättas i Sverige vid årsskiftet. För att säkerställa nämndens verksamhet på en i huvudsak oförändrad nivå tillförs nämnden ett tillfälligt tillskott om 1 400 000 kronor för år 2001 genom omdisponering från anslaget 40:1 *Marknadsdomstolen*.

Tabell 6.9 Anslagsberäkning

Tusental kronor

Anslag år 2000	16 132
Pris- och löneomräkning	203
Teknisk justering	-44
Engångsvis anslagsökning år 2000	-1 000
Engångsvis anslagsökning	1 400
Förslag 2001	16 691

6.8.4 40:4 Fastighetsmäklarnämnden

Tabell 6.10 Anslagsutveckling

Tusental kronor

1999	Utfall	6 752	Anslags-sparande	336
2000	Anslag	7 769	Utgifts-prognos	8 120
2001	Förslag	7 679		
2002	Beräknat	7 033 ²		
2003	Beräknat	7 195 ³		

² Motsvarar 6 879 tkr i 2001 års prisnivå.

³ Motsvarar 6 879 tkr i 2001 års prisnivå.

FMN har under de senaste två åren erhållit tillfälliga kompensationer. För att säkerställa en kontinuerlig verksamhet tillförs nämnden 800 000 kronor engångsvis för år 2001 genom om-

disponering från anslaget 40:7 Bidrag till Miljömärkning av produkter.

Tabell 6.11 Anslagsberäkning

Tusental kronor

Anslag år 2000	7 769
Pris- och löneomräkning	91
Teknisk justering	19
Engångsvis anslagsökning år 2000	-1 000
Engångsvis anslagsökning	800
Förslag 2001	7 679

6.8.5 40:5 Åtgärder på konsumentområdet

Tabell 6.12 Anslagsutveckling

Tusental kronor

1999	Utfall	4 100	Anslags-sparande	
			Utgifts-prognos	6 100
2000	Anslag	6 100		
2001	Förslag	10 000		
2002	Beräknat	6 205		
2003	Beräknat	6 205		

Anslagen 40:5 Stöd till konsumentorganisationer samt 40:6 Stöd till konsumentforskning slås fr.o.m. budgetåret 2001 samman. Det nya anslaget tillförs knappt 3,7 miljoner så att anslaget inrymmer 10 miljoner kronor. Syftet med anslaget är bl.a. att bättre nå de grupper som vanligtvis inte nås av konsumentinformation i tillräcklig utsträckning, t.ex. invandrare, funktionshindrade barn och ungdomar. Fasta bidrag och projektstöd avses vidare ges till lokala och nationella projekt som på olika sätt främjar en god konsumentpolitik, t.ex. till myndigheter och ideella organisationer för projekt eller seminarier och workshops kring konsumentfrågor. Kommuner skall även de kunna ansöka om medel för särskilda insatser som har bäring på konsumentområdet. Anslaget skall även kunna nyttjas för forskningsprojekt inom konsumentområdet

6.8.6 40:7 Bidrag till miljömärkning av produkter

Tabell 6.13 Anslagsutveckling

Tusental kronor

1999	Utfall	2 800	Anslags-sparande	0
2000	Anslag	3 850 ¹	Utgifts-prognos	3 850
2001	Förslag	3 800		
2002	Beräknat	4 600		
2003	Beräknat	4 600		

¹ Varav 250 tkr på tilläggsbudget i samband med den ekonomiska vårpropositionen 2000.

För att förstärka Fastighetsmäklarnämnden under år 2001 omfördelas 800 000 kronor till anslaget 40: 4 Fastighetsmäklarnämnden från anslaget 40:7 Bidrag till miljömärkning. Regeringens bedömning är att verksamheten för år 2001 kan bedrivas med tilldelat anslag.

Anslaget byter anslagsnumrering fr.o.m. år 2001 till 40:6 Bidrag till Miljömärkning.

7 Politikområde Forskningspolitik under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

7.1 Budgetförslag

7.1.1 26:1 Verket för innovationssystem: Förvaltningskostnader

Tabell 7.1 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2001	Förslag	111 927 ¹
2002	Beräknat	104 046 ²
2003	Beräknat	106 321 ³

¹ Nytt anslag 2001.

² Motsvarar 101 927 tkr i 2001 års prisnivå.

³ Motsvarar 101 927 tkr i 2001 års prisnivå.

Anslaget är nytt och finansierar förvaltningskostnaderna vid det nybildade Verket för innovationssystem. Anslaget är sammansatt av 63 miljoner kronor från utgiftsområde 24 Näringsliv anslaget A1 *Närings- och teknikutvecklingsverket: Förvaltningskostnader*, 21 miljoner kronor från utgiftsområde 22 Kommunikationer anslaget E2 *Kommunikationsforskningsberedningen*, 18 miljoner kronor från utgiftsområde 14 Arbetsliv anslaget B4 *Rådet för arbetslivsforskning*. För omställningskostnader tillförs 10 miljoner kronor från utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning anslaget B53 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.*

Regeringen föreslår i prop. 1999/2000:81 att Verket för innovationssystem skall börja sin verksamhet den 1 januari 2001. Myndigheten övertar den FoU-finansierade verksamheten från Närings- och teknikutvecklingsverket (NUTEK), verksamheten som bedrivs av Kom-

munikationsforskningsberedningen (KFB), och delar av verksamheten från Rådet för arbetslivsforskning (RALF).

Anslaget kan användas till eventuella omställningskostnader.

De föreslagna anslagsnivåerna för Verket för innovationssystem bygger i likhet med anslagsnivåerna för de två andra berörda myndigheterna på regeringens bedömning av anslagsbehovet i den nya strukturen. Regeringen kan komma att behöva återkomma med förslag till justeringar av anslagsnivåerna under 2001. Det fortsatta arbetet som skall göras av kommittéerna och den särskilda utredaren i samverkan får bl.a. utvisa storleken på eventuella omställningskostnader.

Regeringens överväganden

Myndighetens främsta uppgift blir att stärka innovationssystemet genom att främja forskning och utveckling för näringslivets och offentliga sektorns behov inom områdena teknik, kommunikation och arbetsliv. Kunskapsöverföring till näringslivet och andra avnämare är en viktig uppgift. Särskild uppmärksamhet skall riktas mot de små och medelstora företagens behov. Myndigheten skall också bedriva viss utredningsverksamhet till stöd för sin egen verksamhet.

Den nya organisationen medger en vidareutveckling av hittillsvarande delområden mot ökad samverkan och kraftsamling.

Regeringen redogör närmare för den nya myndighetens verksamhet i propositionen Forskning och förnyelse (prop. 2000/2001:3).

7.1.2 26:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling

Tabell 7.2 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2001	Förslag	1 005 949 ¹
2002	Beräknat	969 197 ²
2003	Beräknat	974 864 ³

¹ Nytt anslag 2001.

² Motsvarar 950 285 tkr i 2001 års prisnivå.

³ Motsvarar 935 837 tkr i 2001 års prisnivå.

Anslaget är nytt och finansierar Verkets för innovationssystem insatser för forskning och utveckling. Anslaget är sammansatt av 735 miljoner kronor från utg. omr. 24 Näringsliv anslaget D1 *Teknisk forskning och utveckling*, 139 miljoner kronor från utg. omr. 22 Kommunikationer anslaget E2 *Kommunikationsforskningsberedningen*, 127 miljoner kronor från utg. omr. 14 Arbetsliv anslaget B5 *Finansiering av forskning och utveckling inom arbetslivsområdet* och 5 miljoner kronor från utg. omr. 16 Utbildning och universitetsforskning anslaget B53 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.*

Regeringens överväganden

Inriktningen för de närmaste årens verksamhet beskrivs i propositionen Forskning och förnyelse (prop. 2000/2001:3).

Under anslaget har beräknats lägst 10 miljoner kronor för insatser inom det miljötekniska området.

Anslaget disponeras i sin huvuddel av Verket för innovationssystem. Det bör ankomma på regeringen att besluta om den närmare fördelningen av medlen.

Bemyndigande om ekonomiska förpliktelser

Tabell 7.3 Bemyndiganden om ekonomiska förpliktelser

Miljoner kronor

	1999 ¹ utfall	2000 ¹ prognos	2001 beräknat	2002 beräknat	2003–2006 beräknat
Utestående förpliktelser vid årets början	1 542	1 338	1 330	1 685	
Nya förpliktelser	876	1 244	1 255		
Infriade förpliktelser*	-1 079	-1 252	-900	-900	-785
Utestående förpliktelser vid årets slut	1 338	1 330	1 685		
Erhållen/föreslagen bemyndiganderam			1850		

* Utgiftsutfall till följd av ingångna förpliktelser.

¹ Anslaget är nytt. Uppgifterna för 1999 och 2000 bygger på förpliktelser knutna till de gamla anslagen D1 Teknisk forskning och utveckling inom utg. omr. 24, E2 Kommunikationsforskningsberedningen inom utg. omr. 22 samt hälften av förpliktelserna knutna till det gamla anslaget B5 Finansiering av forskning och utveckling inom arbetslivsområdet inom utg. omr. 14.

Regeringens förslag: Regeringens förslag: Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2001, i fråga om ramanslaget 26:1 *Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling*, ingå ekonomiska förpliktelser om bidrag som inklusive tidigare åtaganden innebär utgifter om högst 900 000 000 kronor under budgetåret 2002 och sammanlagt högst 950 000 000 kronor under budgetåren 2003 - 2006.

Bilaga 1

Nya anslagsbenämningar

Nya anslagsbenämningar

Av tabellen nedan framgår benämningen på anslagen åren 2000 och 2001. Syftet med tabellen är att underlätta övergången till de nya benämningarna som följer av att politikområdena införts.

Tabell 1 Anslagsbenämningar 2000 och 2001

Benämning 2000	Benämning 2001	Anslagets namn
–	26:1	Verket för innovationssystem: Förvaltningskostnader
–	26:2	Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling
–	38:1	Myndigheten för företagsutveckling: Förvaltningskostnader
–	38:2	Näringslivsutveckling
–	38:3	Myndigheten för analyser, omvärldsbevakning och utvärdering: Förvaltningskostnader
A4	38:4	Turistfrämjande
A5	38:5	Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersökningsverksamhet m.m.
A6	38:6	Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning
A7	38:7	Sveriges geologiska undersökning: Miljö-säkring av oljelagringsanläggningar m.m.
B1	38:8	Patentbesvärsträtten
B6	38:9	Patent- och registreringsverket: Finansiering av viss verksamhet (likvidatorer)
B3	38:10	Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Bidrag till riksmätplatser
B4	38:11	Elsäkerhetsverket
B5	38:12	Bidrag till standardisering, provnings- och mätteknisk FoU m.m.
D2	38:13	Rymdstyrelsen: Förvaltningskostnader
D3	38:14	Rymdverksamhet
D5	38:15	Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien
C1	38:16	Konkurrensverket
C2	38:17	Konkurrensforskning
G1	38:18	Täckande av förluster vid viss garanti-givning, m.m.
G2	38:19	Medel till AB Göta kanalbolag för upp-rustning och drift av kanalen
G3	38:20	Kostnader för omstrukturering av vissa statligt ägda företag, m.m.
G4	38:21	Avgifter till vissa internationella organi-sationer
B2	39:1	Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet
E1	39:2	Kommerskollegium
E2	39:3	Exportfrämjande verksamhet

E3	39:4	AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning
E4	39:5	Investeringsfrämjande
E5	39:6	Näringslivsutveckling i Östersjöregionen
E6	39:7	Avgifter till internationella handelsorga-nisationer
F1	40:1	Marknadsdomstolen
F2	40:2	Konsumentverket
F3	40:3	Allmänna reklamationsnämnden
F4	40:4	Fastighetsmäklarnämnden
–	40:5	Åtgärder på konsumentområdet
F7	40:6	Bidrag till miljömärkning av produkter